B103/C/1914

National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 1 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 5 — SESTDIENA, 1982. GADA 30. JANVĀRIS — 32. GADS

SATURDAY, JANUARY 30, 1982

SECOND CLASS MAIL — REGISTRATION NUMBER 2249 — CENA 1 dolaru

Rietumu pasaules pārbaudījumu laiks

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Ženēva laika tecējumā izpelnījusies sava veida starptautiskas mētropoles aureolu. To veicinājusi konsekventā Šveices neitrālitāte lielvaru visasrežģītākos konfliktos, un to varbūt arī veicinājusi parocīgā Ženēvas atrašanās pašā Eiropas sirdī. Kas gan varētu atcerēties visas Ženēvā notikušās Tautu savienības un tās vēlākās nelaimīgās pēcteces — Apvienoto Nāciju dažādos kongresus un pasaules lielāko vīru tikšanos?

Laika tecējumā daudziem aizmirsies, ka 1955. gadā skaistajā Ženēvā veselas piecas dienas kopā pavadīja ASV prezidents Dvaits Eizenhauers, britu premjērs sērs Etlijs un Kremļa tā laika savdabīgais diktātors Nikita Chruščovs. Šajās 1955. g. vasaras piecās dienās pieminētie trīs lielie vīri ilgi un plaši runāja par dažādām lietām, bet šķiroties konstatēja, ka nekas konkrēts nav panākts.

Pasaules liberālā prese tomēr šo notikumu — faktu, ka pie viena galda pēc kritiskiem pēckara perioda gadiem smaidīgi varējuši kopā pasēdēt amerikāņu, britu un padomju augstākie pārstāvji, iztulkoja par nozīmīgu panākumu, kas iezīmēja jaunu ēru lielvalstu tālākās attieksmēs. Arī Kremlim šī apspriede bija pa prātam, jo viltīgais Chruščovs, mājās pārbraucis, lielījās, ka viņš amerikāņu un britu politiķus lieliski apvedis ap stūri.

Un tā no 1955. g. trīs lielo tikšanās izkūņojās jauns politisks brīnumbērns — Ženēvas gars. Uz šo jauno garu vislielākās cerības lika tieši aklie rietumu politiķi. Chruščova draudu, ka Kremlis rietumus aprakšot, viņi uzskatīja par krievu zemnieka frivolu joku. Kur un kad 1955. gadā Ženēvā izperinātais gars izplēnēja un pazuda, to atstāsim neiztirzātu. Atzīmēsim tikai to, ka Niksonam nākot pie varas, pēkšņi pie viņa labās rokas uzpeldēja kādreizējais Nirnbergas žīdu izcelsmes emigrants, kas vēlāk uzspieda savu zīmogu rietumu un austrumu tālākām attieksmēm uz daudziem gadiem. Protams, tas bija par superdiplomātu dēvētais Niksona padomdevējs valsts drošības jautājumos Henrijs Kisingers, kas drīz vien no amata izēda arī prezidenta izraudzīto ārlietu ministru un pats iesēdās abos krēslos — padomdevēja un ārlietu resora vadītāja.

Vēsture par Kisingeru savu spriedumu vēl nav devusi, bet nav noliedzams, ka viņš stāvēja klāt Kremlim vienpusīgi labvēlīgā detantes apaugļošanā un piedzimšanā. Vēl šodien Henrijs Kisingers ir bankiera Rokefellera radītās dīvainās triliterārās organizācijas loceklis, kas mēģina aizkulisēs bīdīt globālās politikas dekorācijas. (Turpinājums 20. lp.)

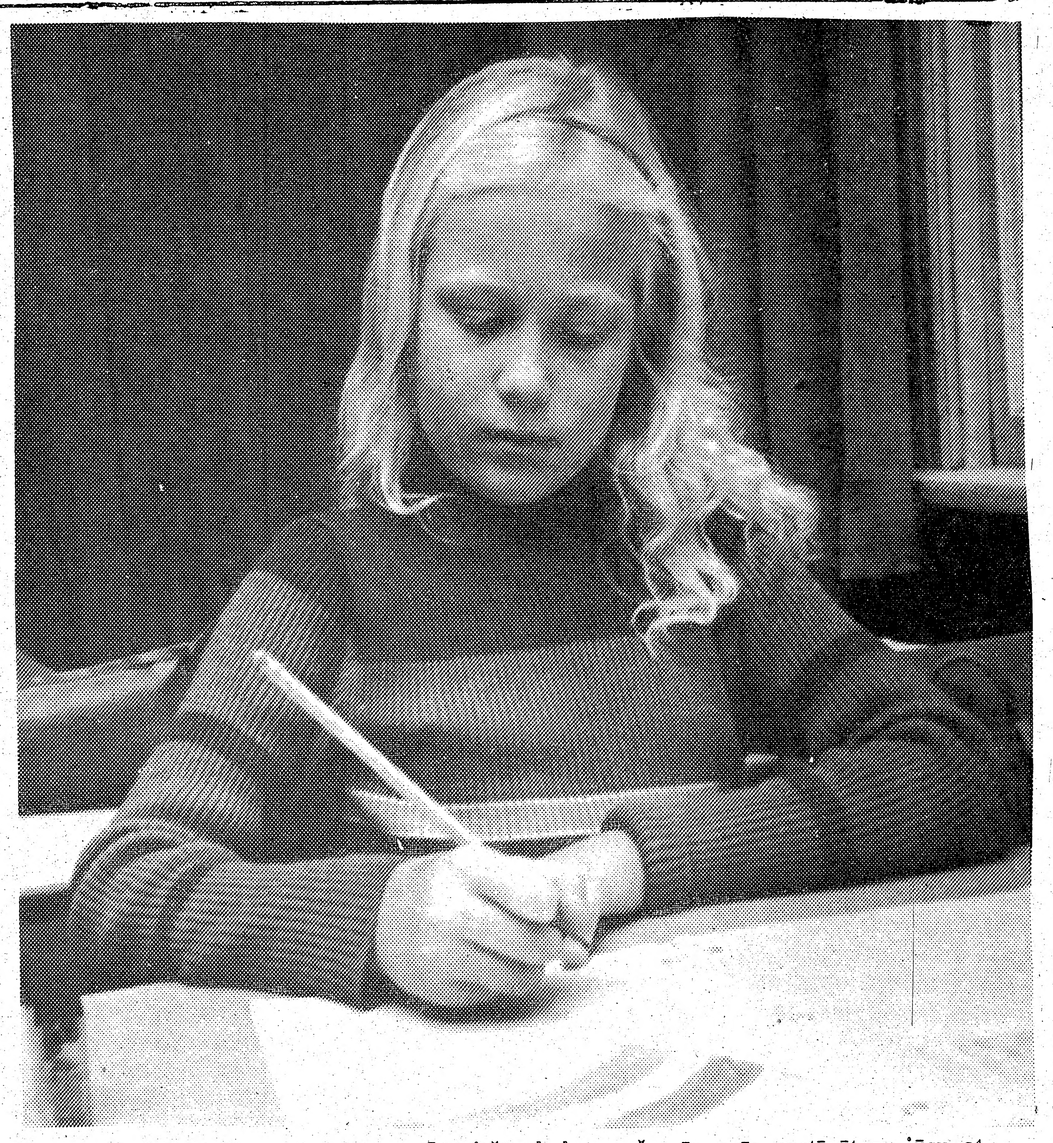

Draudzīgais aicinājums jūs sauc. Latviešu skolas svešumā varēs pastāvēt ar jūsu atbalstu. Attēlā Latviešu skolā Hamiltonā 2. klases audzēkne Linda Jēgere lielā rūpībā veic savu skolas darbu. Foto J. Liģers.

Mūsu stiprumam un Latvijas brīvībai

Savai tautai dzimtenē varam palīdzēt, palikdami stingri latvieši un neatlaidīgi prasīdami tās taisno tiesu un Latvijas brīvību. Šiem uzdevumiem ir vajadzīgi līdzekļi. Tādēļ reizi gadā Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK) griežas pie Tevis ar aicinājumu atbalstīt kopīgo kultūras, audzināšanas un Latvijas brīvības politisko darbu.

Mūsu kultūras un jaunatnes darba atbalstam ir Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības (PBLA) Kultūras Fonds. Tas stiprina mūsu nacionālo izturību un pastāvēšanu, atbalstīdams mācības grāmatu un līdzekļu izdošanu skolām, jaunatnes organizācijas un latviskās audzināšanas pasākumus, latviešu valodas kopšanu, kultūras materiālu krātuves, kultūras jaunradi ar pabalstiem un godalgām.

Pagājušā gadā PBLA Kultūras Fonds sadalīja 15,000 dol., no kuriem Kanadas latviešu devums bija 2500 dol. No kopsummas 25 proc. tika izlietoti godalgām, bet 75 proc. pabalstos skolu, jaunatnes un kultūras darba veicināšanai. Diemžēl, līdzekļu trūkuma dēļ daudz vērā ņemamu lūgumu nevarēja ievērot. Apzinoties Kultūras Fonda nozīmi un vajadzības, mums ir jābūt devīgākiem.

Mūsu centrālās organizācijas stiprums un panākumi ir atkarīgi no tās aktīvo locekļu skaita un atbalsta. Lūdzu, nokārto savu gadskārtējo nodevu LNAK tagad vai vēl labāk — kļūsti par LNAK mūža dalībnieku ar maksājumu Nākotnes Fondam. Bet tam ir iespējams ziedot arī īpašiem mērķiem: skolu un jaunatnes darbam, sporta atbalstam, kas sevišķi pievelk jaunatni, aprūpei un Latvijas brīvības atjaunošanas darbam. Ziedojumi Latviešu Studiju Centram Kalamazū dod iespēju arī Kanadas latviešu jaunatnei iegūt augstāko latvisko izglītību.

Par savu svarīgāko politisko uzdevumu LNAK uzskata mūsu tautas tiesību aizstāvēšanu un Latvijas brīvības atjaunošanu. Ir jāsniedz tiešs atbalsts tautiešiem dzimtenē, jāaizstāv apspiestie un vajātie, jāstiprina mūsu pašu nacionālās cīņas apņēmība un jāinformē kanadieši par rusifikāciju un genocīdu Latvijā. Arvien lielākā skaitā šai darbā iesaistās jaunatne. Ar pēdējā laika notikumiem iespējas, bet arī vajadzības, pieaug.

Vēlēdamies redzami atbalstīt darbu mūsu tautas nākotnei un brīvībai, esi atsaucīgs ziedotājs!

LNAK VALDE

PĒCPUSDIENA PLKV. VIĻA JANUMA PIEMIŅAI

Piedalās: Svētdien, 1982. gada 7. febuārī, pl. 17.00 Brockton High School telpās — 90 Croatia St. (Awde St. — Bloor & Dufferin)

M. Lorbergs —
Plkv. Janums Latvijas un latviešu brīvības sardzē.

A. Kalupnieks —
Plkv. Janums un viņa karavīri.

Silvija Tint un Ernests Jurševskis —
deklamācijas

DV sieviešu koris Zīle Dir. A. Purvs
DV koris Senatne Dir. A. Skudra-Kārkliņa
DV vīru koris Kanadā Dir. A. Pērkons

IEEJA $5.00. PENSIONĀRIEM UN STUDENTIEM $4.00. SKOLU JAUNATNEI BRĪVA.
Biletes iepriekš pārdod DV grāmatnīcās — Latviešu Namā un Centrā.

AUTO NOVIETOŠANA LOBLAW VEIKALA LAUKUMĀ

Apmeklēt lūdz DV saime Kanadā.

Sarīkojuma atlikums Minsteres latviešu ģimnazijas atbalstam.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 30. JANVĀRIS, 5. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — P. Ratnieks, Alb. Šterns, J. Grodnis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., **6 mēnešiem** — 21 dol., **3 mēnešiem** — 12 dol. **Atsevišķa numura cena** 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, **tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp.** $10.00 **par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.**

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

1982. g. ziemas baigais kodiens . . .

Viktors Kalniņš

Psīchiatrija padomju režīmā

Temats par psīchiatrijas ļaunprātīgo izmantošanu jau daudzreiz cilāts dažādos psīchiatru starptautiskos kongresos par lielu nepatiku padomju delegācijai; vairāki bijušie komūnistu režīma pretinieki, kas izkļuvuši uz rietumiem, paši bija psīchiatru sadistu upuri, snieguši sīkākas liecības. Latvijā visvairāk zināmie gadījumi, kad pret citādi domājošiem lietota piespiedu ārstēšana, ir mirušās literātes Maijas Silmales, Jāņa Jahimoviča un Pēteŗa Lazdas lietas.

Pēc padomju likumiem piespiedu ārstēšana nav sods, tādēļ speciālo psīchiatrisko slimnīcu upuŗus oficiāli dēvē par slimajiem, nevis ieslodzītiem. Pirms divdesmit gadiem padomju varas organi sauca speciālās psīchiatriskās slimnīcas par cietumu psīchiatriskajām, bet to pacientus par b/z/k — krievu saīsinājums, kas nozīmē ,,slimnīcā ieslodzītais''. Kad tāda tipa slimnīcu jau bija skaitā ap 100, varas organi nomaskēja tos par parastām slimnīcām; faktiski to izdarīja vienīgi ar nosaukumu. Pašas slimnīcas arī pa lielākai daļai atrodas cietumu un nometņu territorijā. Visiem ieslodzītajiem šeit izdara galoperida, sulfozīna, aminazīna, triftazīna, insulīna un citu līdzīgu līdzekļu injekcijas. Lielākā daļa no pacientiem tādās slimnīcās ne ar kādu psīchiatrisku slimību nesirgst, tādēļ šo līdzekļu lietošana ļauni iedarbojas uz viņu veselību. Lielās devās un ilgstoši lietotas, šīs zāles pilnīgi degradē personību. Par to postīgo iespaidu es ne vien lasīju vai dzirdēju no pašiem bijušajiem polītiskajiem ieslodzītajiem, kas bija piespiedu kārtā pakļauti psīchiatriskai ,,ārstēšanai'', — kā piem. no krievu dzejnieces Nataljas Gorbaņevskas, bet no savas pieredzes varu spriest, ka pat pēc nelielas ciklodola vai aminazīna devas sāka zust interese par apkārtni, zūd darba spējas un normālie refleksi. Praktiski to arī valsts drošības organi grib panākt ar citādi domājošiem un režīma pretiniekiem.

Dabiski, ka daži mēģina bēgt no tādām slimnīcām. Tāpat kā cietumos un nometnēs, uz tādiem bēgļiem šauj apsardze, kas lieku reizi pierāda, ka lai gan formāli likumi un nosaukumi ir citi, šādu slimnīcu pacienti ir ieslodzītie. Vienu tādu bēgšanu apraksta Aleksandrs Podrabineks, kas tagad ir notiesāts par padomju psīchiatrijas ļaunprātīgās izmantošanas atmaskošanu: 1975. g., bēgot no Sičevkas specslimnīcas, tika nošauts Anatolijs Ļevitins. Viņš bija sapinies sētas dzeloņstieplēs, un apsardzei nebūtu nekādu grūtību to notvert. Paši sargi arī necentās viņu nogalināt, bet pienākušais nodaļas vadītājs Smirnovs, kas skaitījās ārsts, pavēlēja sardzei nošaut Ļevitinu.

Ļoti bieži polītiskos tādās slimnīcās piekauj. To dara kā sanitāri, tā arī šajās slimnīcās ievietotie rūdītie kriminālisti. Pēc tādām piekaušanām daži ieslodzītie nomira. Tā zināms par ukraiņu brīvības cīnītāju Dejevu, ko piekāva ar ,,medmāsas'' pavēli pēc kuņģa operācijas.

Bez piekaušanām notiek arī citas spīdzināšanas, ko oficiāli sauc par ,,piespiedu imobilizāciju'' un ,,mitro ievīstīšanu''. Ieslodzīto aiz rokām un kājām piesien pie gultas un tādā stāvoklī tur no dažām stundām līdz dažiem mēnešiem. Pa to laiku viņu pat neatsien, lai varētu nokārtot

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju Vēstules

BEZPEĻŅAS ORGANIZĀCIJAS *(REGISTERED CHARITIES)*

Pēdējā laikā vairākas latviešu organizācijas ir inkorporējušās kā bezpeļņas organizācijas. Valdības likumi nosaka, ka šādas organizācijas nedrīkst nodarboties ar polītiku, nedrīkst būt patriotiskas, nedrīkst kalpot atsevišķas cilvēku grupas mērķiem. Ja bezpeļņas organizācijai iznāk savs biļetens vai laikraksts, tad organizācija savās publikācijās drīkst gan ievietot polītiska satura rakstus, bet nedrīkst ieturēt kādu polītisku virzienu jeb ,,līniju''. Valdības likumi tālāk gari un plaši pastāsta, kas ir jādara un kā jārīkojas, lai organizācija varētu izveidot pati savu ieguldījumu fondu, tā lai organizācijai būtu līdzekļi sava darba turpināšanai.

Par valdības likumu pārkāpšanu draud sods — organizācijai atņem bezpeļņas tiesības, konfiscē visu mantu un īpašumus. — Ja vien latviešu organizācijas ievēros valdības likumus, tad organizācijas varēs pastāvēt un arī augt.

Patriotisms un polītiskā orientācija būs jāatstāj audzināšanai ģimenē, lai tēvs un māte māca bērnus pēc pašu labākās pārliecības. Organizāciju uzdevums būtu saturēt latviešus kopā un rūpēties par to, lai biedru skaits aug.

Jānis Zībiņš Cambridge, Ontario

P.S. *No manis var dabūt valdības likumu fotokopijas, kur gari un plaši apskatīti visi rakstā minētie punkti.*

VĀRDS KĀRLIM ULMANIM

Par prezidentu K. Ulmani rakstījuši daudzi autori trimdā, lielāko tiesu vadoties no sava subjektīvā viedokļa. Nevienam no tiem K. Ulmanis nav varējis atbildēt, taču kādu atbildi Ulmaņa kritiķi varēs atrast viņa runās, kur parādās nacionālās, saimnieciskās, kultūras un citas problēmas un kā viņš tās mēģinājis atrisināt. Viņa runas, sākot ar 1934. g. 15. maiju, sakārtojis agr. J. Daģis — ,,Prezidents Kārlis Ulmanis — latviešu tautas apvienotājs'' un pag. gadā izdots runu II sējums (no 1936. g. 1. janv. līdz 1937. g. 31. dec. teiktās).

Runu izdošanas galvenais nolūks ir saglabāt avotus brīvās Latvijas vēsturei. Tās publicētas Valdības Vēstnesī, kuŗa nepilni komplekti atrodami tikai pāris Rietumeiropas bibliotēkās. Tā lapas drīz būs jau pusgadsimta vecas, un pēc dažiem desmit gadiem sadrups lasītāja rokās vai nebūs pat salasāmas. Laika zobs būs paveicis savu.

Runu II sējums dabūjams grāmatu galdos un pie izdevējas (Fraternitas Rusticanas) pārstāvja: Edg. Brolis, 123 Cedar Lake Drive, Williamstown, NJ 08094, USA (cena 25 dol.). Tās izdotas tikai 600 eksemplāros. **P. Strauts**

NĒ — PATIESĪBU TIEŠĀM NEDRĪKST GROZĪT

Piezīmes par Teodora Sīļa rakstu LA 50. n-rā, 1981. gadā.

Arī paviršam vērotājam būs skaidrs, ka Teodoram Sīlim sociāldemokrati ,,iesēdušies smadzenēs''. Viņam ļoti gribas, lai sociāldemokrati būtu visu Latvijas nelaimju cēlonis, un, lai to pierādīu, visi paņēmieni ir atļauti. Pa laikam viņa apgalvojumi sasniedz negribēta humora līmeni: ir amizanti lasīt, ka vēsturnieki Uldis Ģērmanis un Agnis Balodis pēkšņi kļuvuši par sociāldemokratiem, pašiem to nemaz nezinot. Ar to vien nepietiek, ja ļoti gribas, lai tas tā būtu. Apstāklis, ka viņu raksti tiek publicēti arī ,,Brīvībā'', diemžēl, neizsaka neko par to polītisko pārliecību. Varbūt Teodoram Sīlim būs sāpīgi uzzināt, ka ļoti liela daļa Brīvības līdzstrādnieku nav sociāldemokrati.

Teodoram Sīlim ļoti gribas, lai visiem sociāldemokratiem, kuŗus viņš zina nosaukt, varētu piedēvēt sadarbību ar komūnistiem — ,,Visi viņi centās iekļūt komūnistu partijā par biedriem un, lai tur iekļūtu, atklāti izklāstīja savus ‚nopelnus', ka pagrīdē ‚strādājuši' kopā ar komūnistiem.'' — Nepietiek tikai ar šādu summārisku ,,nāves spriedumu'': bez vilcināšanās Sīlis liek arī Fr. Menderam ,,iestāties'' komūnistu partijā, nemaz neraizēdamies par to, ka Menders nekad un nekur nav sadarbojies ar komūnistiem, divas reizes bijis okupācijas varas ,,represēts'' un nepārtraukti atradies čekas uzraudzībā. ,,Metode'' liekas tā kā pazīstama, kaut arī šādas ģeķības nav apgalvotas pat čekas izdotā pret sociāldemokratiem

(Noslēgums 19. lp.)

Elmārs Dambergs

PA MĀKSLAS ORBITU

Māksla ir sapņošana atvērtām acīm... Ievērojamam 17. gadsimta filozofam Džonam Lokam bija hipoteze, ka piedzimstot cilvēka prāts ir pielīdzināms baltai lapai (tabula rasa) un ka pakāpeniski tas piesātinās ar izjūtu (sensate) piedzīvojumiem. Viņš arīdzan izteicās, ka mūsu ignorance esot nesalīdzināmi lielāka par mūsu zināšanām, tādēļ maz iemeslu par kaut ko dogmātizēt. Modernajos laikos cildinātais rakstnieks Aldous Hakslejs risināja līdzīgu domu. Viņu saistīja ideja par prāta paplašināšanu; savos eksperimentos tas izsijāja vairākas saistošas atziņas. Viena no tām — mūsu smadzenes spējot reģistrēt visu, kas notiek pasaulē jebkurā momentā, bet to pamatfunkcija ir filtrēšana, pasargāt mūs no pilnīga sajukuma. Mēs saņemot tikai to informāciju (un atmiņu), kas nepieciešama mūsu eksistences nodrošināšanai.

Radošiem intellektiem — mākslu kalpiem — daba, jāpieņem, piešķirusi plašāku iztēles orbitu...

Ar laiku lietas noveco, ideāli pagaist, sapņi pārveidojas. Pie apvāršņa aizvien uznirst kaut kas jauns — sabangodams mūsu aprasto, intimo dzīves līci. Kas ir vēsture, ja ne apraksts par perpetuālu maiņu. Kas ir māksla, ja ne pastāvīgi mainīgs process. Kad aplūkojam tās tagadējo komplekso seju, mūs saista un reizē mulsina daudzie, nereti pat banālie vaibsti. Baudījums sajaucas ar zemapzinīgām bailēm — vai šis kaleidoskopiskais spektrs neatklāj dekadenci? Vai skaļi propagandētā demokratiskā brīvība nesāk iezvanīt pati savu pastardienu? Tiesa, visam ir jāpārveidojas.... Žēl tomēr vērot, kā pazūd laiku laikos pārbaudītās mērauklas. No visām pagātnes paaudzēm mēs zinām visvairāk; taču nekas negarantē, ka esam sapratīgāki. Tieši pretēji — mūsu ignorance, vēlēšanās izbēgt no visa, šķiet, ir pieaugusi!

Biedīga cementējas miņa, kad pašķirstām Špenglera filozofisko apceri ,,Rietumu bojāeja''. Viņš runā par ciklisku vēstures ritmu, pielīdzinādams cilvēces attīstību gada laikiem. Pavasaris nozīmē renesanci, vasara — augšanu, rudens — brieduma laiku un ziema — panīkuma periodu, kad valdot kaŗa kungi, skaistums tiek pakļauts derīgumam un kvalitāte kvantitātīvām prioritātēm. Vai modernā pasaule jauš tuvojošās ziemas stindzinošo dvašu?

Kā šīs nīkuļojošās ēras produkts arī es instinktīvi vēršu skatu uz aizritējušiem plaukuma brīžiem. Vai chaosa laikos iepriekšējās paaudzes neizturējās līdzīgi?

Mūsu laikraksti ir bijuši it pretimnācīgi mākslas cienītājiem. Neņemot vērā pieejamo informāciju, es vairākkārt saskaros ar vāji izgaismotiem daiļdarbu iekārotājiem. Tādus pazīstamus terminus kā abstrakts, pusabstrakts, impresionistisks un c. jauc kā pa putras podu. Katram no pieminētiem stiliem ir savs izteikts raksturojums, pat sava attīstības vēsture. Nudien, vēlreiz būs jāaizdedzina lāpa un jāmēģina illuminēt mistisko mākslas labirintu.

Vispirms pieminēsim reālismu. Varētu domāt — šim jēdzienam nav vajadzīgs tuvāks izskaidrojums, bet sabiezē mākoņi, kad padzird vārdu naturālisms. Pēdējais ir reālisma ,,vectēvs'' — paveids, kas praktiski nozīmē attēlot visu, kas stāv acu priekšā; lokālās krāsās, bez glaimiem un izdomas. Citiem vārdiem — pedantiski imitēt dabu!

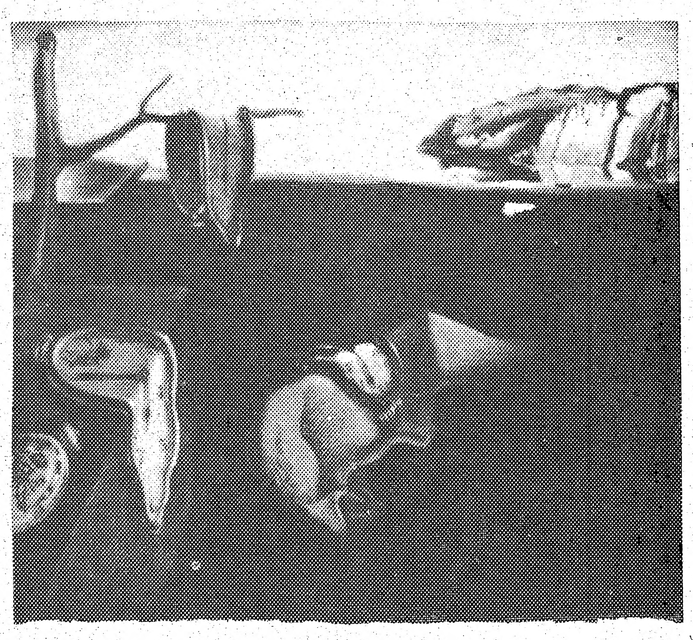

Dali — Atmiņu neatlaidība (1931)

Vairums t.s. reālistu mēģina to pārveidot; ņemot talkā izdomu, tie vēlas uzburt reālitātes illūziju. Prof. J. Siliņš kādā apcerē par mākslas stiliem izsakās, ka naturālisti parādot pasaules mechanistisko pusi, atstājot novārtā tematiku un priekšmetu nozīmi. Tie meklē ko ,,stabilu un paliekamu dabā''.

Neviens nopietns mākslinieks manuprāt neglezno, pieķēdējies kādam stilam. Pēdējos, kā zināms, izgudro kritiķi vienkāršākai orientācijai. Naturālistu skolai mākslas pundīti pieskaita Kurbē (,,Kā var gleznot lietas, ko pats savām acīm nav redzējis!''). Domjē un Milē (,,... Viss ir skaists, cikā tālu patiess!'') uzskatāmi par reālistiem. Pirmais zīmējis savas satiriskā žanra figūras galvenokārt pēc atmiņas. Es nezinu kādu nozīmīgu latviešu gleznotāju, ko varētu uzskatīt par tīru reālistu. Latvieša psīchei raksturīga liriska sapņošana; mēs tradicionāli mīlam veselīgumu — sauli, Dievu, dzīvi... Un šī mīlestība vijas cauri mūsu gleznotāju un tēlnieku darbiem. Vecmeistari J. Feders, A. Alksnis, J. Rozentāls, J. Valters, V. Purvītis nepārprotami virzīja mūsu gleznieciību šinī gultnē. Vilhelms Purvītis aizgāja soli tālāk — viņš aizrāvās ar gaismas suminātāju — impresionismu. Šo ,,ismu'' aplūkosim drusku vēlāk.

Mūsu laikos ļoti populārs ir t.s. maģiskais reālisms. Tūlīt nāk prātā izslavinātais amerikānis Andrjū Vaiets (Wyeth) ar savām vientulības sentimentā iesaldētām gleznām.

Naturālisms — Dabas studija. (Roberts Beitmans)

(Nobeigums sekos.)

SV. JĀŅA DRAUDZES ANSAMBĻA KONCERTS

Sv. Jāņa draudzes Toronto vokālais ansamblis B. Alkas vadībā sniegs garīgās mūzikas koncertu svētdien, 14. februārī, pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā. Koncertā ar solo un pavadījumiem piedalīsies arī ērģelniece Anita Rundāne.

Ansamblis koncertā atskaņos G. B. Pergolesi ,,Magnificat'' ar solistiem un ērģeļu pavadījumu, kā arī rindu citu dažādu laikmetu garīgo dziesmu, to vidū dzirdēsim J. Baruša dziesmas ,,Vien Kristus vārdā'' (R. Galenieces teksts) pirmatskaņojumu.

Ansambļa sastāvā ir 12 dziedātāju un savu darbību tas uzsāka 1978. g. rudenī. Ansamblis dziedājis draudzes sarīkojumos un dievkalpojumos, kā arī pagājušos dziesmu svētkos Toronto kopdievkalpojumā.

Pirmais patstāvīgais koncerts ansamblim notika 1980. g. 9. novembrī, bet 1981. gada pavasarī tas koncertēja par labu Kristus dārza projektam; koncertu atkārtoja Bafalo pilsētā.

Ar 14. februāŗa koncerta programmu ansamblis paredzējis viesoties 13. martā Klīvlandē un 25. aprilī Londonā, Ont. Iecerēts arī vēl iedziedāt skaņu plati.

Ansambļa mūzikālā vadītāja Brigita Dobele-Alka dzīvo un strādā par mūzikas skolotāju Bafalo un katru nedēļu mēro patālo ceļu uz Toronto, lai apmācītu ansambli. Visi garīgās mūzikas cienītāji aicināti apmeklēt šo vērtīgo koncertu.

V. S.

Nebraskas universitāte vāc materiālus par Kārli Ulmani

Nebraskas universitātes archīvs sācis veidot jaunu dokumentu krātuvi par bijušo Latvijas valsts prezidentu Dr. Kārli Ulmani. Šo krātuvi iesāka prezidenta radniece Helena Ulmane ar dokumentiem, kas atradās viņas rīcībā. H. Ulmane uzskatīja, ka šo dokumentu vispiemērotākā glabātuve būtu Nebraskas universitāte. Prezidentam esot bijušas labas atmiņas par saviem skolas gadiem šai universitātē, un viņš ilgus gadus uzturējis sakarus ar saviem profesoriem. Universitātes lauksaimniecības fakultātē atrodas Ulmaņa piemiņas plāksne, un viņa raksti atrasti augstskolas izdevumos.

Universitātes bibliotēku dekāns Dr. Geralds Rūdolfs, archīvārs Jozefs Svoboda un Latvijā dzimusī bibliotēkāre Elsie Tomas sāka vākt materiālus krātuvei.

Bez H. Ulmanes dokumentiem pievienotas grāmatas un citi materiāli, ko atsūtījuši tautieši no visām pasaules malām. Atsaucība bijusi ļoti laba, un visi, ar ko nodibināts kontakts, ir šo pasākumu atbalstījuši.

Kārļa Ulmaņa piemiņas krājums būs pieejams publikai, studentiem un zinātniekiem, kas vēlēsies pētīt Latvijas vēsturi.

Dekāns Rūdolfs nodibinājis speciālu fondu grāmatu un citu materiālu iegūšanai. Ir jau pasūtinātas grāmatas un mikrofilmas no latviešu grāmatnīcām un ASV, kā arī citu valstu archīviem, institūtiem un iestādēm.

Aicinām visus tautiešus nākt talkā un piedalīties šī krājuma vākšanā. Mērķis ir savākt iespējami plašu materiālu krājumu par Kārli Ulmani un brīvo Latviju. Lūdzam tautiešus visā pasaulē rakstīt mums, ja jums ir vai zināt, kur atrodami materiāli par Ulmani. Ja nespējat šķirties no oriģināliem, mēs labprāt maksātu kopēšanas un citus izdevumus.

Vēstules lūdzu sūtīt:
Mrs. Elsie V. Thomas, Associate Professor-Libraries C.Y. Thompson Library University of Nebraska East Campus Lincoln, NE 68583

TLTA Latvisko zināšanu semināri notiks Latviešu Namā:

Svētdien, 7. februārī, pl. 14 dzejnieks un grafiķis

OJĀRS JĒGENS

referēs par latviešu tautas tērpiem un to vēsturi un latviešu literātūru šodien.

Svētdien, 14. martā, pl. 14

prof. VILNIS ŠVEICS

referēs par tematu Polija šodien — evolūcija vai revolūcija.

Pēc referātiem pārrunas. Ieeja pret ziedojumiem. Visi laipni aicināti piedalīties.

Svētdien, 14. martā, pl. 16 LZS labvēļu pusdienas ar priekšnesumiem. Piedalīšanās 20 dol. no personas. Lūdz pieteikties līdz 1. martam pie J. Galēja, tel. 741-5970.

TLTA LZS

Arnolds Apse

Nu gan jāgādā šņabis!

STĀSTS PAR KAPTEINI PASTALĀS

(Beigas.)

— Stacijā ir igauņi! Un bruņu vilciens... ar lielgabaliem... un visi stobri pagriezti uz Iecavu! Tie igauņi tur bļaustās kā tirgū. Saprast gan nekā nevar... Vecais Dietlava arī bija atnācis. Kāds igaunis plātījās rokām un viņam kaut ko stāstīja. Pēc katra vārda ,,kur-rati, kur-rati''! Prasīju Dietlavam, vai tam vīram vajaga ratus? Nē, ratus viņš nemeklējot, viņš savā valodā lamājot tos velna vāciešus... Ulmaniešu stacijā nav. Esot aizgājuši uz Iecavu, un pašreiz šturmējot. —

Tēvs smaidīja:

— Nu Iecavā ir mūsējie! Būs jāaiziet apskatīties, vai mūsu māja vesela? —

— Kur tu skriesi, — māte nepiekrita, — gan jau dzirdēsim! —

Tuvojās pusdienas laiks. Māte spainī pie akas mazgāja nomizotus kartupeļus, es pie biksēm berzu un spodrināju savu rakešu pistoli. Pēkšņi pagalmā ienāca karavīri. Vesels bars! Kāds nāca šurp uz aku. Es, pārsteigts un apmulsis, cēlu pistoli.

— Zēn, ko tu ērmojies? — māte iesaucās.

Nācējs sāka skaļi smieties:

— Nešauj, nešauj, mēs esam draugi! —

Pie mums pienāca jauns vīrs — bez cepures, šauteni rokā, pastalām kājās. Arī citi mājinieki sāka nākt laukā. Karavīrs smaidīja un māja ar roku, lai visi nāk šurp:

— Nav ko bīties, mēs esam ulmanieši! —

Pie akas sanāca arī pārējie karavīri un viens pēc otra no spaiņa nodzērās. Visi nebija bez cepurēm, pastalām kājās, bet noplukuši gan. Šie noplukušie karavīri man tūlīt iepatikās. Viņi nebija kildīgi, drūmi un glūnīgi kā sarkanie. Viņi nekliedza uz mums svešā valodā kā vācieši. Viņi bija priecīgi, sejas it kā staroja. To, kas pirmais pienāca pie mums, viņi sauca par kapteini. To nu gan es nevarēju saprast. Biju dzirdējis, ka kapteiņi esot uz kuģiem, viņiem esot baltas cepures un zelta uzpleči! Šis te nebija uz kuģa, bet mūsu sētsvidū, bez cepures, bez uzplečiem, pastalām kājās. Bet viņš smaidīja un runāja tik laipni un valsirdīgi, it kā būtu atnācis ciemos pie radiem:

— Tādi nu mēs, tie ulmanieši, esam. Izskatāmies pēc meža brāļiem, vai ne? Bet ilgi mēs jūs nebaidīsim! Ja saimniece iedos gabalu maizes, tad iekodīsim, ja ne — uzpīpēsim un iesim tālāk. Gribam no Iecavas padzīt frīčus. Lai iet un liek reiz mums mieru! Tad arī mēs iesim uz mājām strādāt. Katram ir savs darbs. Un vai nebūs prieks strādāt? Nekādu svešu kungu vairs nebūs! —

Nu, ja viņš runāja tādu valodu, tad arī šis dīvainais kapteinis man patika. Dikti patika! Bet pārējie mājinieki bija izbrīnījušies:

— Iecavā vēl vācieši? Kā tā? Igauņi no stacijas šāva kā traki! Vai ta' vācieši uzvarējuši? —

— Tā nu šoreiz ir iznācis. Mūsējie nav varējuši Iecavu ieņemt, bet pusceļā no Iecavas viņi ir ierakušies un sarga ceļu uz staciju. Mēs iztiksim bez igauņiem. Lai viņi labāk nemaz netaisa troksni! Mēs pielīdīsim pie Iecavas tā, ka vācieši nemanīs, un tad — ar urrā! Mūsējie nāk arī pa Baldones lielceļu. Pie Iecavas satiksimies. —

— Bet kā igauņi tikuši šurp? — tēvs jautāja. — Tilts pie Daudzevas esot uzspridzināts. —

— Nē, bijis saspridzināts

— Nē, bijis saspridzināts tikai viens posms, un to viņi salabojuši. Atbraucis jau ir arī tikai viens vagons. —

Mājās pašreiz bija trīs saimnieces. Katra atnesa pa klaipam maizes, un ne jau tikai maizi vien! Kad karavīri bija paēduši un sastājās gājienam uz Iecavu, no istabas ar šauteni plecā iznāca tēvs un cieti noteica:

— Es iešu jums līdz! —

Iznāca arī māte. Viņai bija saraudātas acis.

— Kas tu par karavīru? — māte šņukstēja. — Vēl lāga paiet nevari, kur nu vēl paskriet! —

— Lai viņš nāk, — kapteinis rāmi runāja, — ja nevarēs paskriet, lai iet soļiem. Un no Iecavas, ja gribēs, viņš varēs nākt atpakaļ uz mājām. —

— Labi, — tēvs piekrita, — bet pie Iecavas ieņemšanas es gribu būt klāt! —

Karavīri aizgāja. Māte ilgi stāvēja ceļmalā un skatījās uz Iecavas pusi, bet vairs neraudāja.

*

Bija sacēlies stiprs vējš, tas pūta uz Iecavas pusi, un nekādu kaujas troksni nevarēja dzirdēt. Vēlu vakarā pārnāca tēvs — bez zābakiem, koka tupelēs. Viņš bija noguris, bet priecīgs:

— Iecavu ieņēmām ar urrā! Pavāri vāciešiem pašreiz dalīja zupu. Visi bija galīgi pārsteigti, un nepaguva nekā daudz pretoties. Daži bija tā samulsuši, ka skrēja mums pretīm ar pilniem zupas katliņiem un kliedza urrā! Zaldāti ar lielgabaliem un ložmetējiem aizbēguši, tikko sākusies bombardēšana no stacijas... Mūsu mājā bija dzīvojuši vācieši, nu tur ir mūsu pašu karavīri. —

— Bet kā tu paliki bez zābakiem? — māte jautāja.

— Atdevu tam kapteinim. Viņi ies arī uz Jelgavu. Kā tad viņš tā — pastalās? Varēju uzaut viņa pastalas, bet tās jau bija cauras. Tupeles es atradu uz ielas. Kāds iecavnieks bijis tā nobijies, ka nometis un aizskrējis, un vēlāk nenāca meklēt! —

— Nu gan jāgādā šņabis! — vectēvs sparīgi iesaucās. — Lai kā tie ulmanieši noplukuši, bet sirds un dūša viņiem ir vietā! Gan viņi padzīs vāciešus arī no Jelgavas! Lai nu kā ir gājis, bet nu mums ir pašiem sava valsts! —

Baltiešu studentu kongress

Pagājušā mēneša beigās Ņujorkā notika Baltiešu studentu kongress, kur bez studentu pašreizējās darbības apskatīja politiskās darbības iespējas. Lietuviešu studentu kluba pārstāvji Raimonds Balsis un Dana Norvila stāstīja par studentu un jauniešu sadarbību. Ņujorkas lietuviešiem esot vairāk nekā 100 organizāciju, bet iespaidīgākās esot ,,Neolithuanians'' — jaunie profesionāļi — un skola. Savu studentu klubu lietuvieši uzskatīja par pusaktīvu, jo studijas rada laika trūkumu, un par dziļāku piederību pie savas tautības viņi sākot domāt pēc studiju beigšanas. Kanadas lietuvieši sadarbojoties ar ASV lietuviešiem — viņu nacionālās organizācijas mītne pašreiz esot Filadelfijā. Lai darbotos politiskā laukā, studenti var iestāties Lithuanian World Community vai Joint Baltic American Community organizācijās, kā arī pievienoties BATUN darbam.

Igauņu studentu pārstāvis Vido Polikarpus stāstīja par igauņu studentu klubu. Viņš domāja, ka igauņiem Leikvuda ir aktīvs materiāls, bet vajadzētu pieredzējušu cilvēku vadību, lai viņu darbība kļūtu vairāk akceptējama. Vido arī minēja, ka studentu klubiem vajadzētu uzturēt stingrāku struktūru, lai studentu klubos varētu iestāties tikai izlase, un līdz ar to visiem rastos vēlēšanās piederēt pie izlases.

Ņujorkas latviešu studentu klubs, kura iepriekšējā priekšsēde esot pārcēlusies uz Eiropu, kļuvis neaktīvs. Tā kases 500 dol. noziedoti nacionāliem mērķiem. Latviešu studentu aktīvākā darbība notiek korporācijās. Politiskā laukā var darboties, pieslienoties BATUN organizācijai — Ruta Priedkalna ziņoja par BATUN darbu cilvēku tiesību pārkāpšanas laukā, sagatavojot plakātus un dokumentus iesniegšanai ārzemju sūtņiem un pārstāvjiem; pēc General Assembly beigām decembrī dokumenti būšot jāsūta uz Ženēvu; viņa stāstīja arī par Baltic Solidarity demonstrācijām.

Kongresa dalībnieki uzsvēra, ka jāizmanto pasaules politikas izdevības. Mūsu demonstrācijām vajadzētu būt ar lielāku sajūsmu un spilgtākām, piem., ar sardzē stāvēšanu sveču gaismā, karoga dedzināšanu, eksplodējošiem baloniem vai demonstrējot ar papīra turzām galvās.

Tuvāku informāciju par nākotnes plāniem varētu ievietot Baltic Student News — šo Baltiešu studentu ziņu izdošanu varētu atsākt Detroitā vai Filadelfijā lietuviešu redakcijā. Ieteica izveidot labvēļu-abonementu sarakstu, kur katrs ziedojums varētu būt 100 dol. vērtībā — varbūt iespējams saņemt atbalstu no baltiešu centriem, ja biļetens būtu pretkomūnistiski noskaņots.

Igauņu pārstāvis ieteica sarīkot neformālu balli Leikvudā vai Ņujorkas igauņu namā baltiešu studentiem — varētu arī Priedainē — kur dabūtu cilvēkus politiskai darbībai. Katra baltiešu tautība būtu lūgta piedalīties ar priekšnesumiem. Priekšlikumu gaidīt baltiešu studentu jaunatnes kongresu augustā noraidīja — lietuvieši augustā nemaz nesatiekoties, jo tas esot viņu atvaļinājumu laiks. Palika ieteikums šo sarīkojumu rīkot maijā Memorial dienas nedēļas nogalē vai Jāņos.

Izskanēja doma, ka šajā dekadā cilvēki domās vairāk par citiem cilvēkiem, jo septiņdesmito gadu uzsvars uz ,,es'' ir beidzies, un līdz ar to arī baltiešu studenti vairāk nodosies savu tautu politisko problēmu risināšanai. Visi studenti, kas jau tagad ar mieru strādāt politiskā darbā, aicināti pievienoties BATUN darbam.

R. P.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

Jaunieši, iestājieties MLĢ!

Brīvas vietas **visās** klasēs.

1981. / 82. mācības gada otrs sēmestris sāksies 1. februārī.
1982. / 83. mācības gads sāksies 30. augustā.

Mācoties MLĢ divus pēdējos gadus un izturot gala pārbaudījumus, iegūst pilnas ģimnazijas abitūriju un tiesības iestāties augstskolā.

MLĢ ir skola ar 36 gadu pieredzi.

— *MLĢ skolēni iegūst izpratni par latviešu kultūru un dzīves ziņu - - -*
— *sadraudzējas ar pasaules zemju latviešu jaunie-šiem - - -*
— *iepazīstas ar Eiropas zemēm un tautām - - -*
— *pieradinās pašdisciplīnai un sagatavojas dzīvei un darbam - - -*

Pieteikšanās šī mācības gada 2. sēmestrim līdz 15. janvārim; nākamajam mācības gadam — līdz 15. aprīlim.
Papildus informāciju sniedz:

Direktors māc. A. Liepkalns,
Lettisches Gymnasium
Wienburgstr. 52 - 54
4400 Münster

tālr.: **(skolā)** — 0251 / 293475
(dzīvoklī) — 0251 / 273181

Irma Dankere

Maz tu man solīji...

Atmiņas

I. Dankeres atmiņas ir īpatnēji daudzpusīgas un interesēs katru lasītāju. Tikpat daudzpusīgi un daļēji vēsturiski ir pāri par 300 foto uzņēmumu. Grāmatai 632 lp.

Saturā šādas nodaļas: Bērnība, Mācības gadi, Uz Lietuvu, Jauni ceļi un ceļojums, Atkal Liepājā, Rīgā, Kruglova mājā, Majoros, Atkal dzimtajā pusē, Braucieni atmiņu atspulgā, Mūsu Rīga, Jauki atcerēties 1938. g., Vēl daži braucieni, Aistere, Pazīstamus virsniekus atceroties, Par manevriem un minoritātēm, Liepājas garnizons, Liepājas garnizonu atstājot, Virsnieku ģimeņu apvienība un Jelgavas posms, Neparedzēto notikumu gadi, Atstājot dzimto zemi, Bavārijā, Uz pirmo nometni, Grāfenašava - Murnava - Oberamergava, Pārnacionālā apvienība un Burkhardmāja, Ceļš uz vidējiem austrumiem, Baltiešu ciems, Uz Šveici, Nometņu laiku darbība, Uz Parīzi, Uz Londonu, Atceļā uz nometni, Uz tālo krastu, No Mičigenas uz Ņumeksiku, Kalifornija, Pārdomas, Atskatoties, Ciemos Kanadā, Uz Floridu.

Grāmatas ievadā autore citā starpā saka: ,,Neviena persona, par kuru runā šī grāmata, nav izdomāts tēls, jo tie visi staigājuši man līdzās dažādos dzīves posmos un mazāk vai vairāk ietekmējuši mani. — Tā ir arī sveiciens mūsu ģimenes daudzajiem draugiem tuvumā un pasaules tālēs.''

Grāmatas cena subskribentiem, piesakoties un samaksājot līdz 20. februārim, ASV dol. 31, Kanadas dol. 36. Pēc tam ASV dol. 41, Kanadas dol. 48.

Apgāds Gauja (Rob. Krūklītis)
P.O. Box 1594
East Lansing, Mich., USA 48823

Man saulīte norietēja, tēvu zemi sargājot

PULKVEŽA VIĻA JANUMA ATCEREI

Pulkveža Viļa Januma mīļākā dziesma bija:

Es kaŗā aiziedams,
Krustu cirtu ozolā.

Pie šīs dziesmas skaņām sirmais pulkvedis piecēlās no savas klausītāja vietas un piebiedrojās DV vīru korim Kanadā. Tas notika koŗa Eiropas turnejā Vācijā. Tanī pašā reizē DV vīru koris Kanadā pulkvedim pasniedza zelta zobenu.

Ir labi iepazīt izcilu kaŗavīru viņa ikdienas dzīvē un gaitās, uzklausīt viņa domas un vērtējumus citās dzīves nozarēs. Pulkvedis veda nepārtrauktu bezieroču cīņu par Latviju, latviešu tautu un latviskuma saglabāšanu. Viņa nopelni pirmās latviešu ģimnazijas pasaulē dibināšanā Minsterē ir grūti vārdos izsakāmi. Katrs gājiens pie vācu iestādēm bija izdomāts, pārdomāts, katra prasība stingra un nešaubīga.

Daudziem sabiedriskā darba darītājiem, īpaši kādas grupas vai organizācijas vadītājiem, bijis jābūt sakarnieka lomā starp organizāciju un valdības iestādēm. Ar īstiem vārdiem īstā vietā var daudz ko panākt. Kaut arī neviens nevēlas atņemt vai noliegt visu to cilvēku pūles un līdzdalību Minsteres ģimnazijas īstenošanā, vācu valdības iestādēs vislielāko atsaucību guva ,,Herr Oberst''. Un šis ,,Herr Oberst'' nevilcinājās ne mirkli prasīt mūsu tiesu un daļu, norādot uz tādiem faktiem kā Latvijas valdības atbalstu vācu skolu uzturēšanā Latvijas brīvvalstī.

,,Tur nav daudz ko runāt, prasi, kas vajadzīgs,'' pulkvedis apmierināts sēdēja ērtajā zvilnī.

,,Papu, kā tu vari tā teikt?'' meita pārmeta tēvam.

,,Vai tad tā nebija? Man vācieši iedeva visu, ko prasīju un vēl pa virsu.''

,,Es jau gan mūsu ģimenē esmu vismaz virspulkvedis, ja ne ģenerālis, bet vācieši klausa tikai ,,Oberstam''. Arī mana vācu valoda ir labāka,'' smaidot iebilst Januma kundze.

,,Nu, man jau te visādi kakla kungi sametušies,'' pulkvedis labsirdīgi nosmējās.

Tā bija mana otrreizējā tikšanās ar pulkvedi 1968. gada vasarā.

,,Runājot par kungiem,'' sirmā kaŗavīra sejai pārlaidās pašapzinīgs smaids, ,,jāmini arī muižas. Un man tās visas ir,'' mājastēvs norāda uz bieziem vākiem.

Pulkvedis Janums bija kolekcionārs. Viņam patika apstaigāt senlietu veikalus, īpaši tos, ,,kur nebija nekādas kārtības''. Manām ausīm tas izklausījās pavisam dīvaini, bet mājastēvs gardi nosmējās: ,,Man patīk pašam meklēt un atrast vērtības. Tas rada lielisku labsajūtu. Tā es arī atradu šos Latvijas muižu zīmējumus no tiem laikiem, kad fotografija vēl neeksistēja.''

Cilājām rūpīgi grafiski izstrādātos zīmējumus un lasījām vietu nosaukumus un aprakstus vācu valodā. Zīmīgākais bija tas, ka visām sameklētajām senlietām bija kāda sakarība ar Latvijas vēsturi.

Pulkveža 70. dzimšanas dienas dāvanai toreizējā DV centrālās valdes Kultūras nozares vadītāja Elmāra Krūkas ierosmē daiļamatnieks Zālītis Toronto izgatavoja īpašus adreses vākus (baltas cūkādas), kuŗos bija sakārtoti visu zemju DV valžu uzņēmumi un paraksti.

Zviedrijas DV izdeva grāmatu ,,No Kalpaka priedes līdz Minsterei''. Šai grāmatas nosaukumā vien jau pateikts viss pulkveža dzīves gājums.

Minsteres ģimnazijas nebūtu, ja pulkveža sirds nepukstētu latviešu jaunatnei, tāpēc arī viņa vārdā nodibināts īpašs fonds jaunatnes rosmju atbalstīšanai. Pirmo balvu saņēma Minsteres ģimnazija.

Pulkvedis Janums savā 20 gadu darbības laikā resp. DV organizācijas vadītāja amatā, apceļoja visas zemes, kur vien bija kāda DV organizācijas nodaļa, apvienība vai kopa, iepazīstoties ar savas jaundibinātās bezieroču divīzijas kaŗotājiem.

Es kaŗā aiziedams,
Krustu cirtu ozolā:
Lai neraud tēvs, māmiņa,
Lai raud krusta ozoliņš.

Tonija Krūka

KLKA 20. KONGRESS RUDENĪ

Latviešu katoļu apvienības pēdējā apkārtrakstā, kuŗam reliģisku apceri devis apvienības kapelāns Dr. B. Kokins, apskatīta aizvadītā gada apvienības darbība un katoļu dzīve Kanadā, veltījot arī īsus piemiņas rakstus mūžībā aizsauktajiem katoļu garīdzniekiem bīskapam B. Sloskānam, kas miris pagājušā gada 18. aprīlī Beļģijā, un prāv. St. Matīsam — 9. jūlijā Grand Rapidos, kā arī vairākiem citiem katoļu darbiniekiem, kuŗu dzīves gaitas beigušās Kanadā.

Plašāka tikšanās notikusi pagājušās vasaras dziesmu svētkos Royal York viesnīcā Toronto, ko bija rīkojusi Kanadas latviešu katoļu apvienība, Toronto katoļu draudze un katoļu studentu apvienība Dzintars, pulcinot pāri par 200 personu. Dziesmu svētku laikā Toronto notika arī KLK Apvienības paplašinātā valdes sēde priekšsēža S. Gabrāna mājā, piedaloties arī Vatikāna latviešu radio raidījumu vadītājam Dr. A. Brumanim un pārstāvjiem no Vācijas un Austrālijas.

KLKA kongresi notiek katru otru gadu, kad uz diviem gadiem ievēl apvienības vadību. 20. delegātu kongress notiks š.g. rudenī. Visi latviešu katoļu draudžu, vienību un kopu locekļi aicināti nodot savus divgadīgos ziedojumus līdz š.g. 30. martam, kad ziedojumu listes iesūtāmas KLKA valdes priekšsēdim S. Gabrānam. Katoļu dievkalpojumi notiek Toronto, Montrealā, Londonā, Hamiltonā, Vindzorā, Kalgarijā un Vankuverā.

V. S.

Roberta Ancāna piemiņai

1. janvārī Ņujorkā miris izcilais kaŗavīrs, sabiedriskais darbinieks Bruņinieka krusta kavalieris atv. kapteinis Roberts Ancāns.

Nelaikis dzimis 1919. gada 11. novembrī Abrenes apriņķa Tilžas pagasta Ancānu mājās astoņu bērnu ģimenē. 1933. gadā Tilžā beidzis Brāļu Skrindu sešklasu pamatskolu un iestājies Aglonas ģimnazijas klasiskajā nodaļā, bet pēc gada pārgāja uz Kārsavas pilsētas ģimnaziju, kuŗu beidzis 1938. gadā. Tajā pašā gadā sācis Latvijas universitātē studēt tautsaimniecību un tieslietas un pievienojies korporācijai Lacuania. Gadu vēlāk brīvprātīgi iestājies armijā, kur ļoti sekmīgi beidzis 4. Valmieras kājnieku pulka instruktoru rotu un dienējis 1. Liepājas kājnieku pulkā.

1941. gada jūnijā, sākoties Vācijas-Pad. savienības kaŗam, visi seši Ancānu ģimenes dēli piedalījās boļševiku padzīšanā; Roberts Ancāns cīnījies partizānu vienībā Olaines purvos.

Sākot formēt brīvprātīgo vienības, Ancāns iestājās 16. Zemgales bataljona kpt. Mateasa rotā un jau oktobrī, būdams vada seržants, ar bataljonu devās uz Austrumu fronti. Holmas ielenkumā Veļikajas upes krastos 1941./42. gada ziemā viņu smagi ievainoja. Izārstētu Ancānu sūtīja uz virsnieku sagatavošanas kursiem un 1942. gada 1. septembrī paaugstināja par leitnantu.

Ancāns piedalījās kaujās pie Ļeņingradas, Volchovas, Ostrovas un līdz pēdējai cīņu dienai Kurzemes cietoksnī. Pie Ostrovas Ancānu smagi ievainoja un atzina par derīgu tikai aizmugures dienestam, bet viņš brīvprātīgi pieteicās frontei un piedalījās vairākās lielkaujās Kurzemē, kur viņu 3 reizes ievainoja. Lielajās Ziemsvētku kaujās Ancāns komandēja 19. divīzijas kaujas skolu, kuŗa triju dienu ielenkumā pie Lestenes stacijas ar tuvcīņas ieročiem iznīcināja 14 ienaidnieka tankus. Par izcilu varonību Ziemsvētku kaujās Ancānu apbalvoja ar augstāko Vācijas varonības ordeni — Bruņinieku pakāpes Dzelzkrustu un paaugstināja par kapteini. Par varonību Ancāns apbalvots ar 17 varonības un goda zīmēm, bez tam no seržanta kļuvis par kapteini.

Ar kādu vācu mīnu iznīcinātāju kuģi Ancāns 1945. gada 8. maijā izkļuva no Kurzemes un ieradās Rietumvācijā, vispirms dzīvoja Bad Verishofenā, tad Neuburgā bija administrātors IRO kaŗa invalidu pārskološanas centrā un beidzot, pirms izceļošanas, dzīvoja Augsburgā.

Ļoti aktīvi Ancāns darbojās sabiedriskajā darbā. Viņš septiņus gadus bija DV Rietumvācijas valdes loceklis, tāpat vairākus gadus, tautiešu ievēlēts, strādāja LNP un LCP. Augsburgā Ancāns vadīja Latviešu komiteju un tautskolu.

1955. gada 17. jūnijā Hamburgā, dibinot LKIA, Ancānu ievēlēja par pirmo valdes priekšsēdi. Pēc izceļošanas ASV Ancāns organizēja kaŗa invalidus un vadīja LKIA ASV zemes valdi. Šajos amatos viņš bija pilnus 15 gadus. Sevišķi nopelni Ancānam ir atpūtas nama ,,Rota'' un Brāļu kapu iegādē un izveidošanā, tāpat pensiju izgādāšanā Amerikas kontinentā dzīvojošiem latviešu kaŗa invalidiem. Neraugoties uz darbu kādā amerikāņu firmā, kur Ancāns strādāja par technisko zīmētāju, viņš toreiz gandrīz visu savu brīvo laiku ziedoja kaŗa invalidu problēmu risināšanai.

1980. gada oktobrī Ancāns vēl organizēja LKIA Jubilejas loteriju, bet decembrī saslima. Būdams žurnāla ,,Kaŗa Invalids'' redaktors ASV, bet apzinoties sava veselības stāvokļa nopietnību, viņš pats lūdza 26. numuru veidot bez viņa atbalsta. Ancāns dzīvoja un ārstējās ,,Rotā''.

1981. gada decembŗa vidū gan pienāca ziņa, ka Ancāns pārcēlies uz savu māju Ņujorkā un gatavojas atsākt redaktora pienākumus, bet tad naktī uz 2. janvāri tālruņa saruna vēstīja, ka Roberta Ancāna vairs nav, ka 1. janvārī pl. 17 beigusi strādāt viņa varonīgā sirds, kuŗa pukstēja tēvzemes mīlestībā, ticībā savas zemes brīvībai un taisnības uzvarai.

Ziemsvētku kaujas Kurzemē sākās 1944. gada 23. decembrī un beidzās 1945. gada 5. janvārī. Ir zīmīgi, ka par drosmīgā kaŗavīra bēŗu dienu izraudzīts 1982. gada 5. janvāris. Liekas, ka pats Dievs to tā gribējis! Tagad beigusies arī Roberta Ancāna mūža kauja un viņš piepulcināts aizsaules cīnītāju pulkiem.

Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Ernu un dēlu Gvido Imantu.

Lai viegla atdusa!

K. Štamers

Palīdzība tautiešiem Polijā

Latvijas Sarkanais krusts Vācijā ir saņēmis plašākus ziedojumus palīdzībai Polijā, it sevišķi tur dzīvojošiem latviešiem. Ja kādam tautietim būtu zināma kāda Polijā dzīvojoša latvieša adrese, to dariet zināmu Sarkanā krusta pārstāvim:

Ādolfs Šilde
Papenbusch 69
4400 Muenster / Westfalen
West Germany.

DV teātris meklē telpas, kur novietot dekorācijas (garāžu vai citu). Zvanīt K. Rēvaldam 447-9089.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

GRĀMATA **LATVIA**
IR SAGATAVOŠANĀ

Darbi gaida nobeigumu

Latviešu institūta sēdē Ņujorkā Amerikas latviešu apvienības priekšsēža J. Riekstiņa vadībā pārrunāja Latvju enciklopēdijas papildinājuma pirmā sējuma izdošanu. Latviešu mūzeju Vašingtonā vēl vienmēr iekārto, folkloras grāmatas projekts strauji pavirzījies uz priekšu, iznācis žurnāla Latvju Māksla 8. numurs, bet mazāk sekmējies latviešu pareizrakstības vārdnīcas izdošanas projekts.

J. Riekstiņš ziņoja, ka Ņujorkā pašreiz rediģē enciklopēdijas papildinājuma pirmo sējumu, kas tuvojas nobeigumam. To cer pabeigt līdz februāŗa beigām, kad sagatavos piedāvājumus spiestuvēm, lai tās iesūtītu aprēķinu. Pirmajā sējumā būs ievietoti burti A-J — tas varētu iznākt 1982. gadā. Galvenā redakcija vēl vāc papildu materiālus nozarēm, kur līdzstrādnieki tos nav savākuši. Ņujorkas darba grupā darbojas J. Riekstiņš, I. Eilande, V. Aldzere, E. Magonis, A. Blūmfelde un J. Vītols. Spiestuvju piedāvājumus izvērtēs komisija.

Žurnālu Latvju Māksla iespiež 1500 eksemplāros. Iespiešana kļuvusi dārgāka, jāmeklē jauns iespiešanas veids. A. Sildegs ziņoja, ka mākslas slīdīšu krātuvē uzglabā tikai labākos darbus.

I. Purva Kanadā sakārtojusi pag. gadā no Francijas pārsūtītās latviešu bibliotēkas grāmatu sarakstu, kur daudz vecu un vērtīgu izdevumu. No Latviešu institūta var pieprasīt šo grāmatu sarakstu. Grāmatas ir vecas, tāpēc tās lasīšanai nevar izdot, bet pret samaksu var izsūtīt fotokopijas. Daļa grāmatu novietotas reto kultūras vērtību krātuvē Toronto. Tās var apskatīt ikviens, kam interese, bet tās nevar izmantot par lasāmvielu, jo ir pārāk trauslas. Grāmatas, kas bija kritiskā stāvoklī, restaurētas uz caurskatāmām lentēm.

ALA Kultūras vērtību krātuvē pie DV apvienības Ņujorkā saņēmusi Krustpils novada tautas tērpu, piečuburu svečturus, izgrebtu smeļamo kausu. Krātuvē izbūvētas mantu novietnes.

ČEDRA interesējas par vērtībām, kas atstātas novārtā: numizmatiku, filateliju un pasta vēsturi, senām kartēm un plāniem, veksioloģiju un heraldiku, arī par retiem rakstiem un rīkojumiem. Šī institūta nozare ieguvusi Latvijas rakstnieku un valstsvīru parakstus un rokrakstu paraugus.

Institūta nodaļa Bostonā radās 1975. gadā, kad E. Dzelzkalējs ALAs rīcībā nodeva 150 latviešu senās kartes (jaunākā no Napoleona kaŗa gājiena). Testamentā viņš novēlējis institūtam arī savu bibliotēku ar daudziem veciem un vērtīgiem sējumiem.

Skaņu lentēs ieskaņoti daudzi latviešu sarīkojumi, koncerti un uzvedumi, tās pārskaņotas arī Latviešu mūzikas krātuves vajadzībām Austrālijā. Skaņierakstu krātuvē 368 dažādas plates un lentes. S. Lazdiņai ieskaņotas 60 intervijas skaņu lentēs.

Latviešu Humānitāro zinātņu apvienība apstrādā pētīšanas rezultātus, ko tā izdarīja pirms diviem gadiem par latvietības uzturēšanu.

Toronto dziesmu svētku laikā nolasītos referātus apvienība sagatavo iespiešanai universitātei un Mākslas akadēmijai veltītā krājumā, kur ievietos arī divu citu konferenču materiālus.

Nebija vēl pienācis V. Sīmaņa aprēķins par iecerēto grāmatu „Latvija" angļu valodā. Grāmatas izdošana balstās uz pircēju iepriekšēju pierakstīšanos un iemaksām.

No Austrālijas saņemts ieteikums sagatavot jaunu latviešu literātūras vēsturi. Izdošanas darbs jāsaskaņo visos kontinentos, par pamatu ņemot A. Johansona Latviešu literātūras četras grāmatas, uzrakstot papildu sējumu. To varētu izdot ALAs Skolas grāmatu apgāds.

V. I.

GRAND RAPIDI

● Kārtējā pensionāru sanāksmē 25. janvārī Latviešu biedrības namā Haralds Vunge stāstīja par braucienu ar kuģi Portoriko pa Karaību jūru. Atcerējās arī nozīmīgākās dienas janvāŗa mēnesī un bija siltas pusdienas. Biedrības valde aicina iestāties jaunus biedrus.

● Kaŗavīru eglītes vakaru Latviešu namā DV apvienības izkārtojumā atklāja apvienības priekšnieks A. Balodis. Viņš stāstīja par plkv. Janumu, ko tam bijusi izdevība iepazīt, darbojoties kādu laiku par viņa kaujas ziņnesi. Veco latviešu strēlnieku pulku piemiņai priekšnieka palīgs M. Jansons pie eglītes aizdedzināja svecītes, tā simboliski atceroties toreizējās latviešu vienības 1. Pasaules kaŗa laikā. Svētbrīdi vadīja māc. J. Mednis. Veltes — grāmatas pasniedza apvienības priekšn. A. Balodim, māc. J. Mednim un kaŗa invalidam D. Polim, bet vanadžu priekšniece O. Jansone ziedus. Viņa arī nolasīja divus vakaram piemērotus patriotiskus dzejoļus. Bija apdāvināšanās, vakariņas. Īsta sirsnība izplauka, dziedot dziesmas un kavējoties atmiņās.

V. Z.

Laipni lūdzam

lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKA

1982. gada abonementa maksas.

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā

1982. GADA KULTŪRAS DIENU SARĪKOJUMI

30. janvārī pl. 6.00 *Latviešu namā*
Kultūras dienu atklāšana. Toronto Latviešu Tautas Augstskolas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Ģimnazijas drāmas pulciņa uzvedumā J. Pētersona komēdija Prāta cilvēks.

31. janvārī pl. 5.00 *Latviešu namā*
Izrādes atkārtojums.

5. februārī pl. 7.30 *Sv. Jāņa baznīcas zālē*
Silvijas Šteineres gleznu izstādes atklāšana.

6. un 7. februārī izstāde atvērta no pl. 1.00 līdz 7.30.

6. februārī pl. 7.30 *Sv. Jāņa baznīcas zālē*
Ojāra Jēgena referāts — Mūsu mākslas darbi ārpus Latvijas un to likteņi. Debates.

14. februārī pl. 5.00 *Latviešu namā*
Reiņa Birzgaļa pasaule skatos un skaņās. Piedalās Reinis Birgalis, Ingrīda Vīksna, Inta Purva.

21. februārī pl. 5.00 *Latviešu namā*
Balsis un Atbalsis vārdos un skatos ar 1981. gada Kultūras Fonda laureātu piedalīšanos: A. Gugāns, V. Reinholds, K. Kronbergs, Z. Miezītis, A. Memenis, J. Liģers un E. Ātrēns. Vēl piedalās M. Čulītis, R. Norītis un I. Purva.

26. februārī pl. 7.30 *Sv. Jāņa baznīcas zālē*
Mākslinieku vienības Latvis izstādes atklāšana.

27. un 28. februārī izstāde atvērta no pl. 12.00 līdz 8.00.

27. februārī pl. 5.45 *Latviešu Centrā*
Viestura kora koncerts.

28. februārī pl. 6.00 *Sv. Jāņa baznīcas zālē*
Rīgas mākslas dzīve gadsiņta sākumā. Ieskats tā laika mākslas dzīves notikumos un kritikās.

Latviešu strēlnieku pulku Ziemsvētku kaujas atceres vakara programmas dalībnieki un daudzo sabiedrisko organizāciju apsveicēji. **Foto J. Liģers.**

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Anšlavs Eglītis

Mūsu Rūtiņa Holivudā

Jau sākot ar pirmajām skaņu filmām, Džoana Kroforda turējās Holivudas aktrišu izlasē, bet 40. gados sasniedza dominētāju stāvokli kā ,,all-American sweetheart''. Viņa bija plaši pazīstama arī Eiropā un, saprotams, arī neatkarīgajā Latvijā. Slavas un bagātības augstumos viņai pietrūka vienīgi pašas bērnu. Pēc vairākām laulībām un septiņām priekšlaicīgām dzemdībām viņa nolēma bērnus adoptēt. Tas nenācās viegli, jo oficiālās iestādes šaubījās, vai Kroforda, būdama filmu aktrise, ir piemērota mātes lomai. Pārliecināta, ka viņai piemīt ne vien izcilas audzinātājas prasme, bet arī iespēja sagādāt bērniem labāko aprūpi un izglītību, Krofordai pēc lielām pūlēm un prāviem naudas upuriem izdevās adoptēt zīdainīti Kristīni un pēc dažiem gadiem vēl zēnu un meiteni.

Gadiem uzmācoties, Krofordai bija smagi jācīnās, lai daudz maz saglābtu grimstošo karjēru. Pa starpām viņa audzināja savus bērnus ,,ar mīlestību un stingrību''. Par kārtību un absolūto tīrību Krofordas namā (Brentvudā pie Losandželosas) cirkulēja leģendas. Stāstīja pat, ka neapmierināta ar kalpotāju darbu, viņa pati reizēm mazgājot grīdas.

Kristīne raudzīja sekot mātes pēdās un kļūt par aktrisi. Viņa saņēma dažas lomas televīzijas ,,ziepju operās'', bet lielākus panākumus neguva. Kad 1978. gadā, sasniegusi 69 gadu vecumu, Kroforda nomira, Kristīnes aktrises karjēra iznīka pavisam. Viņa pievērsās citam arodam un sarakstīja sensacionālu grāmatu — atmiņas par savu dzīvi pie Krofordas, notēlodama savu pamāti par apsēstu, cietsirdīgu disciplīnētāju, īstu briesmoni, kas dusmu un histērijas lēkmēs apdraudējusi pat Kristīnes dzīvību, bet tomēr pieprasījusi, lai viņu katra vārdā galā dēvētu par mīļo māmiņu.

Grāmata izraisīja plašu interesi, pārrunas un arī sašutumu. Pazīstamais televīzijas komentātors Stauds nodēvēja Kristīni par čūsku, ko Kroforda sildījusi savā azotē. Saprotams, nebija ilgi jāgaida, lai grāmata pārvērstos filmā. To nosolīja Paramounta filmu studija, pieņemot Kristīnes vīru Dēvidu Kūnu par palīgproducentu.

Arī filma guva izcilus panākumus. Tā aptver gandrīz 40 gadu ilgo Krofordas aktrises karjēru. Titullomu ar izcilu veiksmi tēlo Feja Danaveja (Dunaway). Tā ir neparasti smaga loma. Danavejai jāparādās gandrīz katrā skatā, no kuriem daudzi visai drāmatiski, jāmaina neskaitāmi tērpi un jārauga izskatīties tik līdzīgai Krofordai, cik vien iespējams. Studija sameklēja un nodarbināja frizieri un grimētāju, kas bija aprūpējuši Krofordu viņas ziedu laikos MGM studijā. Grimētājs gan liecināja, ka neviens nespējis nogrimēt Krofordu labāk kā viņa pati, un grimētājam bijis maz darba. Danavejas maska neapmierina gluži visus šīs filmas kritiķus, bet stingro, cieto noteiktību, kas raksturo Krofordas mīmiku un stāju, Danaveja atveido teicami.

Latviešu filmaktrise Rūtiņa Aldona Skrastiņa ar raksta autoru Anšlavu Eglīti.

Izrāde iespaidīgi attēlo ekrāna aktrises ikdienu. Viņa ceļas vēl tumsā, noraisa no sejas daudzos skaistumkopšanas apliekamos, veic sarežģītu sejas atsvaidzināšanas rituālu, gan ar karstu ūdeni, gan ledu, gan masāžu. Ar mazu gaismiņu Rolsroiss viņu aizvizina uz studiju, lai sāktu garo, spraigo darba dienu. Lai noturētos karjēras augstumos, aktrisei bez tam mūžīgi jākildojas ar aģentiem un producentiem, jāizdabā žurnālistiem. Pa starpu vēl jācīnās ar mazo Kristīni, kas gan tēlota kā cietēja, bet ir arī no savas puses liela spītniece un kaitinātāja. Krofordas ,,portrets'' ir izcils sniegums Danavejas spožajā karjērā.

Latviešu skatītājus šī filma sevišķi saistīs tādēļ, ka tajā ievērojamu lomu, Krofordas ilggadējo sekretāri, tēlo latviete Rutānija Alda (Rūtiņa Aldona Skrastiņa). Scenārijā, ko sarakstījis režisors Franks Perijs (Perry), producents F. Jablans (Yablan) un divi profesionāli scenāristi, sekretārei paredzēta plaša, psiholoģiski bagāta loma: jūsmīga Krofordas talanta cienītāja nejauši kļūst par viņas sekretāri un nokalpo līdz pat Krofordas nāvei, palikdama viņas vienīgā un pēdējā uzticamā draudzene. Tādā veidā arī scenārijs nofilmēts. Bet bieži vien izrādes noveidošanā pēdējais vārds pieder studijas augstākajai vadībai. Tā izlēmusi, ka filma jāsaīsina par 20 minūtēm. Atmesti daudzi sekretāres skati, drastiski saīsināts samērā plaši notēlotais Krofordas dzīves vidusposms. Atmesti skati, kuros Kroforda redzama ar bērniem draudzīgās, saticīgās attieksmēs. Atstātas gandrīz vienīgi rāšanās un sodīšanas ainas, darot visu izrādi skarbu un notēlojot Krofordu nepielūdzami valdonīgu. Atstāts tomēr garš un filmas gaitai ne pārāk nozīmīgais skats, kā savas dzīves pēdējā posmā aktrises gaitas izbeigusi, Kroforda ar draudiem un sava veida šantaču pārņem sava mirušā, pēdējā, vīra direktora amatu Pepsikolas sabiedrībā.

Preses konferencē bija izdevība ar Rutāniju Aldu parunāties tuvāk. Sanāksme notika Krofordas namā Holivudas kalnos, kur viņa bija dzīvojusi 30. gados, pirms pārcelšanās uz Brentvudu. No īpatās daudzstāvu celtnes, kas pielipināta stāvai, nobetonētai kraujai, atveras plašs skats uz Losandželosu. Vairākas terases, peldu un greznuma baseini izvietoti viens virs otra dažādos pakāpienos. Mājas iekārta saglabāta apmēram tāda pati kā Krofordas laikos. Šo īpašumu tagad piedāvā pirkšanai par 1,4 milj. dolariem.

Sarunās notēlojās Rutānijas Aldas raibā dzīve. Kara beigās Skrastiņu ģimene saskaldījusies. Tēvs aizkavējies Latvijā, māte ar četriem bērniem bēgusi uz Zviedriju. Kuģis ceļā torpēdēts, bet slīcējus izglābušas vācu flotes vienības, un ģimene nonākusi Augsburgas bēgļu nometnē. Tur 3 gadu vecumā Rūtiņa noskatījusies Sprīdīša izrādē (Augsburgā darbojās ievērojamais Dailes teātra aktieris Augusts Mitrēvics) un jau tad nolēmusi kļūt par aktrisi... Nometnē viņiem nācies pavadīt ilgus gadus, jo māti ar maziem bērniem neviena emigrācijas zeme nav ņēmusi pretī. Tikai tad, kad māte apprecējusies otru reizi, viņi saņēmuši galvojumu uz ASV. Rūtiņa lasījusi burtus U.S.A. latviski: ,,ūsa'', un domājusi, ka ASV ir ūsainu kovboju zeme, jo viņas mīļākais filmu varonis tajos laikos bijis kovboju aktieris Toms Mikss.

Iecelotāji nonāk Flagstafā, Arizonā, kur atkal nodzīvo ilgus gadus. Rutānija stāsta par lielajām grūtībām amerikāņu skolā, neprotot valodu, par izmisīgiem pūliņiem iekļauties turienes vidē, pārvarēt citu skolnieku izsmieklu un iemācīties runāt bez akcenta. Skolu beigusi, viņa grib tūdaļ doties uz Ņujorku, lai īstenotu savu sapni kļūt par aktrisi, bet māte piespiež viņu iepriekš nobeigt kolledžu. Viņa gan studē drāmu un spēlē gandrīs katrā kolledžas izrādē. Pēc 4 gadiem, saņemot kādu teātra stipendiju, viņa beidzot pārceļas uz Ņujorku. Pēc cerīgas sezonas uz Brookshire Playhouse skatuves, stipendijai izbeidzoties, viņa sastopas ar parasto skarbo teātra censoņu ikdienu.

Kad viņai tagad nesen kāda jauna meitene vaicājusi padomu, vai riskēt doties uz Ņujorku cerībā īstenot aktrises karjēru, Rutānija atbildējusi ar noteiktu — nē! Ziedoties teātrim var un drīkst tikai tad, ja nav ne mirkli par to jāšaubās, ja teātris liekas tik svarīgs, ka bez tā nav iespējams dzīvot. Ņujorkā jauno censoni sagaida bezgalīgas grūtības, nebeidzami noraidījumi. Vēl ilgus gadus pēc tam, kad jau rodas iespēja tikt pie lomām, jāstrādā mazajos teātros par velti. Dustins Hofmans, ko Rutānija labi pazīst, mēdzot teikt: ,,Jā, es kļuvu slavens vienā naktī (ar filmu The Graduate), bet man vajadzēja 15 gadu, kamēr es tik tālu tiku''. Izmisumā par neveiksmēm, Hofmans savā laikā atmetis cerību kļūt aktieris un ilgāku laiku nostrādājis neliclā teātrī par skatuves meistaru.

Rutānija baudījusi izcili labu aktrises skolu. Vispirms pie slavenā vācu modernista režisora Piskatora, un kad tas nomiris, mācījusies pazīstamajā Lī Strasberga medodes aktieru studijā. Tomēr visvairāk viņa ieguvusi, mācoties pie daudzinātā režisora Elija Kazana sievas, aktrises Barbaras Lodenas, ko Rutānija uzlūko par pašu veiksmīgāko drāmas skolotāju. Arī Kazans mēdzis teikt, ka viņa sieva zinot vairāk par teātra lietām nekā viņš pats.

Rutānija daudz tēlojusi dažādos Ņujorkas mazos ,,off Broadway'' teātros un jau pirms gadiem 8 nelielas lomas plaši pazīstamās filmās kā piemēram Panic in Needle Park (ar Alu Pačino), daudzinātā režisora Pekinpā filmā Billy the Kid (ar Džēmsu Kobērnu) un dažās agrīnās Braiena de Palma filmās. 1979. g. Rutāniju redzējām lielajā filmā par Vietnamas karu The Deerhunter, kur gaņā kāzu skatā viņa tēloja karavīra līgavu, ar apbrīnojamu veiksmi pārvērzdamās pavisam jaunā meitenē. Kad šī filma saņēma ,,oskaru'' kā gada izcilākais sniegums, Rutānijas Aldas vārds kļuva jau plašāk pazīstams.

Lai pasvītrātu ne visai laimīgo režisora iedomu, ka filmu zvaigzne, spītējot gadiem, arvien turas it izskatīga, viņas sekretāre pretstata pēc tiek pamazām vien pārvērsta no jaunas sievietes pilnīgā vecenītē. Vecināšanas process, kā Rutānija stāsta, nav no patīkamajiem. Vispirms no aktiera sejas izgatavo ģipša masku. Slimojot ar influenzu, Rutānijai, noslodzītai ar ģipša masku, uzmācies klepus, un viņa gandrīz nosmakusi. Pēc maskas no lateksa un gumijas izveido aplikācijas — ,,maisus'' zem acīm, krokas vaigos, uz kakla u.t.t., ko pielīmē aktiera sejai. Pie šiem ielāpiem var pierast un darba gaitā tos vairs nemaz nemana, bet nepatikšanas sagādā atgrimēšanās. Pielikumi jānoplēš gandrīz ar varu, tā kā samocītā āda nereti vairākas dienas jāatpūtina un jādziedina. Toties vecinājums izdevies apbrīnojami dabisks. Rutānija notēlo savu mūžam atsaucīgās sekretāres lomu meistarīgi, bet tomēr viņas ,,sabrukums'', salīdzinot ar vēl arvienu brašo Krofordu, liekas nedabisks un ērmots.

Acumirklī Rutānijai ir pilnas rokas darba — vadītāja loma kādā Ņujorkas skatuves inscenējumā un plaša loma filmā Vigilante, kurā viņa tēlos augstāku tieslietu ierēdni. Šinī filmā loma būs arī viņas vīram Ričardam Braitam (Bright), kas arī ir pazīstams un nodarbināts aktieris.

Jau konferences sākumā Rutānija apliecināja, ka ir latviete, abonē Ņujorkas latviešu laikrakstu, pazīst daudzus latviešu rakstniekus un redaktorus un itin labi runā latviski — ar vieglu amerikāņu akcentu. Nesen Rutānija kopā ar vīru apmeklējusi okupēto Latviju, lai apciemotu savu tēvu.

Konferences beigās runāja Ričards Braits. Cita starpā viņš izteicās, ka Rutānija esot mazliet ,,ne no šīs pasaules''. Tur viņam sava taisnība. Rutānijai piemīt tas īpatais garīgums, bez atlikuma koncentrēšanās uz mākslas pasauli, zināma nevērība pret dzīves prozu. Viņa ir veikla, attapīga stāstītāja. Var noprast, ka viņa vēlas būt patiesa, bet tomēr arvien rauga vairāk vai mazāk attaisnot citu ļaužu ieskatus un rīcību. Arī Kristīnes veidoto Krofordas tēlu, jo lietu vērtējums mainoties, aplūkojot tās no dažādiem, pretējiem viedokļiem.

Tā Rutānija, ar Poruka vārdiem runājot, vēlas ,,tā iet, ka zāli nesamīt, tā stāvēt, ka nevienam ceļā''. Tas nav viegli, sevišķi Ņujorkas un Holivudas teātru un filmu džungļu nemitīgajā cīņā par māksliniecisko un materiālo eksistenci.

TORONTO ZIŅAS

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienu ciklā 20. janvārī Latviešu Centrā māc. A. Celms plašākā referātā apskatīja reliģiskos motīvus Friča Bārdas dzejā. Kopš dzejnieka dzimšanas pērngad pagājuši simts gadi. Fr. Bārdam bijusi dzīva interese arī filozofijā un teoloģijā. Vīnes universitātē viņš nodevies nopietnām filozofijas studijām, kur viņu garīgi ietekmējis franču filozofs Bergsons. Atgriežoties Rīgā strādājis par skolotāju. Viņa atstātais mantojums sakārtots divos dzejoļu krājumos Zemes dēls un Dziesmas un lūgšanas dzīvības kokam, kur galvenie motīvi daba, mūžības ilgas, reliģija, dzīvības un nāves jautājums, patriotisms, mīlestība, bērnība un citi. Dzejolī Sauciens tālē dzejnieks aicina visus atpakaļ dzimtenē. Daudzi Friča Bārdas dzejoļi ir komponēti un dzejolis Kad mana dvēs'le šķirsies bija ievietots garīgo dziesmu grāmatā. Dzejnieks bija labs bērnu izpratējs, un viņa bērnu dzejoļos ir daudz gaiša humora. Referātu noklausījās 60 apmeklētāju. Sekoja dziedāšana un pārrunas, piedaloties mācītājiem J. Cālītim, I. Gaidem, A. Briedim, stud. theol. M. Irbem. Nākošo pārdomu pēcpusdienā 3. februārī pl. 13.30 turpat, māc. Ā. Čops referēs par Vientulību.

● Sv. Jāņa draudzes Saulaines pārvaldes sarīkojumā Ziemas prieki 17. janvārī Saulainē bija ap 50 dalībnieku, jo braucējus no Toronto atbaidīja sniegputenis. Sarīkojumu ievadīja ar māc. I. Gaides vadītu svētbrīdi nometnes ēkas kamīna telpā. Vēlāk brīvā dabā notika slēpēšana Centennial parkā, blakus Saulainei. Saulaines pļavā bija ierīkots plašs laukums slidotavai un sagādātas kamaniņas vizināšanai. Saulaines dāmas Ingeborgas Vēveres, Rasmas Suchovas un Reinfeldes vadībā bija gādājušas par siltiem ēdieniem un dzērieniem.

● Pensionāru apvienības 21. janvāra saietā torontiešiem bija dota izdevība tikties ar Latvija Amerikā redaktoru Aleksandru Kundratu. Sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis iepazīstināja pārpildīto Latviešu Nama zāli ar redaktoru A. Kundratu, kura spalvai pieder arī A. Ķegumnieka politiskie komentāri, Aleksandra grāmatas un stāsti par latviešu pretizlūkošanas dienestu, kā arī A. Pelēkā asprātīgie makšķernieku dzīves apraksti. Sarīkojums bija pulcinājis pāri par 300 apmeklētāju, kas ar lielu interesi sekoja runātājam un beigās izteica savu atzinību un pateicību ar ilgiem aplausiem.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas izkārtojumā 24. janvārī pēc dievkalpojuma ap 100 apmeklētāju Sv. Jāņa baznīcas zālē noskatījās Raimonda Šteinberga slīdīšu izrādi par 1979. g. vasaras dziesmu dienām Gotlandē, Somijas, Zviedrijas un Norvēģijas ceļojumu papildinot ar skaņu lentēm un paskaidrojumiem. Dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu. Sarīkojuma atlikums, ap 175 dol., novēlēts Saulainei. Nākošais draudzes dāmu komitejas sarīkojums 28. martā pēc dievkalpojuma — archibīskapa A. Lūša dziesmu un dzeju pēcpusdiena Maijas Upītes-Gaikes izkārtojumā. Piedalīsies Hamiltonas draudzes koris Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Dāmu komitejas kafijas galds.

● Toronto veco ļaužu mītnē 14. janvārī mirusi Emīlija Tēce, dzimusi Liberta. Viņa dzimusi 1901. gada 3. maijā Liepājā. Aizgājēja pārpelnota. Nelaikei paliek Toronto meita Bībergere, mazdēls un māsa Latvijā. Aizgājēju pieminēja no altāra 17. janvārī dievkalpojumā māc. J. Cālītis Sv. Andreja baznīcā.

● Māc. J. Cālītis 16. janvārī izvadīja uz Woodland kapsētu 14. janvārī Londonā, Ont., mirušo 81 gadu veco Žani Petrovski. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Elfrīdu, dēlu Zigurdu, meitu Dzidru Stirāju, mazbērnus Juri un Dzintru Eglīti Sv. Katrīnās un Edvīnu Petrovski Londonā, Ont. un trīs mazmazbērnus.

Vai ģimnaziju beigt divos gados?

ATZINUMI VECĀKU UN SKOLOTĀJU PĀRRUNU PĒCPUSDIENĀ

Toronto Latviešu tautas augstskolas ģimnazijai 17. janvārī Latviešu Namā notika gadskārtējā vecāku un skolotāju pārrunu pēcpusdiena. Pirms tās viena stundas bija veltīta vecāku un skolotāju individuālām pārrunām par atsevišķiem skolēniem. Sanāksmē bija pārstāvēti apm. 50 proc. no audzēkņu ģimenēm.

Pārrunas ievadīja ģimnazijas direktrise V. Slavieša, kuŗai bija daži praktiski jautājumi vecākiem: vai vēlama ziemas un vasaras vidusskolu sadarbība; vai veicināt ātru ģimnazijas kursa beigšanu, vienā gadā pabeidzot divas klases — vienu vasaras un otru ziemas skolā, tādā veidā četrgadīgo vidusskolas kursu pabeidzot divos gados, jeb vai veicināt plašāku un dziļāku zināšanu apgūšanu un ieaudzināšanu latviskumā (ievadīt audzēkņus latviskā dzīves ziņā), nesteidzinot ātru vidusskolas beigšanu? Ziemas vidusskola uzdod audzēkņiem vasaras darbus — lasīt un rakstīt atreferējumus savu interešu lokā. Ja audzēkņi mācās abās, ziemas un vasaras vidusskolā, audzēkņu zināšanu līmenis nostiprinās; tāpat latviešu valoda un ieaugšana latviskajā kultūrā. Audzēkņiem jāparāda savas zināšanas pārbaudījumos, pārejot no ziemas uz vasaras skolu. Tikai retos izņēmumos varētu „pārlēkt" vienu klasi bez pārbaudījumiem, domāja V. Slavieša.

Vecāku izteikumos izskanēja doma, ka šādi pārbaudījumi būtu atbalstāmi. Vēlākajās pārrunās izvirzījās jautājumi, kā pasargāt mūsu jaunatni no alkoholisma un no narkotisko vielu lietošanas. No vecākiem Dr. L. Lukss jautājumu apskatīja no medicīniskā viedokļa. Kopējās pārrunās vecāki atzina, ka viņiem jābūt „atklātākiem" satiksmē ar citiem vecākiem, lai kopīgiem spēkiem novērstu šīs kaitīgās un nevēlamās parādības jaunatnē, jo jaunieši paši šinī ziņā ir noslēpumaini un par saviem draugiem klusē. Bija arī dzirdami aizrādījumi, ka daži vecāki atļauj saviem jauniešiem mājās reibinātājus dzērienus, domādami, ka tad viņi tos nelietos citur.

Pēc ilgākām pārrunām un noklausītiem novērojumiem, kur izteicās Rasma Pērkone, Gunta Sebre, Zīle Zichmane, L. Ozols un vēl daudzi citi, atzina, ka „kaut kas jādara". Dr. Lukss ieteica jau agrā bērnībā mācīt bērnus atšķirt labo no ļaunā, audzināt stingru raksturu un pretošanos ļaunumam. Jaunietis ievirzāms pozitīvās nodarbībās, palīdzot viņam atrast nodarbības, kas to visvairāk interesētu. Bija arī ierosinājums dibināt skolās pretalkohola pulciņus, vēršoties arī pret narkotiskajām vielām. Latvijā savā laikā bija „Cerību pulciņi". Iestāšanos šādā pulciņā varētu savienot ar svinīga solījuma nodošanu.

Bija arī norādījumi par skolotājiem un jaunatnes vadītājiem nesaistīt personas, kas pašas pārmērīgi lieto alkoholiskus dzērienus un „pievērt acis", ja to redz jaunatni darām, dažkārt iztapības dēļ pat piedāvājot šo dzērienu. Galvenās atziņas bija, ka bērniem jāmāca atšķirt labais no ļaunā, jāaudzina stingrs raksturs, veicināmas pozitīvas nodarbības — skolās, nometnēs un visur, kur pulcējas jaunatne, jāaicina nelietot alkoholiskus dzērienus.

Pārrunas notika pie kafijas galda, kuŗu bija klājusi vecāku padome. **V. S.**

● Mākslinieces Silvijas Šteineres no ASV gleznu izstāde notiks 5. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās LNAK kultūras nozares izkārtojumā. Izstādi atklās LNAK kultūras noz. vadītāja I. Purva. Izstāde turpināsies 6. un 7. februārī no pl. 13 — 19.30. Pēc izstādes slēgšanas turpat dzejnieks Ojārs Jēgens referēs par tematu — Mūsu mākslas darbi ārpus Latvijas un to liktenis. Pēc tam pārrunas.

● TLTA latvisko zināšanu semināra sanāksmē 7. februārī pl. 14 Latviešu Namā dzejnieks un grafiķis Ojārs Jēgens referēs par tagadējo latviešu literātūru, latviešu tautas tērpiem un to vēsturi.

Šī māksla ir jauna

Kā ik gadu, arī šogad Kultūras dienu ietvaros Latviešu nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā no 12. — 14. februārim rīko ciklu Šī māksla ir jauna, kas notiks Latviešu Namā, Sv. Andreja baznīcā un Latviešu Centrā.

Vispirms 12. februāŗa vakarā Latviešu Namā pēc Latviešu ģimnazijas mācību beigām būs iepazīšanās balle. Sestdien, 13. februārī, Sv. Andreja baznīcā paredzēts jauniešu koncerts (vadītāja Dace Šmite) un, iespējams, arī īsuzvedums. Cikls turpināsies vakarā ar kabarē stila sarīkojumu un balli Latviešu Centrā. Svētdien, 14. februārī, pēc kārtējā azaida seko literārā pēcpusdiena (vadītāja Aija Auziņa) ar jauno literātu piedalīšanos un mūzikālu sarīkojumu ar tautisku tematu.

Paredzētas arī trīs izstādes — tēlotājas mākslas, ko atklās 13. februārī Royal Bank Tower restorāna The Gallery telpās. Izstāde turpināsies līdz 13. martam; lietiskās mākslas, ko vadīs Dace Veinberga un komerciālās mākslas izstādes — abas Latviešu Centrā. Tēlotājas mākslas izstādei iesūtītos darbus novērtēs īpaša žūrijas komisija: Uldis Gailis, Kārlis Kronbergs, Imants Magons un Dzintars Mežulis. No katra autora uzņems ne vairāk par četriem darbiem. Izstādes atbildīgais vadītājs U. Gailis, tālr. 534-8709.

V. S.

KORPORĀCIJAS LATVIA SEŠDESMIT PIECI GADI

Brīvajā pasaulē darbojas tikai pāris studentu korporācijas, kuŗām izdevies iegūt pašām savu namu konventa vajadzībām. Viena no šīm korporācijām ir Latvia, kas 17. februārī varēs atskatīties uz sešdesmit pieciem pastāvēšanas gadiem, pulcējoties savā pērn nopirktajā un skaisti pārbūvētajā namā Beverly ielā, Toronto universitātes tuvumā.

Svinības sāksies ar jaunā nama iesvēti, ko izdarīs archibīskaps A. Lūsis un māc. A. Dūmiņš — abi korporācijas Latvia locekļi. Korporācijai Latvia izdevies no okupantu rokām izglābt arī savu pirmo sārtzilzelta karogu, kas Rīgā rotāja korporācijas namu Šarlotes ielā, 1930. gadā nopirktu no angļu konsulāta. Zem šī karoga līdz Latvijas okupācijai bija pulcējušies 360 studenti un filistri. Atsākot darbību svešumā, korporācijai pievienojušies vēl 217 latviešu studenti, kas studē dažādās mācības iestādēs, dažādu zemju robežās, dažādos kontinentos.

No tiem 17 latviešu studentiem, kas Tērbatā 1917. gada 17. februārī parakstīja deklarāciju par korporācijas Latvia dibināšanu, tikai viens vairs ir starp dzīvajiem. Visi korporācijas dibinātāji pēc Latvijas neatkarības pasludināšanas iesaistījušies brīvības cīņās un iestājušies armijā. Arī Otrā pasaules kaŗa laikā, īpaši no jaunākiem gada gājumiem, daudzi korporācijas locekļi kalpojuši latviešu leģionā un krituši cīņas laukā.

Korporācijas devīze ir Pro Latvia — par Latviju. Jaunos studentus, kas iestājas korporācijā, audzina patriotiskā garā, pastāvīgi atgādinot, ka tiem jāapzinās sava atbildība Latvijas un latviešu tautas priekšā.

Korporācijas globālais prezidijs atrodas Toronto; tās globālais seniors jubilejas gadā ir Jānis Lūsis.

Mūžībā iegājis

Antons Černavskis

dzimis 1905. gada 12. jūnijā,
miris 1982. gada 12. janvārī.

Apbedīts Holy Cross kapsētā, Thornhill.

Mūžīgu gaismu un svētlaimi dodi viņam, Kungs!

Sērās viņu piemin
sieva, Mileiko, Zaks un Jansonu ģimenes.

Vanagu Kārlis

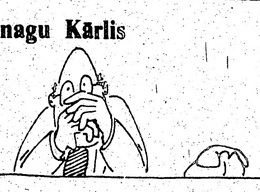

Trimdinieka piezīmes 16

Mūsu organizācijām arī jaunajā gadā būtu jāievēro vispār pieņemtā trimdas stāja Latvijas okupantu čekas šeit atkomandēto ,,kultūras nesēju'' uzņemšanai. Spēkā ir šāds PBLA norādījums (izgriezt un uzglabāt): ,,Sakari, ko sev par labu var izmantot Latvijas okupācijas vara, noraidāmi. Apmeklējot tēvzemi, rīkoties tā, lai palīdzētu tautai tēvzemē saglabāt pretestības garu un morālo spēku''. Daži pag. gada notikumi devuši vērā liekamus precedentus šajā jautājumā. Kad Sanfrancisko latviešu luterāņu draudzes namā ,,jaunatnes ansamblis'' vēlējās sarīkot Krievijas ,,Roģinas'' ansambļa haltūrā atbraukušā un Jemeljanova uzraudzītā Raimonda Paula darbu vakaru, Baznīcas virsvaldes prezidijs pēc draudzes vadības lūguma paziņoja šādus ieskatus: ,,Lai novērstu šķelšanos draudzes locekļu starpā, draudzēm jāatturas no baznīcai piederošo telpu izīrēšanas Kultūrsakaru komitejas mākslinieku sarīkojumiem. Līdz šim draudzes šo norādi arī ievērojušas.'' Bet kā nu būs ar mūsu laicīgo sektoru?

Pēc CIA vicedirektora Džeka Makmahona ziņām, PSRS ik gadus izdodot komūnisma propagandai brīvajā pasaulē 50 milj. dolaru. Atklāts kāds slepens Aquila plāns, kurā dotas instrukcijas, kā sadraudzēties ar rietumu preses darbiniekiem, kā tiem neuzkrītoši piespēlēt propagandas informāciju, iegūstot pakalpiņus ziņu dienesta jomā, tā nodrošinot iespēju manipulēt sabiedrisko domu!

Kāda ir starpība starp strādnieku paradīzi — komūnismu un strādnieku izsūcējiem — kapitālismu? — 1848. gada Komūnisma Manifests sludināja: ,,Visu zemju strādnieki, apvienojieties, jums nav cita ko zaudēt kā tikai savas važas!'' 1981. gadā strādnieki Polijā apvienojās, bet viņu kustību un taisnīgās prasības apspieda tanki un durkļi! Kapitālistiskajā Amerikā strādnieki arī apvienojušies un ar savām pārmērīgi augstajām algu prasībām netraucēti un neierobežoti grauj saimniecību, kas tos baro...

Par ,,bilžainā ziņu dienesta'' — TV sarkanumu visskaudrāk izteicies Austrālijas igauņu laikraksts Meie Kodu: Kad pag. vasaru Ziemeļīrijas cietumā bada streikā nomira Bobijs Sands, par to pasauli piekliedza televīzija un prese, rietumnieki vairākkārt rādīja bēru videolentes. Bet kad protestējot pret savas tautas apspiešanu bada streikā nomira igauņu zinātnieks Dr. Jurijs Kuks, rietumu ziņu dienests bija ūdeni mutē ieņēmis. Kuka bērēs klāt bija viņa sieva, tā draugs un 25 čekisti, bet neviens tās nepieminēja... Mēs arī zinām, kad tiklīdz Amerikas krastos uzokšķerēts kāds ,,baltiešu kaŗa noziedznieks'', TV un prese, kādas neredzamas ietekmīgas rokas stumdītas, to kāri pārķeŗ, bet klusē, kad mēs velti nopūlamies vērst tās uzmanību uz apcietināšanām, genocīdu un pārkrievināšanu mūsu nelaimīgajā dzimtenē. Pēdējais laiks mūsu vadošajām organizācijām uzņemt sakarus ar tām ASV konservātīvajām aprindām, kas jau sākušas publiski iestāties par iesarkanās mafijas attīrīšanu no ziņu dienesta.

Kādas summas līdzīgai programmai čeka atvēl mūsu okupantu Kultūrkomitejai, to šeit neviens nezina. Zinām tikai, ka pēdējā Kultūrkomitejas padomes sēdē Rīgā norīšu atreferējumā vārdu pa vārdam teikts: ,,Kompartijas atbalstam bijuši lieli panākumi Komitejas darbā. Ir pamats cerībām, ka partijas atbalsts vēl vairāk palīdzēs (!) attīstīt Komitejas darbību un īstenot tos uzdevumus (!), kādus izvirzīja kompartijas XXIII kongress!'' — Te nu melns uz balta apliecināts, ka Sakaru komiteja nav vairāk nekas cits kā Kompartijas mums bīstamo uzdevumu un mērķu izpildītāja, maskējoties ar kultūras terapijas sindromu svešatnes latviešos. Pazīstot savējos, nebrīnīsimies, ka ar Kompartijas atbalstu, t.i. piešķirtajiem slepenajiem līdzekļiem, Komitejai tiešām arī izdodas ,,vēl vairāk'' attīstīt savu trimdinieku aptaurēšanas un uzāķēšanas darbu! Mūsu vadība ir kā tās ģeķīgās jumpravas, kas nebija modras un nespēja saredzēt nākotnes notikumus...

Novembrī ar eļļu bagātajā Trinidadā notika vēlēšanas; lai novērstu, ka kāds no 733,000 vēlētājiem nenobalsotu pa divi lāgi, ikvienam, nododot savu balsi, pirksti bija jāiemērc sarkanā tintē, ko vēlēšanu dienā nebija iespējams nomazgāt. — Mūsu literāti, kas tēvzemes apmeklējumos sev lepnākas pusdienas mangojot pakalpīgi iemērc savus nagus ,,Karoga'' u.c. komūnistu izdevumu redakcijās, par to daudz nebēdā — mūsu bezstājas trimda viņu panākumiem bagāto piesmērēšanos pat apbrīno...

Morālā Vairākuma kustības Ņujorkas nodaļas vadītājs māc. Daniēls Fro bija spiests atlūgties no amata par to, ka tas bija nokaitinājis Ņujorkas žīdus ar vienu vienīgu izteicienu: ,,Žīdiem piemītot tīri vai pārdabiska spēja pelnīt naudu!'' — Noli me tangere! Neaiztiec mani — tad tu ilgi dzīvosi virs zemes... Un to šeit sauc arī par domu, ieskatu un runas brīvību!

Kāds ķecerīgs un bīstams padoms kādam avantūras kāram vieglprātim, kas šovasar tēvzemi apmeklējot iedrīkstētos riskēt pamatīgi iekrist čekas nagos (Kam drosme ir un vīra prāts...): ASV Kongresa bibliotēkā Vašingtonā iegādāties pāris Latvijas tagadējo ceļu foto kartes (ikvienam tas iespējams), kas uzņemtas no izplatījuma ar Amerikas spiegu satelītiem, ielikt tās kopā ar bībeli ceļa somā un pie iebraucēju kontroles tās pabāzt čekistam zem deguna. Tad nervus nezaudējot acīgi vērot, kādu satraukumu un traci tas tur radīs. Pirms tam gan ar ceļa biedriem jānoorganizē informācijas dienests iecelotāja ,,pazušanas'' gadījumam, kā arī ieteicams apdrošināties Lloydā pret visādām negantām varbūtībām. Kā no ķezas tikt laukā — tas Dieva ziņā! ASV pase gan daudz ko vis nepalīdzēs...

amber
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

Tāpat kā iepriekšējos gados, TLB sestdienas skolā notiek skolotāju sagatavošanas kursi (LNAK skolu daļas vad. J. Mežaka pārziņā). Attēlā šī mācību gada kursanti: pirmajā rindā no kreisās: V. Slavieša (lektoru pārzine), E. Pētersone (administrātore), A. Zichmane, J. Šmits, L. Ozols, skolas pārzine M. Matīsa un I. Batņa. Aizmugurē: R. Ruģele, S. Kampbela, V. Ērvalde, V. Purmale, I. Puķīte, G. Rasa, Z. Enzeliņa, E. Emsiņš un F. Briedis.

Tālā viešņa vanadžu priekšniece A. Liepiņa runā DV namā. No kreisās M. Dumpe, A. Dumpis, A. Liepiņa, A. Ķeksis un A. Jākobsone. Foto V. Cinis.

KALGARIJA

● Protestējot pret krievu uzspiestā kaŗastāvokļa izsludināšanu Polijā, Kalgarijā pie pilsētas valdes nama 19. decembrī pusdienas laikā demonstrēja ap 500 cilvēku. Uz nama kāpņu platformas bija daudz runātāju, to vidū arī pilsētas galva Ralfs Kleins, kā arī polītisko partiju pārstāvji, kas visi izteicās pret krievu diriģēto rīcību Polijā un aicināja visus atbalstīt poļu tautu cīņā par brīvību. Pamatdoma bija, ka ideju par brīvību nevar iznīcināt, cīņa turpināsies, līdz brīvība tiks atgūta.

Bija pārstāvēta Daugavas Vanagu, latviešu biedrības Daugava un Latviešu Jaunatnes Apvienības Kanadā organizācija ar plakātu: ,,Barbaric Russians get out of Poland, Estonia, Lithuania and Latvia''.

Vakara ziņās televīzijā rādīja demonstrācijas norisi, kur pa visu ekrānu bija redzams arī latviešu plakāts.

Ne lietuvieši, ne igauņi ar plakātiem netika manīti.

H. Ozols

HAMILTONA

● Ventas gaidu un Aiviekstes skautu vienību vecāku padome 1982. gada 17. janvārī Latviešu baznīcas lejas telpās bija rīkojusi pusdienas, kuŗu atlikums par labu ceļa izdevumu segšanai uz lielo skautu un gaidu jubilejas nometni ,,Kāvu gaismā'' šogad ASV, Mičigenā. Pusdienās piedalījās turpat nepilns 100 cilvēku.

Pēc pusdienām sekoja J. Valdmaņa video lenšu izrāde par dziesmu svētkiem Toronto, koklēšanu un tautas dejām, kā arī illustrētas pasakas bērniem. Iespaidīga bija video lente par māc. Ķirsona demonstrāciju Madrides konferences laikā.

● Sestdien, 6. februārī, HLB namā pēc DV Hamiltonas nodaļas biedru gada sapulces apm. pl. 9.00 notiks biedru vakars, kuŗā izrādīs video lenti — Māc. Ķirsons Madridē. DV Hamiltonas nodaļas valde aicina ikvienu, kam interesē šo lenti redzēt, būt DV viesim.

J. G.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

30. janvārī pl. 9 TLB sestdienas skolā Draudzīgā aicinājuma aktu rīko korporācija Patria. Arī cienasts bērniem. Visi aicināti.

30. janvārī pl. 18 un 31. janvārī pl. 17 Latviešu Namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar J. Pētersona komēdijas Prāta cilvēki izrādi.

31. janv. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Uzstāsies jauniešu koris Jaunbalss.

1. februārī pl. 19.30 Latviešu Centrā pirmdienu vakaru ietvaros prof. Gunāra Šubiņa referāts — Cik maksā mārciņa miera? Ieeja pret ziedojumiem. Atspirdzinājumi.

4. februārī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saietā filmu izrāde.

6. februārī pl. 14 Walmer Rd. baptistu baznīcas blakus telpās Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena sievietēm. Galvenā runātāja māc. A. Celma dzīvesbiedre. Atspirdzinājumi groziņu veidā. Visi mīļi, mīļi aicināti.

7. feb. pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības izkārtojumā referēs O. Mežule, slīdītes, modeļi: „Tautas tērpu lietošana un pareiza valkāšana".

7. februārī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Toronto Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) vienību 31. gada svētku dievkalpojums un akts.

7. februārī pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārs. Referēs O. Jēgens — Latviešu literatūra šodien.

7. februārī pl. 17.00 Brockton High School, 90 Awde Ave. (Bloor un Dufferin) pēcpusdiena plkv. Viļa Januma piemiņai.

13. februārī pl. 20 Latviešu Centrā dāmu komitejas rīkotā balle „Siržu virpulī". Spēlēs Runči.

14. feb. pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vid. zālē Latviešu mūzikas panorāma — referēs Arvīds Purvs — „Latviešu mūzikas klasika".

14. februārī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā sniedz garīgās mūzikas koncertu Sv. Jāņa baznīcā.

20. februārī pl. 14 Latviešu Namā notiks tradicionālā Pankūku pēcpusdiena. Programmā piedalīsies TLB sestdienas skolas audzēkņi ar tautas dejām un koklētājiem. Ieeja brīva. Notiks izlozē uz iepriekš pārdotām biļetēm. Rīko Latviešu Nama dāmu komiteja.

20. febr. pl. 20 Town hall Jānis Laurs — čello ar Jaunanglijas trio no Austrālijas. Koncertapvienības koncerts.

21. feb. pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā.

21. feb. pl. 17.00 Sv. Andreja dievnamā ērģelnieces Anitas Rundānes un Sv. Andreja draudzes kora koncerts. Pl. 16.00 — 17.00 kafijas galds draudzes sarīkojumu telpās.

27. februārī pl. 18.45 Viestura kora koncerts Latviešu Centrā Toronto.

6. martā pl. 17 DV teātris Kanadā rīko Jautru vakaru ar komēdiju un citiem priekšnesumiem. Siltas vakariņas un bufete.

12. martā pl. 20 Town hall Lilija Zobena — soprāns. Koncertapvienības koncerts.

20. martā Kanaku vakars Toronto.

3. aprīlī, sestdien, Sv. Andreja draudzes kora koncerts.

12. aprīlī pl. 14 un pl. 19 modes skate „Silueti" Kanadas Latviešu Centrā. Rīko Gaujas gaidu vienība.

Mūžs nestāv uz vietas

RAKSTNIEKAM UN ŽURNĀLISTAM JĀNIM SUDRABIŅAM JAU SEPTIŅDESMIT

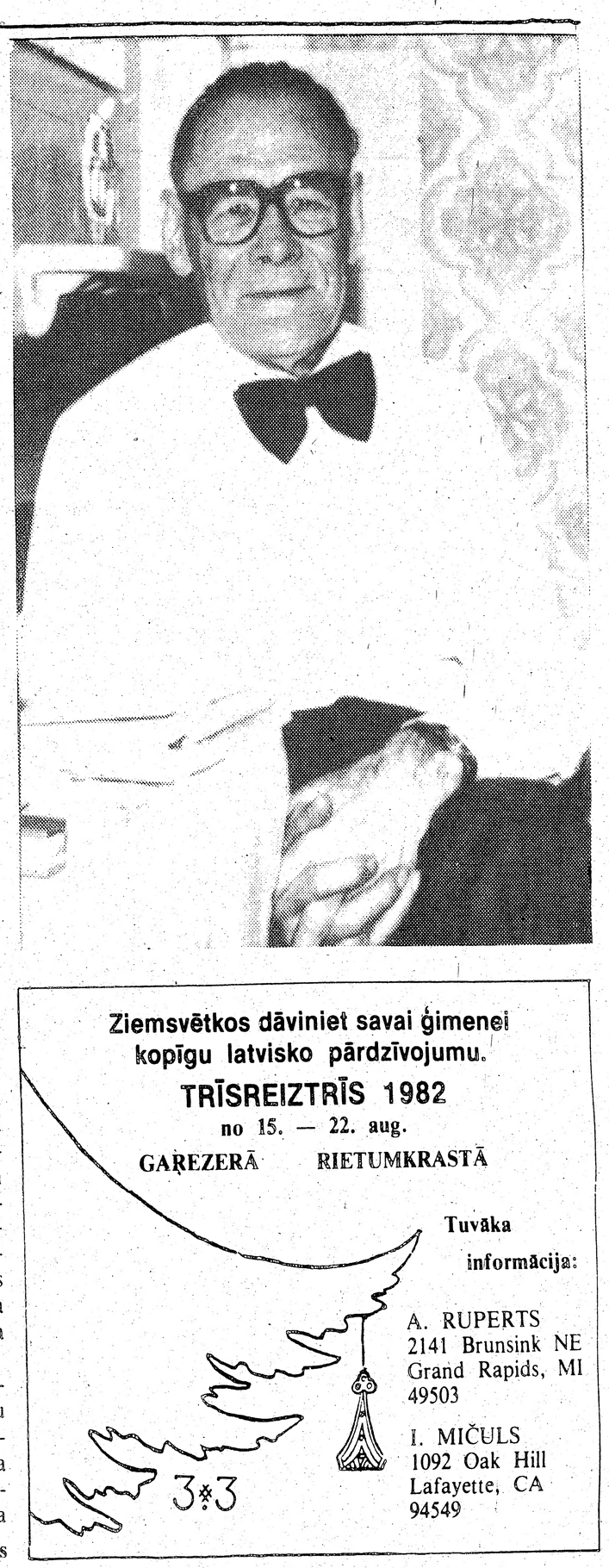

Bijušajam karavīram, rakstniekam, žurnālistam un sabiedriskajam darbiniekam Jānim Sudrabiņam Eitīnā, Rietumvācijā, 4. februārī aprit 70 mūža gadi. Tikai tuvākie paziņas zina, ka viņa īstais vārds ir Jānis Vestfālis. Šo dzimtas vārdu uz Latviju aizvedis viņa sencis, ieceļodams no Vestfāles.

Jānis Sudrabiņš dzimis Cesvainē, kur tēvs bija kalējs. Tēva amatu viņš neiemācījās un nepārņēma, jo labāk patika rakstīt, vākt ziņas, būt starp cilvēkiem. Tūlīt pēc skolas beigšanas viņš kļuva Madonas nedēļas laikraksta Vidzemes Vēstneša līdzstrādnieks un arī Brīvās Zemes lauku korespondents.

Komūnistu iebrukums Latvijā un 2. pasaules karš izjauca Sudrabiņa nodomus darboties literārā jomā. Ātrāk nekā citi viņš otrreiz kļuva karavīrs, jo jau 1942. gadā pieteicās brīvprātīgi un piedalījās cīņā pie Ļeņingradas slavenajās Volchovas kaujās, atkāpšanās posma atvairēs līdz Latvijas robežai, Vidzemes frontes cīņās no Lubānas līdz Morei, un, visbeidzot — Kurzemes cietoksnī 19. divīzijas sastāvā. Tur Ziemas svētku kaujā viņu ievainoja un 1945. gada ziemā pārveda uz Vāciju. Kaut cik apārstēts, Sudrabiņš nokļuva latviešu karavīru veselības rotā Dānijā, kur sagaidīja kara beigas.

No Dānijas latviešu veselības rotas karavīrus kā gūstekņus pārsūtīja uz Vāciju un nometināja Lundenā, bet no turienes aizveda uz Cēdelgēmu, Beļģijā. Cēdelgēmā aiz dzeloņstiepļu žoga latviešu karavīri nodibināja kursus, žurnālisti un rakstnieki izveidoja redakcijas, izdeva avīzes un žurnālus. Kā zināms, Cēdelgēmā nodibināja arī DV organizāciju. Tanī tūlīt iestājās arī Jānis Sudrabiņš. Ar savu pieredzi viņš kļuva par Cēdelgēmas izdevumu Ceļa Malā un Rīta Ziņas redaktoru.

Pēc gūsta Sudrabiņš apmetās karavīru nometnē Grosenbrodē, vēlāk pārcēlās uz Eitīnu, kur dzīvo vēl tagad. Viņš rakstīja nometnes biļetenā un savas korespondences sūtīja Nedēļas Apskatam, Tēvzemei, Latvijai u.c. Viņš iestājās Preses biedrībā un kādu laiku bija angļu joslas valdes locekļis. Vēlāk Sudrabiņu ievēlēja par LBP Vācijas kopas valdes priekšsēdi. Šinī amatā viņš darbojās vairāk nekā 26 gadus un tagad ir LPB Vācijā goda priekšsēdis.

Viņš bija J. Jaunsudrabiņa pieminekļa komitejas priekšsēdis, Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas loceklis, triju Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas loceklis, DV Mēnešraksta redakcijas loceklis un Treju Vārtu Vācijas redaktors. Vēl tagad ir PBLA Kultūras Fonda preses lietu referents, K. Goppera Fonda pārstāvis Vācijā, DV Eitīnas kopas vadītājs un Vācijas LCP loceklis. Par skautošanu apbalvots ar skautu Baltās lilijas ordeni. Viņš vēl tagad gādā, lai lasītāji laikrakstu Latvijā saņemtu laikā. Katram numuram sagatavotie raksti un daudzi citi pienākumi Sudrabiņu kavējuši pievērsties rakstīšanai tā, kā gribēts un klusībā cerēts. Pirmā grāmata, kara tēlojumi Asiņaina gaisma aust, iznāca 1951. gadā. Otrā par Volchovas cīņām — Nīcības viesuļos 1954. gadā. Apcerējumi un dokumentu sakopojumi par Cēdelgēmu — Toreiz aiz dzeloņžoga, iznāca 1966. gadā. Pēc trim gadiem parādījās Jāņa Sudrabiņa stāstu un noveļu krājums — Pēdējās dienas Kurzemē. Jubilāra līdzšinējais devums nav liels, tomēr viņa kara tēlojumiem ir sava vieta šinī žanrā.

Vēl vecajā gadā Jānis Sudrabiņš aizsūtīja jaunā stāstu krājuma manuskriptu izdevējam. Vēlēsim, lai šī grāmata iznāk drīz un rakstīšana veicas arī pēc 70 gadu sliekšņa pārkāpšanas. **Pēteris Bauzis**

Ziemsvētkos dāviniet savai ģimenei kopīgu latvisko pārdzīvojumu.

TRĪSREIZTRĪS 1982

no 15. — 22. aug.

GAŖEZERĀ RIETUMKRASTĀ

Tuvāka informācija:

A. RUPERTS
2141 Brunsink NE
Grand Rapids, MI
49503

I. MIČULS
1092 Oak Hill
Lafayette, CA
94549

Meklēju savu māsīcu
BIRUTU RAVOSKA, dzim. DUKA.
Pēdēja zināmā dzīves vieta Mineapole, Minesotā, ASV. Strādājusi par operācijas māsu slimnīcā. Ja kādam būtu zināms par manu māsīcu, lūdzu rakstīt:

SILVIJAI VILCENEI
S.S.R. Latvia
Rīga 226050
Andreja Upīša iela 7 - 2

Draudzīgā aicinājuma diena mudina atcerēties jauno audzi — mūsu darba turpinātājus nākotnē. **Foto J. Liepiņš.**

RAIBĀ NEDĒĻA

MITERĀNA PATEICĪBA

Amerikāņu rietumu sabiedrotie, kaut negribīgi, spiesti atzīt notikumu attīstības sekas Polijā un saskatīt tajās arī Pad. savienības lomu. Tas nebūt nenozīmē, ka Eiropa

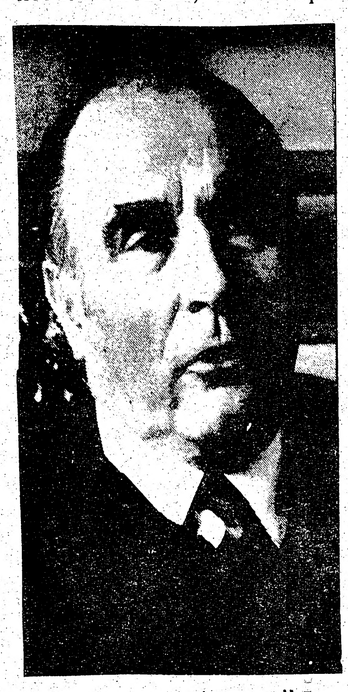

Miterāns aizmirsis amerikāņu upuŗus.

sekos Vašingtonas paraugam un ar nesaudzīgām sankcijām piespiedīs Jaruzeļska varmācīgo režīmu pie sienas. Te gan jāatzīmē, ka NATO valstis solījušās samazināt par apm. 200 milj. dolariem uz austrumiem pārdoto moderno tehnoloģijas kvotu.

Interesanti atzīmēt, ka nupat Hamburgā notikušā sociāldemokratu kongresā, kuŗā piedalījušies kanclers Šmits un viņa aizsardzības ministrs Apels, delegāti ar balsu vairākumu pieņēmuši rezolūciju, kas ieteic radīt Eiropā no atomieročiem pasargātu neitrālu telpu. Šmits parlamentā tieši ievēlēts no Hamburgas iecirkņa, un viņš pats šādai pacifistu pasaciņai noteikti netic, bet Hamburgas sociālistu sanāksmes gadījums ļauj mums spriest par Rietumvācijas tuvredzīgo sociāldemokratu mentālitāti.

Rēgens pagājušā nedēļā ieteica NATO sabiedrotiem apsvērt Kremļa piedāvātās enerģijas — Sibirijas gāzes līguma noraidīšanu. Francijas prezidents sociālists Miterāns noraidīšanas vietā Maskavas piedāvāto gāzes līgumu pat ievērojami palielināja. Vai tā ir pateicība par to, ka amerikāņi divos kaŗos ar savām asinīm aizstāvēja Francijas brīvību? Varbūt trešo reizi Vašingtona briesmu brīdī darītu pareizāk, ja pagrieztu Parīzei muguru.

VAI PILSOŅU KAŖŠ JAU PAVASARĪ

No Polijas apmeklējuma Vašingtonā atgriezies amerikāņu senātors Lerijs Preslers. Viņš preses pārstāvjiem izteicies, ka Jaruzeļska režīma izrīcības rezultātā jau tuvākos divos vai trīs mēnešos Polijā droši vien uzliesmošot pilsoņu kaŗš.

Protams, ka valodas par ātru kaŗastāvokļa ierobežošanas atcelšanu bijušas tikai tukša propaganda. Saimnieciskās stabilizācijas ietvaros Jaruzeļska režīms sākot ar š.g. 1. februāri paredzējis pacelt cenas daudzām precēm no 200 — 500 proc. apmērā. Daudzās fabrikās jau tagad sāk formēties sociālās pašaizsardzības komitejas — strādnieku kustības kodols, kas savā laikā lika pamatus Solidāritātes piedzimšanai. Nav jāaizmirst, ka visas iepriekšējās poļu strādnieku sacelšanās sākās nevis ideoloģiskas konfrontācijas dēļ, bet gan dienišķās maizes rieciena un aplamās birokratijas izrīcības rezultātā.

Poļu katoļu baznīcas galva archibīskaps Glemps jau trešo reizi pēdējo divu nedēļu laikā brīdināja Jaruzeļska režīmu, norādot, lai tas respektē poļu tautas vairākuma gribu. Reizē viņš izteica līdzjutību apspiestiem un cildināja Solidāritātes panākumus kopš 1980. gada vēsturiskiem notikumiem. Visās baznīcās nolasītā poļu bīskapu vēstījumā teikts, ka, ignorējot Solidāritāti un neuzsākot sarunas, Jaruzeļskis būšot atbildīgs par pilsoņu kaŗa izcelšanos.

Tūkstošiem komūnistu partijas biedru protestā pret kaŗastāvokļa ievešanu ik dienas izstājas no partijas rindām. Daudzās fabrikās strādnieki sametuši savas partijas biedru kartes lielos kurvjos un izbēruši tos uz vietējo partiju biroju galdiem. Jaruzeļska kliķe piekāpības vietā tagad Solidāritātes aktīvistus jau soda līdz pat 10 gadu ieslodzījumā. Esot paredzēts Solidāritāti aizstāt ar režīmam paklausīgām jaunām „brīvām" komūnistu arodbiedrībām.

Rēgena sankcijas pret Jaruzeļska režīmu izrādījušās iespaidīgākas nekā to varēja pieņemt. Polu komūnistu prese tagad apsūdz amerikāņu imperiālistus gaļas, olu, sviesta un citu pārtikas preču trūkuma radīšanā.

Pasaules baņķieŗu mētropole nebūt nav Wall St., bet gan Frankfurtē pie Mainas. Tur pēdējās nedēļās sapulcējušies prominentākie 30 valstu baņķieŗi, kas pānikā konstatējuši, ka Jaruzeļskis nespēs kārtot 26 bilj. dolaru parāda procentu maksājumus.

Austrijā bēgļu nometnēs izceļošanas iespējas uz ASV un Kanadu gaida jau nedēļām pāri par 50,000 poļu polītisko bēgļu. Kanada žēlīgi palielinājusi līdzšinējo ielaižamo poļu skaitu no 500 uz 1000. No Čīles bēgošiem marksistiem savā laikā nekāda emigrācijas kvota nepastāvēja. Vai tā patiesi būtu humānā Kanadas liberāļu valdības polītika, kas uz poļiem raugās ar citām acīm?

HEIGA TIKŠANĀS AR GROMIKO

Amerikāņu sieviešu kustības aktīvistes vēl šodien prezidentam Rēgenam pārmet, ka viņš savā administrācijā neesot iesaistījis pietiekami lielu spējīgu sieviešu darbinieču kontingentu. Tāpat liberālās aktīvistes vēl nemitīgi pārmet prezidentam pārāk agresīvu nostāju starptautiskā polītikā. Te jāatgādina, ka Rēgens bija tas, kas pirmo reizi ASV vēsturē par Augstākās tiesas locekli ieteica pirmo sievieti O'Koneri, un viņš par sevišķo amerikāņu sūtni AN izraudzīja kādreizējo demokrati Kirkpatriku. Varbūt ka šī dāma ieies vēsturē kā viena no visnozīmīgākajām amerikāņu diplomātēm, kas jebkad reprezentējusi savu valsti visas pasaules priekšā. Pagājušā nedēļā Kirkpatrika piedraudēja Rēgenam ar demisiju, jo viņa uzskata, ka prezidenta pieteiktās sankcijas Polijas Jaruzeļska režīmam un arī

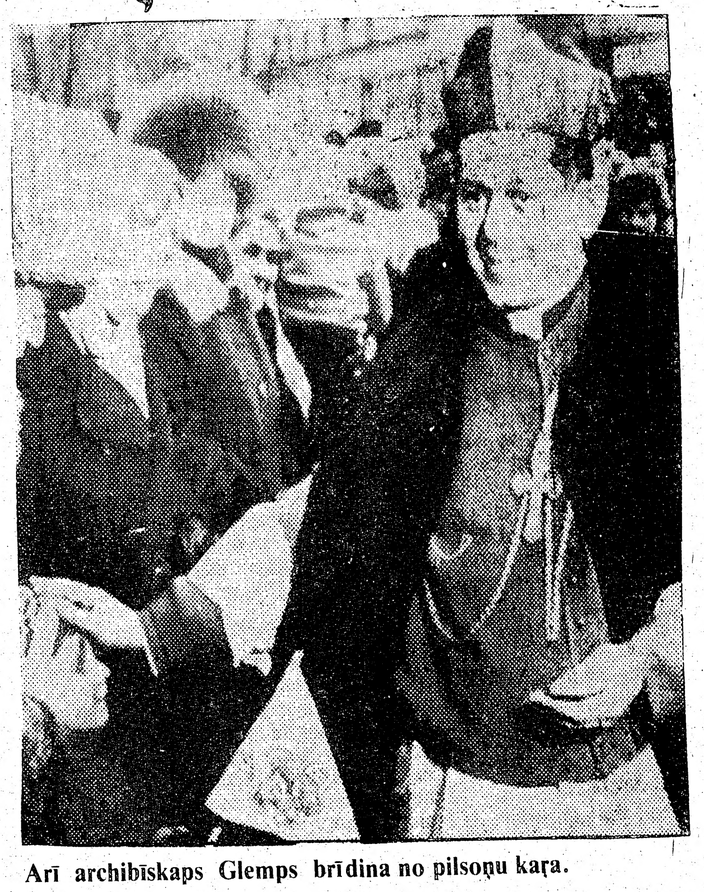

Arī archibīskaps Glemps brīdina no pilsoņu kaŗa.

Pad. savienībai ir pārāk mērenas. Rēgens drosmīgo diplomāti gan nomierināja un droši vien atklāja viņai daļu no saviem tālākajiem plāniem. Tā Kirkpatrika apņēmās palikt amatā. Starplaikā viņa amerikāņu preses pārstāvjiem izteikusies, ka Apvienotās Nācijas izveidojušās par amerikāņu nozākāšanas iestādījumu

Gromiko negrib runāt par Poliju.

un ka pēc viņas domām šāds stāvoklis nav paciešams.

28. februārī Ženēvā vaigu vaigā tiksies amerikāņu ārlietu ministrs Heigs ar Kremļa superdiplomātu Andreju Gromiko. Heigs grib runāt par Polijas krizi, bet Gromiko jau pasteidzies norādīt, ka ārzemniekiem neklājoties maisīties citu valstu darīšanās. Amerikāņi plāno Polijas lietu ierosināt arī Madridē, kur tuvākā laikā no jauna pulcēsies pagājušā gadā iesāktās Helsinku līguma izpildīšanas 34 valstu delegācijas. Padomju prese jau tagad norāda, ka ar Polijas jautājuma ierosināšanu Rēgens gribot lauzt Helsinku nolīgumu, jo pēc tā taču atzītas eksistējošās Eiropas robežas un visa Austrumeiropa līdz ar to norakstīta Pad. savienības iespaida lokā. Varbūt patiesi notiktu brīnums, ja Rēgens atsauktu Forda kļūmīgo parakstu uz Helsinku nolīguma. Maskava šo nolīgumu ir jau desmitkārt pārkāpusi, un ir pienācis pēdējais laiks deklarēt šo līgumu par neeksistējošu, jo tas praksē zaudējis kā savu ticamību, tā arī spēku.

Gromiko un Heiga tikšanās Ženēvā nedos nekādus rezultātus. Jaunais Ženēvas gars varētu tikai iezīmēt tālāku Maskavas un Vašingtonas attieksmju saasināšanos. Šoreiz Ženēvas gara ietvaros Vašingtona vairs nebūs nevarīga jēra lomā.

KAS IZPAUDIS NOSLĒPUMUS

Ir zināms, ka ASV darbojas vismaz 3000 Pad. savienības un tās sabiedroto slepenie aģenti. Pēdējā laikā aģentu skaits palielinājies tik lielā apmērā, ka FBI un CIA vairs nespējot visiem izsekot. Notveršanas gadījumos aģenti ar diplomātisko pasu palīdzību izvairās no pelnītā soda.

Lielu uztraukumu Baltajā namā sacēla kādā preses izdevumā publicētā ziņa, ka prezidents Rēgens ASV militāro spēku pilnīgai atgūšanai paredzējis izdot ne mazāk kā 1500 bilj. dolaru, pie kam Pentagons šo summu vēlētos vēl palielināt par 700 bilj. dolariem. Valsts aizsardzības budžets ir viens no vislielākiem noslēpumiem, un pieminēto skaitļu nonākšana atklātībā ir skandalozs notikums. Ļaunākais šajā gadījumā ir tas, ka informācijas avots ir meklējams kādā visaugstākā iestādē. Vainīgais vēl nav atrasts, bet poligrafa (melu atklāšanas ierīces) pārbaudēm labprātīgi pieteikušies visi aizsardzības viceministri, pat ģenerālstāba priekšnieks ģenerālis Džons un daudzi citi četru zvaigžņu amerikāņu augstākie ģenerāļi.

Runājot par slepenām lietām, jāpiemin divu poļu ģenerāļu pārbēgšana rietumos, kas amerikāņiem nodevuši ārkārtīgi svarīgu informāciju par Varšavas pakta armijas apbruņojumu un kaujas spējām.

Poļu bēgļi Traiškirchenas nometnē Austrijā gaida izceļošanas iespējas.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Ja vienkāršs un kluss ir atvadu brīdis, tad tāda ir bijusi aizgājēja vēlēšanās. Šai klusumā urdz dvēseļu avoti, šūpodami pārdomas par dzīvību, tās dažkārt īso un saraustīto ceļu. Sils — laimīgākais no mums: mazā urna ar viņa pelnu sauju atkal atgriezīsies tur, kur šūpulis kārts. Sajaukšanās ar dzimtenes zemi ir kāds mūžīgs svētums un pacilātība.

Ar viņu izdzisa kāda spoža svītra tālās tēvzemes ainojumā. Svešuma sals kā ar asu šķēpu dziļāk iecirtās dvēselē. Cerību gaismā ievijās tumšas svītras. Cik vēl tālu līdz rītam?

Bet daba necieš tukšuma. Silu zaudējot, man vēl palika Kalnājs un Bērzs. Abi ar strēlnieku dvēselēm un spožā laikmeta atblāzmu sirdī.

Kalnājs visu mūžu izjuta sūrstīgo ievainojumu plecā. Bez tam kauju dārdoņa Ziemas svētku naktī viņam bija aizcirtusi kreiso ausi, un tikai ar piespiešanos viņš klausījās draugu sarunā. Pats bieži aizsoļoja atmiņās uz laiku, kas spoži bija liesmojis pie lielo notikumu apvāršņa. Bet viņš nevarēja izprast, kādēļ vēl un vēl, arī svešajā zemē mītot, tik skaudri mala strēlnieku laikmetu, pat nosodīja to un pārmeta vīriem, kas to reiz bija izslējuši uz saviem durkļiem. Tēvzeme taču bija zaudēta. Vēl vajadzēja apšaubīt arī tās kaŗotājus? To darītājiem bija aizmirsies piedomāt par iemesliem, kas lika prāvai strēlnieku daļai kļūt par svešas idejas aizstāvjiem. Un kuŗš gan šodien spēj apgalvot, ka arī šo maldu ceļu ejot, strēlnieki tomēr apgūlās svešos kaŗa laukos — ar Latvijas vārdu uz lūpām.

Ik Zvaigznes dienu ar Kalnāju nostaigājām uz viņa tālo cīņu laukiem, kas sen jau tinušies klusumā, bet tomēr no dziļajiem zemes slāņiem izvirda lepnu pagājību. Lai kuŗā svešās zemes malā atrastos latviešu strēlnieks, savas cīņu dienas viņš iznēsāja līdz kā mūžīgu dārgumu.

Bet ar katru vēl brīvajā dzimtenē nodzīvoto laika posmu pamazām sāka izbalēt spožie ieraksti lauru vainagā. Un svešums vēl asāk un nežēlīgāk saplosīja šos ierakstus. Gaidot zemei brīvību, vecie kaŗotāji aiziet, atstājot aiz sevis atmiņu pēdas vai arī vēstures lapās dokumentētu varonību, kas vairs lāga nepakļaujas svešumā augušās paaudzes domāšanai.

Kalnājs visu to saka ar dziļu rezignāciju. Bet tāda ir patiesība — ap tevi un mani, ap Latvijas nākotni.

Mēs bieži satikāmies, jo tā vieglāk panest svešuma krustu un kliedēt bezcerīgo tumsu, kas nu jau gadiem paloja pāri mūsu cerību salai.

Brūce plecā lika sevi aizvien asāk manīt, izstarojot asas sāpes visā augumā. Risinot pārrunas, tās uz brīdi aprāvās, un Kalnājs atkal spožām acīm saredzēja savus Mierlaukus, kas palika pašu izcīnītā zemē. — Viņa rokas tos vairs neaizsniedza. Tikai karstas ilgas pusnaktī aizlidināja lūgsnu uz īstajām mājām.

Sirds vēl plosījās sāpēs par labo cīnītāju Silu, kad tam pievienojās cits likteņa sitiens: sabruka arī Kalnājs, gaŗā dzīves posmā samocīts ar Ziemas svētku naktī cirsto ievainojumu... Viņa kaŗavīra sirds sāpēja visvairāk. Viņš bieži ieminējās — kādēļ gan mūsu skaistajai zemei tik smags piemeklējums, kādēļ nevienam pasaulē nesāp mūsu liktenis, kādēļ mūsu cerības un paļāvība uz tiesībām izplēnējušas nebūtībā? Kur gan Dievs paslēpies, ļaudams elles varai sapostīt mūsu mazās, bet skaistās tēvzemes nākotni? Atbildi Kalnājs neatrada. Apklusa, kā daudzi citi, ar savu labo cīnīšanos...

Nu draudzības lokā palika tikai strēlnieku virsnieks Bērzs, tās pašas kauju elles līdzgaitnieks. Bargi saltā Ziemas svētku nakts viņa ķermenī bija ierāvusi kaiti, no kuŗas viņš vairs neatspirga visu savu dzīvi. Ar viņu tālāk risinājām pagātni, ap kuŗu blāzmoja nedziestoša gaisma.

Kapteinis Bērzs bija kaislīgs ūdeņu draugs. Grūti bija atrast dzimtenē straumi, kuŗu viņš nepārzinātu no tās sākuma līdz ietekai. Varbūt lai skatam dzīvu turētu tēvzemes priekšstatu, viņš arī svešumā meklēja straumes ar apaugušiem krastiem un sudrabaino dzīvību ūdens plūsmā. Tā sirojām svešajās mājās. Ne jau Pēteŗa lomu meklēdami, bet lai ienirtu dzimtenei līdzīgās ainavās un Dieva roku darinātā skaistumā.

Bērzs bija trausla, slaida auguma, lielām zilām acīm, ar klusu valodu un lēnām kustībām. Laikam jau kaujas laukā cirstā vaina viņu tādu bija padarījusi. Bet šis klusums bija noderīgs: ūdens radība nemaz nepamanīja Bērza klātieni.

Strēlnieku laikmetā viņa vienība kādu laiku bija novietojusies Ķemerēs, tādēļ arī viņš zināja daudz ko pastāstīt par strēlnieku dziesmu, kas bija dzimusi tai apvidū, ar savu melodisko un vārdisko draiskulību pārstaigādama vai visus strēlnieku pulkus.

Kad agrīnos rītos piestāju viņa mājām, Bērzs jau gaidīja. Zālē atlaidies un tērpies aizsargkrāsas zvejnieka drēbēs, viņš bija grūti pamanāms, jo saplūda ar rīta krēslu un izplaukušo koku lapotni, ko zemu liecа divas jauniņas liepas viņa mājas priekšā. Gluži kā kaujas laukā, slēpies ienaidnieka skatam.

Viņš saistīgi bārstīja savus kaujas piedzīvojumus, un es jutu tuvumā viru, kas bezbailīgi raudzījies nāvei acīs ar tādu pašu asumu un cīņas kāri kā jaunākais apakšvirsnieks Kalnājs.

Strēlnieku dienās viņš allaž iznēsāja pie svārku atloka sava pulka krūšu zīmīti, un katru reizi vēroju, kā viņa acīs iezagās valgme, līdzīga grūti apvaldāmai asarai. Kaut kas Bērzā cēlās augšup, virmoja lepnumā. Vai ne pagātnes gaišums, kuŗā uzrausās strēlnieku varonība? Un tad viņš kā aizsapņojies piebilda —

Neviens no mums neprasīja pretvērtību upuŗiem. Jutām savu jauno sirdi pukstam bezbailībā. Kas mūs tolaik uzturēja spriegumam un varonībai — tas bija Latvijas vārds. Vai tā nebija liecība tēvzemes mīlestībai? Ja arī daļa strēlnieku metās traģēdijā, tad tā bija neparedzēta un neapjausta, bet arī pamatota.

(turpinājums sekos.)

Vārdnīca veidojas

Latviešu valodas komisijas prezidija un revīzijas komisijas sēdē 17. janvārī Ņujorkas DV namā pārrunāja, kā pasteidzināt latviešu pareizrakstības vārdnīcas manuskripta sagatavošanu. Latviešu institūta padome savā pag. gada 12. decembŗa sēdē uzdeva un valodas komisija piekrita šo vārdnīcu sagatavot līdz 1982. gada 1. maijam. Vēl vienmēr spēkā 1978. gada padomes lēmums, ka paturama brīvās Latvijas pareizrakstība. Vārdnīca vajadzīga latviešu skolām tagad, ne pēc gadiem.

Vārdnīcas redaktors J. Bičolis norādīja, ka pareizrakstības vārdnīcas iznākšanu kavē pareizrakstība, jo filologi nevarot vienoties par to, kādu pareizrakstību lietot. Bez tam neesot iesūtīti arī jaunvārdi. Pēc plašām debatēm Latviešu valodas komisijas prezidijs pieņēma revīzijas komisijas priekšsēža K. Rabāca ieteikumu pilnvarot redaktoru J. Bičoli lietot pareizrakstības principus pēc trīsdesmitos gados Latvijas Izglītības ministrijas pieņemtajiem pareizrakstības likumiem, tos piemērojot pašreizējiem apstākļiem. Jaunajā pareizrakstībā lietotu burtu „r" ar un bez mīkstinājumiem, paturētu „ch", bet būtu daži citi vienkāršojumi. Jaunajā budžetā, kas sabalansēts uz 3500 dol., šim postenim paredzēti līdzekļi tikai gada pirmajiem četriem mēnešiem.

Revīzijas komisija savā ziņojumā konstatēja, ka prezidija apsolītā pareizrakstības vārdnīcas manuskripta sagatavošana pārāk ieilgusi. Lai to paātrinātu, komisija ieteica vārdnīcas manuskriptu sastādīt no tiem materiāliem, kas jau savākti.

ALAs Izglītības biroja vadītāja A. Lejiņa lūgusi valodas komisiju sagatavot latviešu-angļu un angļu-latviešu valodas vārdnīcu. Komisijas priekšsēdis Dr. P. Norvilis pārrunās ar vairākiem valodas komisijas locekļiem noskaidrojis, ka to varētu veikt. Vispirms būtu sagatavojama angliski-latviskā vārdnīca, ko varētu veikt 2 — 3 gados, iesaistot 15 — 20 personu. Prezidijs atzina par vēlamu iesaistīties šī projekta sagatavošanā, izveidojot komisiju, kas pārrunātu pamatprincipus vārdnīcas sagatavošanai. Komisijas sanāktu uz sēdi līdz 1. aprīlim. Vairāki sēdes dalībnieki aizrādīja, ka projekts varētu radīt grūtības, ko pašreiz nevar paredzēt. Projektam budžetā paredzēti 1200 dol.

Līdz šim pareizrakstības vārdnīcas redaktoram J. Bičolim izmaksāja stipendiju 120 dol. mēnesī. Prezidijs nolēma turpmāk stipendijas vietā izmaksāt atlīdzību par veikto darbu, par manuskripta pārrakstīšanu atlīdzinot atsevišķi.

Sēdē no prezidija piedalījās Dr. P. Norvilis, J. Bičolis un V. Irbe, no revīzijas komisijas K. Rabācs, N. Valtere, N. Kalniņš.

Vk

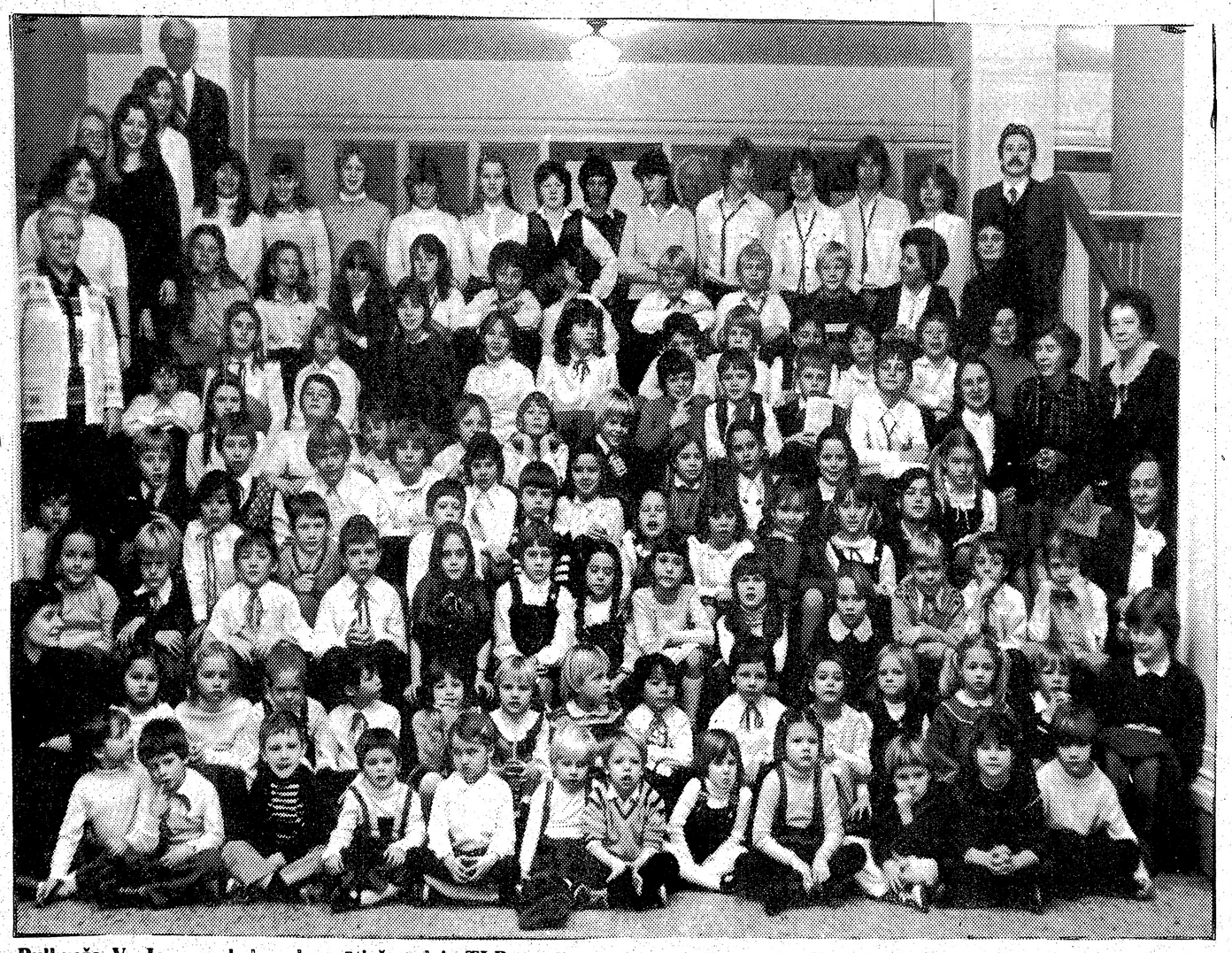

Pulkveža V. Januma balvas laureāti šogad ir TLB sestdienas skola, kas ir joprojām lielākā brīvajā pasaulē. Attēlā skolas saime ar pārzini Mildu Matīsu labajā malā. Foto J. Liģers.

Prāvests A. Grosbachs

Nāve — jauns iesākums

Ar augšējo virsrakstu 1978. gadā iznāca grāmata vācu valodā, ko sarakstījuši filozofijas profesori — latvietis Kārlis Osis un viņa draugs — īslandietis Erlendurs Haraldsons (Erlendur Haraldsson). Iepriekšējā gadā tā jau bija izdota Nujorkā angļu valodā ar nosaukumu ,,At the Hour of Death". Latviešus, protams, visvairāk interesēs zināt, kas ir Dr. phil. K. Osis.

Kārlis Osis dzimis 1917. gadā Rīgā un savu filozofijas doktora gradu ieguvis Vācijā, Minchenē, 1950. gadā, ir psīchologs, strādājis par mācībspēku Duke universitātē un no 1962. — 1975. gadam bijis Amerikāņu Psīchiskās Pētniecības biedrības direktors Nujorkā.

Viņa pētījumi un atklājumi cilvēka dvēseles dzīvē ir ienesuši daudz jauna psīcholoģijā. Bet Osis ar to neapmierinājās. Viņu interesē jautājums par to, kas notiek ar cilvēka garīgo personību pēc nāves resp. pēc cilvēka miesas sairšanas. Līdz šim visi zinātnieku pētījumi psīcholoģijā izbeidzas ar cilvēka nāves brīdi. Par cilvēka garīgo eksistenci — dvēseli vai garu pēc nāves gan stāsta teoloģija, bet šie atzinumi balstās uz reliģiskiem uzskatiem un to nevar saukt par eksaktu zinātni.

Pēdējos pāris desmit gados par cilvēka dzīvi pēc nāves gan bija parādījušies raksti arī no neteologiem. Šeit minama populārā ārste Dr. med. Elīzabete Kūblere-Rosa (Kübler-Ross), kas ir ne tikai sarakstījusi grāmatas, bet arī apceļojusi Ameriku, Eiropu un Austrāliju, populārā valodā referējot par šo jautājumu. Drusku mazāk ir pazīstami Dr. med. R. A. Mūdijs (Moody) un C. Gārfīlds (Garfield), kuŗi ir tādos pašos uzskatos kā Kūblere-Rosa, ka cilvēks kā garīga personība turpina dzīvot pēc nāves. Ārstu pasaulē šai laikā vēl aizvien dominē pretēji uzskati — ka nāve ir cilvēka eksistences gals, kā to 1976. gadā izteica medicīnas doktori Nojes un Kletijs (Noyes, Kletti), proti: ,,Miršana ir brutāla patiesība par cilvēka eksistences galīgu un pilnīgu iznīcināšanu."

Zinātnieku darbs pie mirējiem

Dr. K. Osi kā psīchologu neapmierina šāds apgalvojums, ja tas nav absolūti droši pierādīts zinātniskā ceļā. Tāpat viņu neapmierina pretēji uzskati, ja nav skaidru pierādījumu, ka cilvēks dzīvo pēc nāves, kā to aizrautīgi sludina Gārfīlds, Mūdijs un Kūblere-Rosa. Un tāpēc viņš nolēma ķerties pats pie šī jautājuma pētīšanas. Par palīgu viņš ieguva savu draugu Erlenduru Haraldsonu, kas ir dzimis 1931. gadā Īslandes galvaspilsētā Reikjavikā un studējis Vācijā, Freiburgā un Minchenē, psīcholoģiju, iegūdams filozofijas doktora gradu.

Kā nu piekļūt klāt tik neparastas problēmas atrisināšanai zinātniskā ceļā? Pārkāpt pašam nāves slieksni, lai pārbaudītu, kas sastopams pēc nāves un tad atgriezties atpakaļ dzīvē, protams, nav iespējams. Atlika vienīgais ceļš — pieiet pēc iespējas tuvu šim slieksnim un uztvert to, ko cilvēks vēl var atklāt, pirms viņš atrodas otrā pusē. Ir skaidrs, ka tās ir tikai drumstalas, ko iegūtu, bet, ja šo drumstalu būtu liels skaits, tad no tām varētu izdibināt kādu patiesību, kuŗa nebūtu apšaubāma. Jāpiezīmē, ka K. Osis un arī viņa draugs E. Haraldsons sava darba sākumā paši saubījās, vai cilvēks dzīvo pēc nāves.

Veikt pašiem personiski mirstošo cilvēku iztaujāšanu pietiekamā skaitā, protams, nebija pa spēkam abiem zinātniekiem, un tāpēc K. Osis nolēma šai darbā palīgā lūgt slimnīcu ārstus un māsas. 1959. gadā viņš izsūtīja sīki izstrādātas anketas ar jautājumiem 5000 ASV strādājošiem ārstiem un tikpat daudz slimnīcu māsām ar lūgumu izdarīt novērojumus pie mirstošiem cilvēkiem, tos aprakstīt un anketas piesūtīt viņam atpakaļ. Pasākums izdevās, un jau pēc gada atpakaļ atgriezās 640 anketes ar novērojumiem, kas izdarīti ar 35,000 mirstošiem pacientiem.

Kaut pierādījumu skaits likās pietiekams, K. Osis 1961. gadā izsūtīja atkal tādas pašas aptaujas anketas piecās ASV pavalstīs. Līdz 1964. gadam atgriezās 1004 anketas ar novērojumiem, kas izdarīti pie 50,000 mirstošiem pacientiem. Arī ar šo ieguvumu K. Osis neapmierinājās. Viņš apsvēra visus iebildumus, ko varētu celt citi zinātnieki.

(Turpinājums sekos.)

Atbalstiet ,,Kristus Dārza"

skaisto projektu ar:

1) ziedojumiem
2) testamentu novēlējumiem,
3) jaunām idejām un padomiem.
4) Veiciniet ziedojumu vākšanas akciju.

Šis projekts kalpos katra latvieša vajadzībām slimības vai nevarības dienās. Tas varētu būt vajadzīgs ikvienam, varbūt jūsu tēvam vai mātei, radam, draugam vai arī pašam.

Rūpēsimies, lai katram no mums šeit svešumā būtu nodrošināta laimīga vide grūtākajās dzīves dienās. Tur būs pašu ārsti un pašu žēlsirdīgās māsas, latviešu apkalpe, dzīve pašu latviskā vidē, kur runās pašu valodā.

Ziedojumus, mazus un lielus, sūtiet uz Toronto Latviešu kreditsabiedrību, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5 vai Latviešu Centra nodaļu 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, uz Kristus Dārza konta nr. 5886.

Vēlama ziedotāja īsa biografija ar foto uzņēmumu Kristus Dārza Zelta grāmatai.

Kristus Dārza valde

Viņa vārdu tev būs saukt Jēzus, jo Viņš izglābs.
(Mat. 1:21)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30; un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

31. janvārī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

7. februārī pl. 11 dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis.

14. februārī pl. 11 dievkalpojums.

14. februārī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes ansambļa koncerts, diriģente B. Alka.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

31. janvārī plkst. 15.00 dievkalpojums ar diegaldu. Pēc tam draudzes pēcpusdiena ar referātu ,,Ceļojums pa svēto zemi", vada mācītāji I. Gaide un J. Cālītis.

7. februārī plkst. 13 dievkalpojums angļu valodā; plkst. 15 dievkalpojums. Gaidu un skautu vienību gada svētki.

14. februārī plkst. 11.00 dievkalpojums ģimenēm. Sprediķo viesis — mācītājs J. Ķinēns no Milvokiem, ASV. Draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Ķinēna referātu.

21. februārī plkst. 15 dievkalpojums; plkst. 17 koncerts, ērģelniece Anita Rundāne un draudzes koris. Pirms un pēc koncerta dāmu komitejas kafijas galds.

28. februārī plkst 11 ciešanu laika ievadījuma dievkalpojums. Dievgalds. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

2. martā, otrdien, pl. 19.30 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums, dievgalds. Dievkalpojums kopīgs visām draudzēm Sv. Jāņa baznīcā.

7. martā plkst. 13 dievkalpojums angļu valodā. Dievgalds; plkst. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkots draudzes bazārs.

14. martā plkst. 11 dievkalpojums.

21. martā plkst. 15 dievkalpojums ģimenēm.

28. martā plkst. 11.00 dievkalpojums.

3. aprīlī, sestdien, plkst. 19 koŗa koncerts.

4. aprīlī plkst. 15 Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Dievgalds.

9. aprīlī plkst. 11.00 Lielās piektdienas dievkalpojums. Dievgalds.

11. aprīlī plkst. 6.00 rītā Kristus augšāmcelšanās svētdiena. Koris. Pēc dievkalpojuma kopīgas brokastis, dāmu komitejas izkārtojumā; plkst. 9.00 dievkalpojums angļu valodā.

18. aprīlī plkst. 15 dievkalpojums. Draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu.

25. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

31. janvārī pl. 13 dievkalpojums.

7. februārī pl. 13 dievkalpojums.

14. februārī pl. 13 dievkalpojums.

21. februārī pl. 13 dievkalpojums.

28. februārī pl. 13 gavēņa sākuma dievkalpojums.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

14. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecuma grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju-lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

31. janvārī pl. 16 dievkalpojums ar tematu Kur ir Elijas Dievs?

7. februārī pl. 16 dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

31. janvārī pl. 11 draudzes dievkalpojums. Pl. 12 Latv. skolas Hamiltonā sarīkojums.

7. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums, padomes ievešana amatā.

14. februārī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

21. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

31. janvārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Stud. theol. M. Irbe.

14. februārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

28. februārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

14. martā pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Stud. theol. M. Irbe. Gada sapulce pēc tam.

28. martā pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Māc. J. Cālītis. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena. Runās māc. J. Cālītis.

9. aprīlī pl. 14 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

11. aprīlī pl. 14 Lieldienu dievkalpojums. Ģimeņu dievkalpojums. Dziesmas un kārtība pēc lapiņām.

***Ja vēlaties atbalstīt ,,Labās Ziņas" raidījumu uz Latviju, rakstiet* D. Miķelsonam, P.O. Box 214, Station W, Toronto, Ont. M6M 4Z2.**

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS ,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti!
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300
Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.
Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.
Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem
(īpatnēji latviski medus dzeiteni un zaļi)
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183

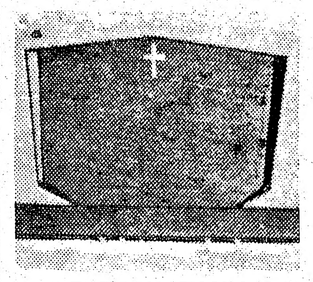
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Venus
florists
231 Roncesvalles Ave.
Toronto M6R 2L6
TEL. DARBĀ **(416) 534-4645,**
PĒC DARBA **(416) 533-4037**
A. Putniņš

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Birojalaiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
LATVIJA AMERIKA

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
85 Richmond St. W., # 620, Toronto, Ont. M5H 2C9
Tel. 364-6970

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Labo visāda veida automašīnas
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00.

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

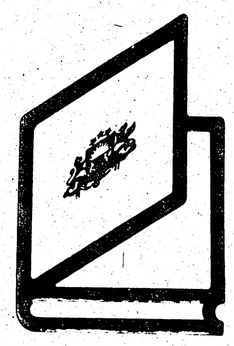
GRĀMATA **LATVIA** IR SAGATAVOŠANĀ

SAVIENOTĀS VALSTIS

NJUJORKA

● Ņujorkas Zilā kalna 4. gaidu un Rīgas 90. skautu vienības vecāku un labvēļu padome rīko izlozi 28. februārī Ņujorkas draudzes Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē skautu sarīkojumu laikā. Galvenie laimesti desmit ātrumu divritenis un Atari video sistēma, kā arī gleznas, keramikas izstrādājumi un citi laimesti. Atlikums domāts ceļa izdevumu segšanai dalībniekiem uz lielo skautu un gaidu nometni Mičigenā no 22. līdz 29. augustam. **Vk**

FILADELFIJA

● Filadelfijas brīvo latvju biedrība dibināta 1892. gadā, satversme izsniegta pirmajiem valdes locekļiem 1894. gadā, kad tā apstiprināta Filadelfijas tiesā. Kad biedrība gribēja iesniegt satversmes grozījumus Pensilvēnijas pavalsts galvaspilsētā Harisburgā, izrādījās, ka tā nav reģistrēta, jo dibināšanas laikā tādas iestādes galvaspilsētā nav bijušas. Bez sevišķām grūtībām biedrība iekļauta sarakstā, un satversmes grozījumi iesniegti Nodokļu departamentam, lai piešķirtu biedrībai labdarības un izglītības organizācijas pakāpi, kas atsvabinātu to no nodokļu maksāšanas. Par satversmes grozījumu iesniegšanu paziņots arī Filadelfijas pilsētas valdei. No pilsētas valdes 22. decembrī ieradās inspekcija, apskatīja biedrības namu, ēdamistabu, bibliotēku. Statūtu un satversmes grozījumus pieņēma ārkārtas biedrības sapulcē 18. oktobrī.

● Brīvo latvju biedrības bibliotēkā ir pāri par 8000 sējumu, ieskaitot brošūras. Mājās lasīšanai paņemto grāmatu skaits ap 700, bibliotēkā pārlapoti ap 500 sējumi. Par latviešu literātūru, vēsturi, ģeografiju un latviešu likteņgaitām interesējas cittautieši. Jaunu grāmatu iegādei aizvadītajā gadā saziedots 51 dol., budžetā 100 dol., dažas grāmatas ziedotas. **Vk**

GRAND RAPIDI

● Uz 80 mūža gadiem 9. februārī atskatīsies bijušās Vienības draudzes dāmu komitejas locekle Olga Zeltiņa. Viņa dziedājusi arī draudzes korī visu koļa pastāvēšanas laiku. O. Zeltiņa dzimusi Rīgā, ilgus gadus strādājusi slimnīcā, būdama šinī profesijā nodarbināta kopš ieceļošanas ASV līdz aiziešanai pensijā. Draugi un paziņas jubilāri pazīst kā klusu, saticīgu un čaklu darba darītāju un apzinīgu dažādu pienākumu veicēju.

● DV apvienības ziedojumu vākšana Ziemsvētku akcijas ietvaros beigusies. Apvienības valde var būt gandarīta, ka atsaucība nav mazinājusies, kaut ziedotāju skaits drusku slīdējis uz leju. Palielinājušās ziedotās summas. Atsevišķu ziedotāju skaits vai ģimeņu vienības bijušas 81. Pa 20 dol. ziedojuši: J. Asnis, A. Balodis, Dr. A. Birzgalis, A. Dzirkalis, K. Stūris, Dr. Z. Zadvinskis. Vairāki ziedojuši pa 15 dol., 10 dol. utt.

● Iecere par veiksmīgu briežu medību sezonu pagājušā gadā nepiepildījās, taču latviešu mednieki nevar sūdzēties. Medījumus ieguvuši Ed. Ancāns, A. Laukvīrs, A. Purviņš, U. Kalējs sen., U. Kalējs jun., G. Kalējs, A. Dārznieks, J. Bērziņš un M. Bērziņa. Dažus no tiem var skaitīt par īstiem meistariem, jo viņu guvums atkārtojies ilgus gadus.

Latviešu kreditsabiedrības darbs Grand Rapidos

9. janvārī Latviešu biedrības namā notika Latviešu kreditsabiedrības paplašināta valdes sēde, ko vadīja priekšsēdis T. Zeltiņš, protokolēja sekretārs P. Zāģeris, piedalījās 20 dalībnieki, ieskaitot pārstāvjus no Kalamazū nodaļas un techniskos darbiniekus. Priekšsēdis T. Zeltiņš ziņoja, ka aizvadīti 18 darbības gadi, visumā darbs ritējis ,,parastās sliedēs'', finanču lietas kārtotas saskaņā ar noteikumiem. Biedru skaits palicis līdzšinējais.

Īsi, bet lietišķīgi pārskati bija sekretāram P. Zāģerim, valdes priekšsēža vietniekam J. Venneram, Kalamazū nodaļas vadītājam V. Lietapuram, grāmatvedim A. Valdmanim, revīzijas komisijas loceklim A. Jansonam un kreditkomisijas sekretāram H. Ritumam. Gaļākā izklāstā par aizvadītā gada finanču lietām pakavējās kasieris V. Tarbunas. Aizdevumu kopsumma bijusi 716,448.03 dol., aizdevumu procenti 78,364.62 dol., ienākumi par noguldījumiem 81,848,31 dol., dažādi ienākumi 8,480.04 dol. Bruto ieņēmumi pavisam kopā 168,692.97 dol. Izdevumu kopsumma 41,059.30 dol. Izdarot atskaitījumus rezerves fondam u.c. vajadzībām, atlika 125,132.15 dol. Priekšsēdis bija izkalkulējis, ka no šī atlikuma iespējams izmaksāt dividendēs 8 vai 8 1/4 procentu, pie kam sēdes dalībnieki vienojās par 8 1/4 procentiem.

Atzina par iespējamu tīro atlikumu 2,500 dol. apmērā sadalīt izglītības, kultūras un nacionālpolītisko mērķu sekmēšanai. Sadalījums bija šāds: Gaļezera vajadzībām — 500 dol., Grand Rapidu latviešu skolai — 250 dol., Kalamazū latviešu skolai — 250 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai — 200 dol., Nacionālam Fondam — 100 dol., ALAs Kultūras fondam — 50 dol. Stipendijām latviešu skolēniem — 500 dol., absolventu balvām — 450 dol., stipendijām latv. studentiem pie Rietummičigenas universitātes (ALAs rīcībā) — 200 dol. Šis sadalījums vēl jāapstiprina kreditsabiedrības gada sapulcē, kas notiks 21. martā Latviešu biedrības namā. Nominācijas komisijas loceklis A. Grīnbergs izteicās, ka visi tie, kam izbeidzas pilnvaru laiks valdē, aizdevumu komisijā un revīzijas komisijā, solījušies kandidēt par jaunu. Sēdes gaita bija raita un lietišķīga. **V. Zirnītis**

Mūsu mīļā

Elza Kaķis

dzimusi 1890. gada 15. jūlijā Grundzāles pagastā,
mirusi 1982. gada 5. janvārī Hamiltonā, Ont.

Pēdējai dusai aizvadīta uz Sadberijas (Ont.) kapsētu.

„Tikai vēja pūsma ir cilvēks savās mūža gaitās".
Ps. 39, 6

Sēro

māsas meita Dēzija Ķerģis ar vīru Eduardu.

Bruņinieka krusta kavalieris

vltn. Roberts Ancāns

piepulcinājies aizsaules pulkiem 1982. gada 1. janvārī.

DV Centrālā valde.

Pēkšņi no mums šķīries mūsu svainis

Arturs Mantenieks

dzimis 1908. gada 4. februārī Liepājā,
miris 1981. gada 24. decembrī Klīvlandē, ASV.

Mīļā piemiņā paturēs
Viktorija un Otto Puķes.

Emīlija Tēcis

dzimusi 1901. gada 3. maijā,
mirusi 1982. gada 14. janvārī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības Fonds.

Augstākās izglītības centrs

INTERVIJA AR ALAs PRIEKŠSĒDI NJUORKĀ

Lai lasītāji labāk izprastu jaunā Kalamazū studiju centra darbību un nozīmi, LA Njujorkas redaktors V. Irbe aizvadītā gada pēdējās dienās izjautāja ALAs priekšsēdi Jāni Riekstiņu. Viņa plašās un vispusīgās atbildes palīdzēs noskaidrot neskaidrības.

1. Cik izmaksā studiju centra uzturēšana gadā?

Uz šo jautājumu pašreiz nav iespējams precīzi atbildēt, jo namu tikko uzcēlām. Droši zinām, ka būs apkurināšanas un elektrības izdevumi, būs jāmaksā par apdrošināšanu un sīkiem labojumiem, kas gadās ikvienā mājā, jāparedz atlīdzība par nama apkopšanu un nekustamā īpašuma nodokļiem (tos mums kā izglītības iestādījumam droši vien atlaidīs) u.c. Tā kā māja projektēta, lai būtu vislielākā ekonomija enerģijas patēriņā (māja apsildāma pa daļām, sienas un griesti labi izolēti), pieņemu, ka apkures izdevumi būs mēreni. Gar šiem aprēķiniem un nākošā gada saimniecības budžetu strādā lietpratēji. Piezīmējams, ka mājas celšanā izvēlēti materiāli, kas ievērojami samazinās nākošo gadu apdrošināšanas prēmijas.

2. Kā un kas kārtos saimniecību?

Par mājas saimniecību gādās saimniecības padome, kas būs tieši atbildīga ALAs valdei.

3. Kāds mazākais un lielākais studentu skaits, lai studiju centrs varētu darboties?

Universitāte savā piedāvājumā minēja 22 dalībniekus kā maksimālo skaitu. Tā kā mums ir tikai pusgada pieredze, tad nevaru precīzi atbildēt uz šo jautājumu. Domāju, ka ar 15 — 18 studentiem centrs varētu labi darboties. Šis vērtējums balstās uz finanšiāliem aprēķiniem. Ja būtu mazāk studentu, būtu nepieciešama tālāka plānošana un lielāks latviešu sabiedrības tiešs financiāls atbalsts. Akadēmiskā ziņā nebūtu nekādu problēmu.

4. Kas notiks ar studiju centru, ja nebūs pietiekami studentu?

Negribas uz šo jautājumu atbildēt, jo tādas iespējas pašreiz neparedzu. Ir arī jautāts, kas notiks, ja studentu nebūtu pēc desmit gadiem. Atbilde ir vienkārša: studiju centra ēkas vērtība nezudīs. Kā ikviena laba rajona nekustama īpašuma vērtība, arī šīs ēkas un zemes vērtība gadu gājumā pieaugs. Protams, ALA šo ēku necēla ar nodomu to pēc gadiem ar peļņu pārdot. Mēs to cēlām kā vērtīgu ieguldījumu mūsu jaunatnes latviskajai izglītībai.

Namu apdzīvos visu gadu. Vasarā tur dzīvos Rietummičigenas universitātes vasaras kursa studenti. Iespēju robežās tur būs arī dažādas sanāksmes un semināri.

5. Kādas paredzētas mācību un audzināšanas programmas?

Uz šo jautājumu vislabākā atbilde būs šīgada programmas apraksts. Akadēmiskā gada studenti rudens un ziemas sēmestros var nopelnīt 24 — 26 universitātes ieskaites stundas, un programma kvalificējas kā galvenais blakus priekšmets („minor"). Tā atbilst Rietummičigenas universitātes valodniecības nodaļas akadēmiskajiem standartiem, kas izstrādāti līdzīgām programmām citās valodās. Dažādie valodas kursi sadalās pa abiem sēmestriem. Vispirms ir ievads valodniecībā, kas universitātē obligāts ikvienas valodas studijām. Seko latviešu valodas gramatika, fonoloģija, rakstīšanas māka — īsāki sacerējumi rudens sēmestrī, domraksti, esejas, stāsti, recenzijas ziemas sēmestrī. Ja pirmajā sēmestrī uzsvars bija uz gramatiku, otrā būs arī latviešu literātūras kurss, mācot par periodu no 1908. — 1944. gadam. Ir arī kursi par latviešu valodas vēsturi, rakstu valodas attīstību, latviešu valodas dialektiem un valodas mācīšanas metodēm. Rudens sēmestrī Dr. J. Peniķis mācīja Latvijas vēsturi (3 krediti). Vēstures un politisko zinību programmas turpināsies semināru veidā arī ziemas sēmestrī. Blakus kreditu kursiem notiek obligātas blakus programmas — semināri. Nākamajā sēmestrī semināru veidā paredzēts lekciju cikls „Ievads ētikā un reliģijā", kur piedalīsies mūsu mācītāji, kas ir gan universitāšu mācībspēki, gan aprūpē draudzes. Paredzēts arī latviešu mākslas seminārs ar diapozitīvu izrādēm un modernās literātūras seminārs, papildinot universitātes attiecīgos kreditu kursus. Pie akadēmiskā gada programmas pieder arī studentu piedalīšanās Kalamazū latviešu korī, tautas deju grupā un sporta kopā.

6. Kādus studentus un no kādām zemēm studentus centrā uzņem? Ko darīs, ja pieteikumu vairāk nekā var uzņemt? Kādi ir uzņemšanas priekšnoteikumi?

Tā kā mācības notiek latviešu valodā, viens priekšnoteikums studentiem ir latviešu valodas prašana. Studentus uzņems no visām brīvās pasaules zemēm. Citādi studentiem jāatbilst Rietummičigenas universitātes uzņemšanas standartiem, jāiesniedz universitātei iepriekšējo studiju apraksts utt. Jābūt arī zināmam sekmju standartam. Mēs ļoti priecāsimies, ja būs vairāk studentu nekā vietu. Tad būs jāpalielina kapacitāte vai jārīko konkurss. Zemes mums diezgan, ēku var paplašināt.

7. Vai studiju centrs negātīvi neietekmēs skolnieku skaitu Minsterē, vai no tā necietīs iecerētie augstākie mācību kursi Vācijā?

Nākotni mēs nevaram paredzēt. Jāuzsver, ka latviešu akadēmiskais gads Kalamazū ir universitātes līmenī. Tur ir dabiska tālākās latviskās izglītības vieta Minsteres, Kursas, Gaŗezera un Beverīnas absolventiem. Vesela gada latviešu studiju programmas nav nekur citur. Domāju, ka Studiju centrs drīzāk palīdzēs mūsu Eiropas un Amerikas kontinenta vidusskolām darboties, jo ir cerība, ka tās nav pēdējais līmenis latviskajā izglītībā. Tās nav vairs oāzes tuksnesī, ko smiltis tiecas nomākt. Iecerētie augstākie mācību kursi Vācijā ir domāti politiskajām zinībām. Domāju, ka akadēmiskā gada beidzēji tieši paplašinās projektēto Minsteres kursu dalībnieku bazi.

8. Cik liela ir studiju un dzīvošanas maksa? Kā studenti var dabūt atvieglinājumus?

Studenti maksā Rietummičigenas universitātes likmes par kreditu. Šogad abu sēmestŗu mācības maksa 2085 dol. Par rudens sēmestri studenti maksāja dormitorijās apmēram 350 — 400 dol. (divas personas vienā istabā). Studiju centrā šī dzīvokļa maksa (vienai personai istabā) būs drīzāk mazāka nekā lielāka. Kā jau minēju sākumā, galīgie saimniecības aprēķini šo atbilžu laikā nav vēl pabeigti. Jāpiezīmē, ka ar Jauno gadu studenti dzīvo savā mītnē.

Pirmajam akadēmiskajam gadam ikvienam studentam 400 dol. stipendiju piešķīra ALAs stipendiju fonds. Ceru, ka ALA šīs stipendijas turpinās. Tās nāk no stipendijām novēlētā neaizskaŗamā kapitāla augļiem. ALA piešķīrusi stipendijas arī Minsteres, vasaras vidusskolas un citu latviskās izglītības iestādījumu audzēkņiem. Cik man zināms, vairākiem studentiem šogad palīdz viņu dzīves vietu latviešu organizācijas un studentu korporācijas. Vairāki studenti aizņēmušies uz zemiem procentiem Amerikas valdības atbalstītos studiju aizņēmumus. Šis ir arī aicinājums latviešu organizācijām — laicīgajām, garīgajām un akadēmiskajām — piedāvāt saviem locekļiem stipendijas studijām ALAs Studiju centrā Kalamazū. Piešķirot šī gada stipendijas, ALA nešķiroja ASV un Kanadā dzīvojošos studentus. Ceru tādu pašu atbalstu sagaidīt arī no latviešiem Kanadā.

9. Novērots, ka agrāk dažādos kursos par maz vērības veltīts nacionālai stājai, lektori bijuši liberāli. Ko domāts darīt, lai mazinātu šādus pārmetumus?

Pašlaik pēc paša novērojumiem, vairākas reizes apciemojot studiju centru, liecinu, ka tur piemājo īsti latvisks, nacionāls gars gan studentos, gan mācībspēkos. Apzinos, ka tautieši par šādiem jautājumiem ir allaž norūpējušies. Šoreiz bažām nav vietas. Tāds pats atzinums bija ALAs 30. kongresā Losandželosā, LNAK gada sapulcē Toronto un daudzās DV sanāksmēs un sēdēs.

10. Kādi paredzēti nākotnes plāni studiju centra darbībai?

Blakus akadēmiskajai programmai izveidosim bibliotēku, kultūras vērtību krātuvi, tāpat mācības līdzekļu krātuvi. Jau tagad saņemam ziedojumos gleznas, tautas mākslas priekšmetus, grāmatas. Nama iesvētīšanas dienā 1. Karule dāvināja 4 K. Barona Latvju dainu pirmā izdevuma sējumus. Tāpat programmas ietvaros veidosim lekciju ciklus literātūrā un valodas mācībā, ko būs iespējams lietot citās mācības iestādēs un pašmācībai.

Ja runā par nākotni, tad jāpiemin, ka šodien centrs nav vēl pilnīgi pabeigts. Pavasaŗa posmā to centīsimies izdarīt. Tam nepieciešami jauni ziedojumi. ALA neuzskata šo centru tikai par ASV latviešu iestādījumu, tāpēc sagaida, ka arī Kanadas latvieši piedalīsies ar saviem ziedojumiem, padomiem un darba spēku. Šāda piedalīšanās ir sākusies. Latviešu Centrs Toronto ziedoja 3600 dol. (vienas istabas izbūvei), LNAK padomes locekļi — 700 dol., ir arī daži individuāli ziedojumi. Paldies!

11. Kaut studiju centra darbība ir ALAs atbildība, sarakstā uzdota privāta adrese. Kur sūtāmi iespējamie ziedojumi un pieteicamas stipendijas, kur studentu pieteikšanās?

Ziedojumi sūtāmi un stipendijas pieteicamas Amerikas Latviešu Apvienībai, P.O. Box 432, Rockville, MD 20850, USA. Protams, stipendijas organizācijas var arī piešķirt tieši izvēlētajiem studentiem. Pēc RMU noteikumiem lūgums uzņemt akadēmiskā gada programmā jāsūta — Department of Linguistics and Critical Languages, Western Michigan University, Kalamazoo, Michigan, USA 49008. Lūgumus universitāte nodos ALAi akceptam. Pēc ALAs akcepta students izpilda parasto universitātes pieteikšanās veidlapu un, ja atbilst uzņemšanas standartiem, viņu uzņem akadēmiskā gada programmā.

Agrā pavasarī šo informāciju ar rakstiem presē un skrejlapās darīsim atkal zināmu latviešu sabiedrībai.

Pārbaudot publicētos avīžu rakstus no pavasaŗa līdz ziemai, neatradu aicinājumu sūtīt ziedojumus uz kādu privātu adresi. Praktisku iemeslu dēļ, ja vajadzīga informācija par kaut kādu notikumu Kalamazū — pamatu likšanu, iesvētīšanu — gan lietota Dr. V. Muižnieka adrese. Liecinu, ka visus viņam nosūtītos ziedojumus Dr. V. Muižnieks pārsūtījis uz Rokvili, un tos noguldījām ALAs attiecīgajā kontā. Paldies arī tautiešiem, kas ziedojumus piesūtīja man personiski. Arī tie visi aizceļoja uz Vašingtonu.

12. Vai šis centrs vajadzīgs?

Nevaru iedomāties citādu atbildi kā jā! Vai tad mēs gadu gadiem neesam runājuši par labāku latviešu studiju iespēju vajadzību? Nesaprotu ļaudis, kas pēc ilgu gadu runāšanas tagad teiktu nē, tagad, kad mums šāda iespēja ir. Man liekas, ka atbildes uz 11 iepriekšējiem jautājumiem dod pietiekami skaidru atbildi arī uz 12. jautājumu.

Paldies Latvijai Amerikā par šo interviju. Vēlu latviešiem Kanadā sekmīgu jauno gadu!

V. I.

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

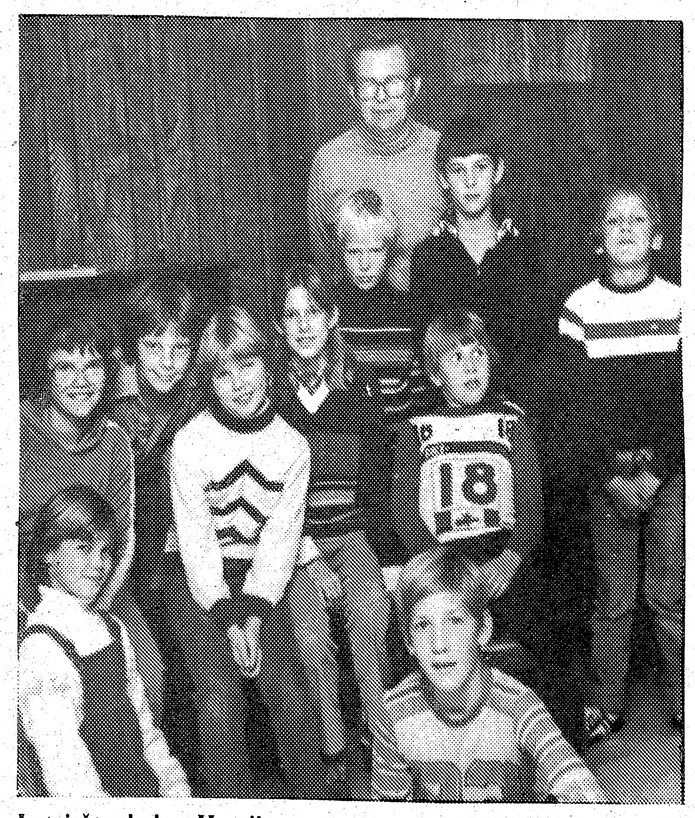

Latviešu skolas Hamiltonā tautas deju kopa, kuŗu vada Vilis Ādlers. **Foto J. Liģers.**

HAMILTONA

● Mednieku un makšķernieku sekcijas žibulēšanas sacīkstēs (asaṛi) 9. janvārī Simko ezerā piedalījās 11 makšķernieki. Lai gan bija auksta diena, sacensoṇi turējās dūšīgi. 1. vietu ar 29. asaṛiem ieguva Z. Kurmītis, aiz sevis atstājot L. Žulpu (26) un T. Jansonu (17). Ceļojošo balvu šoreiz izcīnīja G. Geske par lielāko asari (12 1/4 collas). Sacīkstes vadīja E. Šmits-Kalējs.

Nākamās (eksternās) žibulēšanas sacīkstes rīko Hamiltonas klubs sestdien, 23. janvārī, Simko ezerā (Virdžinijā). **O. K.**

Istabas izdodamas FLORIDĀ

Zvanīt Toronto 466-2631.

VAGA 2. n-rs iznācis

ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIEŠIEM

Saturā: archibīskaps Arnolds Lūsis, prof. Dr. Al. Dreimanis, Dr. L. Streips, skolotājas Aija Zichmane un Dace Šmite, Imants Alksnis, Viktors Upeslācis u.c.

Šis un vēl 3. ir iepazīstināšanas numuri. Tos izsūtām par brīvu. Pieprasiet:

„Vaga", 164 Willowdale Avenue, Willowdale, Ont, M2N 4Y6 Canada.

ELMĀRU KNOPU

meklē brālēns ELMĀRS VALTENBERGS. Ja kāds ko zinātu par viṇu, lūdzu rakstīt:

602 Geneva St.,
St. Catharines, Ont.
Canada L2N 2J4,

vai zvanīt: (416) 934-3625.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceṇu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Laipṇi lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKĀ

1982. gada abonementa maksas.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE
● DIMANTI ● PULKSTEṆI
● LATVISKAS ROTAS
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un TĀLIS ĶIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

RM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzṇēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

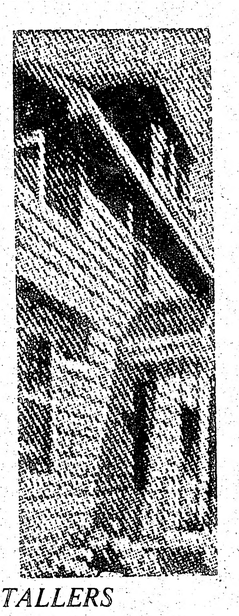

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

JAUNĀS GRĀMATAS

H. M. Grīvāns — Pie dzīves vārtiem	$ 4.50
N. Kalniṇš — Cēsis nav Rīga, rom.	$15.00
V. Richters — Zemgalieši vēl turas, rom.	$13.00
Uz Jelgavas pusi, rom.	$13.00
R. Birzgalis — Šoreiz bez grima, atm.	$12.00
O. Perro — Holmas cietoksnis, atm.	$12.00
E. Grīslis — Par Dievu un Latviju	$14.00
K. Dzelzītis — Iesākumā bija vārds, dzej.	$ 8.00
B. Bičole — Griežos, dzej.	$ 8.00
A. Voitkus — Liekie, rom.	$13.50
M. Čuibe — Grēkāboli, atm.	$12.00
B. Pukulevičūte — Lieldienas bez zvaniem, rom.	$11.50
A. P. Mierkalns — Zvaigznājs, dzej.	$ 9.75
L. Roze-Gulbe — Jāiztur, dzej.	$10.00
G. Ikona — Patiesības medībās, dzej.	$10.00
M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dzej.	$ 9.00
L. Vilde — Alite Bišu muižā, jaunatnei	$10.00
E. Andersone — Vai darīju pareizi? īsrom.	$10.00
E. Andersone — Ziemsvētku pasakas	$10.00
Ed. Freimanis — Piedzīvojums Padomijā, rom.	$12.00
K. Ozoliṇš — Ideāli liesmās, atm.	$12.00
I. Liepiṇa — Brīnums, dzej.	$ 8.50
A. Ivaska — Līču loki — ainas un ainavas	$13.50
A. Balts — Barbaru triumfs	$12.00
Tēvzemes arāju cilts, Jelgavas zemkopības skolas likteṇgaitas	$35.00
J. Daģis — Prez. K. Ulmanis, II d.	$30.00
A. P. Balodis — Kosmosofija	$24.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
A. Jaunzeme — The Rhyme Chronicle of Livonia	$24.00
Dr. J. Siliṇš — Mārtiṇš Krūmiṇš, monogr.	$31.50
P. Babris — Silent Churches	$24.95
Latvijas māksla I	$38.00
Latvijas māksla II	$48.00
Plēpis un viṇa gravūra kokā	$50.00
Latviešu mākslinieki Austrālijā	$41.50
Alb. Liepiṇš — Dievs, Tēvija, pulks	$38.00
Edm. Zirnītis — Andrejs Eglītis	$35.00
Laiks, telpa, ļaudis, I, II, III d.	$40.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriṇš

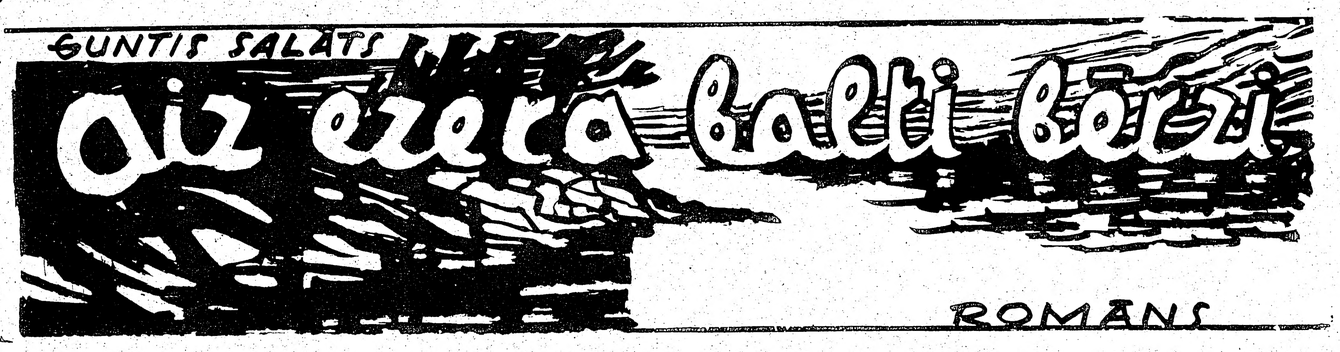

(56. turpinājums)

,,Mani pazīst no visām pusēm, arī no muguras,'' strupi atbildēja Ādams Dzintars, juzdamies apvainots.

,,Vai nelaime gadījusies sportojot?'' interesējās Kalums.

,,Kā to ņem! Ar kārti uzlēcu par augstu un kritiens iznāca lielāks. Kakls cieta, bet izcīnīju jaunu rekordu un zelta medaļu,'' lepni pavēstīja Dzintars.

,,Tu arī cieti sportojot?'' viņš tad jautāja, Kalumu neticīgi uzlūkodams.

,,Arī es ar kārti uzlēcu par augstu un sadauzīju plecu.''

,,Jā, un novēlies otrā pusē zemē kā maiss,'' zinīgi papildināja Dzintars. ,,Kā gan citādi tu būtu apskādējis plecu? Ja tu būtu grūdis lodi vai metis šķēpu, būtu aizsviedis arī roku, bet ar disku savijis savu mugurkaulu kā pudeles korķa vilki.''

,,Es vairāk lecu un skreju.''

,,Ar kārti labāk neniekojies, beidzot vēl nositīsies,'' Dzintars brīdināja, noticēdams Kaluma stāstam.

,,Es trenējos.''

,,Sargies, ka nepārtrenējies, un turies tālāk nost no sievietēm. Pēdīgi nevarēsi vairs izlēkt augstāk par metru. Man tā gadījās jaunībā, kad trenējos Armijas sporta klubā un danču zālēs,'' Tiltmanis atcerējās savu jaunību, tad pēkšņi iejautājās:

,,Kur tu trenējies, Zeltaines sporta laukumā?'' Nenogaidījis atbildi, viņš piedāvāja loterijas biļeti sporta laukuma paplašināšanai.

Ādams Dzintars karājās cilpā vairākas nedēļas, pēc tam ilgu laiku bija atkal nozudis.

Kalumam loterijā laimējās. Viņam bija kritis velosipeds. Kad jauno sporta rīku gribēja nogādāt mājās, vajadzēja sarunāt īpašu vedēju. Ar jauno velosipedu varēja gan braukt, bet uz priekšu netika ne pēdas. Tas bija savāds rīks, uzmontēts uz īpašām sliedēm un tikai ar vienu pašu priekšējo ratu kā vecās mātes vērpjamajam ratiņam. Ja uzsēdās uz segliem, iekabināja kājas paminās un spēcīgi mina, rats griezās šņākdams, bet uz priekšu nekustējās. Tam netrūka arī īpaša ātruma mērītāja, jūdžu skaitītāja un pat bremzes.

,,Vai tu domā šo ērmu visu laiku te turēt?'' Pastalnieks jautāja, kad Kalums savu jauno ratu bija iestiepis viņa mājas viesistabā.

,,Tev, vecam vīram, tas vairāk noderēs nekā man,'' Kalums bija gatavs ar savu braucamo dalīties.

Pastalnieks uzsēdās uz rata un pamīņājās.

,,Žēl, ka ar to tikai nevar nekur aizbraukt,'' viņš nopūtās, ,,bet kājām pavisam cits vingrums.''

Izslāpis pēc sarunām, Pastalnieks pēc Kaluma atgriešanās tērzēja ar viņu vienā tērzēšanā. Viņš bija ideāls laika īsinātājs, bet Kalums tik daudz laika bija izniekojis Rājuma meža mājā, ka arī viņam tagad vajadzēja iesteigt nokavēto. Runāšana un darbs kopā nesaderējās. Vilis Plūdonis rakstīja savus dzejoļus staigādams no viena gala uz otru pa istabu, Viktors Eglītis rakstīja gultā gulēdams, citi viņa laika jaunākie Mūzas kalpi satika savu Mūzu kafejnīcās un Jāņa Ziemeļnieka apdziedātajās drūmajās dzertuvēs, ,,kur valda smakas asas''. Kalums atzina, ka vislabāk rakstīt gultā, kur Pastalnieks izvairījās viņu traucēt, jau no seniem laikiem juzdams pret gultu lielu cienību. Tikai Kalumam parādoties viesistabā vai virtuvē, Pastalnieks atkal viņam uzbruka, lai apmierinātu savas runāšanas slāpes. Vecākiem cilvēkiem vienmēr liekas, ka tie savā mūžā nav vēl pietiekami paspējuši izrunāties, kādēļ labprāt to darīja, kur vien bija izdevības.

Kalums gulēja ar savu mūzu gultā katru dienu vismaz pāris stundu. Viņa mūza nebija visai prasīga un ļāva vispirms iesildīties. Daudzreiz pietika tikai ar iesildīšanos vien, neuzrakstot ne rindas. Grāmata nebija dzejolis, kuŗu varēja uzrakstīt, pastaigājoties pa istabu kā Vilis Plūdonis vai Rūdolfs Blaumanis, sēžot uz lieveņa, kur par pārsteigumu draugiem tūliņ radās dzejolis — Lievenis. Edvarts Virza savu dzeju ilgi nēsāja pie sevis, kamēr to spēcīgā patosā izšāva pār lūpām kā liesmu metējs.

,,Tas cilvēks taču nav vesels, katru dienu līdz pusdienas laikam vāļājas pa gultu!'' Prieduļa kundze neslēpa Pastalniekam savu nepatiku. Kopš bija aizcirtusi aiz Pastalnieka muguras durvis, viņa tagad nīda visu pasauli.

Pastalniekam uzreiz uzausa gaisma. Kā tad! — Kalums savā pagultē būs uzgājis noslēptos Pamelas terapijas žurnālus un nu katru dienu tos pētī, aizmirsdams pat brokastis. Ja viņš uzzinās, ka tos tur noglabājis Pastalnieks un izpaudīs uz āru, jaunajam draudzes priekšniekam nesmukums būs liels. Spoguļa pāris koka gabalu tad būtu bijis tīrais nieks. Šādu nepelnītu paklupienu tūliņ vajadzēja novērst, it sevišķi vēl, ja to uzzinās draudzes darbvede Prieduļa kundze, kas tagad mēģinās Pastalniekam piesieties un atriebties, kur vien iespējams. Aizdomas bija novēršamas uz Kalumu.

,,Vai vēl pa gultu?'' Pastalnieks, pavēris Kaluma istabas durvis, tūliņ jautāja un skatījās, vai viņam nav rokās kāds no nesmukajiem žurnāliem.

Kalumam rokās nebija nekas. Viņš tās bija salicis kopā kā lūgšanā un skatījās tukšajos griestos.

,,Kas guļ, tas negrēko,'' viņš atbildēja ar veco izteiku, kam pamatā bija sava tautas gudrība.

,,Vai tad nu tā gluži bez grēkošanas?'' Pastalnieks zinīgi smīnēja un uzkrītoši blenza pagultē. Paskatījās arī Kalums.

,,Veci žurnāli! Kas tos tur pabāzis?''

,,Ko nu brīnies, kā nezinātu!'' Pastalnieks izvilka noslēptās plikās lēdijas. ,,Tāpēc jau biji tā aizrāvies, ka aizmirsi pat brokastot. Brūtes pilna pagulte.''

,,Tādas brūtes var interesēt tikai vecus vīrus un pusaudžus.''

,,Neizliecies, parādi arī man tos savus dārgumus,'' Pastalnieks likās pēdējo Kaluma piezīmi nedzirdējis.

,,Atkailinātais nekad nav skaists. Reālais vien kļūst vienmuļš un apnicīgs, dažreiz pat atbaidīgs, kā tas ir arī ar uzbāzīgiem plikņiem. Kādu daļu mēs vēlamies paturēt mūsu pašu iztēlei, līdz galam neatsegtu, mums neuzspiestu,'' Kalums prātoja, vairāk runādams ar sevi nekā Pastalnieku.

Pastalniekam aphika ar Kalumu spēlēties. Kas tad nezina viņa lielo muti. Šeit jau vēl dzīvoja arī Prieduļa kundze, kas tikpat labi plikās lēdijas un džentelmeņus varēja glabāt Kaluma istabā. Kas to varēja apstrīdēt?

,,Ja tev tie vairs neinteresē, nodošu atkritumu savācējiem,'' viņš teica un pievāca Pamelas pienesumu, lai to nodotu viņai atpakaļ, ja atkal kādreiz parādīsies.

Pamela ieradās pie Pastalnieka ātrāk nekā varēja gaidīt. Viņa tiešām bija nākusi pēc vecajiem žurnāliem.

,,Man ir vēl citi cietēji,'' viņa teica, daudz neinteresēdamās par Pastalnieka sekmēm. ,,Ir jau veci chroniķi, kuŗiem nevar palīdzēt pat visiedarbīgākās zāles.''

Pamela savus žurnālus pievienoja citiem veciem žurnāliem Dr. Linardo Pastello slimnieku uzgaidāmā istabā, kur starp angļu valodas izdevumiem atradās arī mēnešiem vecie vācu izdevumi, kā Der Spiegel, Frankfurter Illustrierte, Quick, Neue Revue un citi, kuŗus Dr. Pastello pēc izlasīšanas tur bija atstājis pacientu laika kavēklim, jo starp tiem bija arī daudz vācu valodas pratēju. Pamelu urdīja slepens prieks, ka viņas žurnālus daudzi turēja rokās un ilgi pētīja, sevišķi gados vecāki kungi, kas bija tā iegrimuši fascinējošās lappusēs, ka brīžiem nedzirdēja pat ārsta aicinājumu uz izmeklēšanu.

(Turpinājums sekos.)

Dr. Rūdolfs K. Zaļups beidzis Rietumontario universitātes Londonā, Kanadā, anatomijas fakultāti. 1981. gada jūnijā viņš ieguva Makgila universitātē visas Kanadas mērogā pirmo vietu par saviem pētījumiem nieŗu slimībās, iegūstot no Kanadas anatomistu biedrības C. P. Leblond godalgu. Savus B.Sc. matēmatikā, B.Sc. elektroniskā mūzikā un Māstera gradu bioloģijā ieguvis Ņujorkas pavalsts universitātes kolledžā. Turpinās savus zinātniskos pētījumus nieŗu slimībās Mayo klinikā Ročestrā, Minn.

Jaunatne gatavojas 5. Eiropas dziesmu svētkiem

Vecā gada beigās un Jaunā gada pirmajās dienās trijās vietās Anglijā notika 5. Eiropas latviešu Dziesmu svētku jaunatnes rīta programmas mēģinājumi. Par vispārējo izkārtojumu bija gādājusi jaunatnes rīta vadītāja Rita Jefimova. No Zviedrijas bija ieradušies un mēģinājumus vadīja Andris Vītoliņš un Gaida Rulle.

DVF Notinghamas nodaļas namā mēģinājums notika 2. un 3. janvarī, par kuŗu izkārtojumu bija gādājusi Dzintra Bankēvica. Šeit piedalījās 7 dziedātāji un 5 instrumentālisti resp. gandrīz visi latviešu skolas audzēkņi un četras lesterietes. Apmācīšanā talkā bija londonietis Andris Heisters. **J.F.**

Lolita Gulbe

POLIJAI

1981. GADA DECEMBRĪ

Sažņaugtu cerības staru saujā,
Brīvības domu sirdī
Tauta noliekta ceļos.
Mirst vīri
Un sievas, aizklātām sejām,
Cietām rokām,
Spiež bērnus pie krūtīm.
Ar mātes pienu,
Ar senu, klusi dziedātu
Šūpuļa dziesmu,
Ar vecās mātes vaidu
Kliedzienu
Viņi uzaugs
Un viņu rokās
Būs šķēpi,
Viņu elkoņi vairogi.

Vienmēr jau nevar
Būt apslēpta liesma,
Vienmēr jau nevar
Šķēpus salauzt,
Vienmēr jau nevarēs
Cilvēks cilvēku nīst —
Vēl brīdi — vēl augumu —
Cerība nenovīst . . .

Agr. V. Zants

Vēlēšanās režīmu iznīcināt

VĒROJUMI UN IESPAIDI LATVIJĀ

Vasaras vidū biju Latvijā kā ekskursants. Gribēju satikt brāli un tuvos radus. Brāli nebiju redzējis kopš 1940. gada vasaras. Viņu kopā ar citiem 12 Mežotnes Lauksaimniecības vidusskolas skolniekiem Baigajā gadā apcietināja un deportēja uz Vorkutas apgabalu. No 13 izsūtītajiem skolniekiem atgriezās tikai 3, bet pārējie 10 necilvēcīgos apstākļos nomira.

Rīgā biju 2 nedēļas. Abās svētdienās biju baznīcā, jo baznīca ir viena daļa no mūsu kultūras, vēl jo vairāk tāpēc, ka komūnisms ir baznīcas ienaidnieks. Pirmajā svētdienā biju Jāņa baznīcā, kas ir vecākā baznīca Rīgā, celta 1204. gadā. Dievkalpojumu vadīja prāvests Liepiņš. Abos dievkalpojumos bija diezgan daudz baznīcēnu. — Jaunu cilvēku bija ļoti maz. Kā Jāņa, tā Ģertrūdes baznīcā kristīja pa vienai meitenītei, kas bija ap 3 gadu vecas. Kristības ļoti ieilga. Dievkalpojumi turpinājās apm. 2 stundas. Cilvēki lūdz sirsnīgi, bieži metas ceļos. Trimdas dievkalpojumos izveidojušās mazliet citādas ieražas. Ar nepatiku vēroju, ka uz Kultūras sakaru komitejas sanāksmi Krimuldā 21. jūlijā aizbrauca vairāk ekskursantu nekā piedalījās dievkalpojumos. 21. jūliju okupanti uzskata par padomju Latvijas dibināšanas dienu. Pavisam pārsteigts biju, ka Kultūras sakaru komitejas sanāksmē piedalījās pat māc. Bilzens. Var vēl saprast, ka šai sanāksmē piedalījās cilvēciņi, kas stāv tālu no nacionāli politiskās domas, bet nu mācītājs... Kāpēc viņam bija jāpagodina ar savu klātieni mūsu tautas apspiedēju rīkotā sanāksmę? Režīma uzticības vīru priekšā mūsu cilvēki lokās kā smilgas vējiņā. Vai viņi atnāks, kad brīvajā pasaulē svinēs 18. novembri? Acīm redzot latvieši nav poļi. Žēl gan...

Grāmatu veikalos lielā pārsvarā redz krievu grāmatas. Latviešu grāmatu plaukti ir varbūt tikai ceturtā vai trešā daļa no grāmatu plauktiem krievu valodā. Latviešu kultūrālā rakstura grāmatu izdošanu režīms bremzē, cik var. Neesot papīra, bet režīma propagandas literātūrai, ko izdod kuplos metienos, papīra ir diezgan. Latviešu literārās valodas vārdnīca ir paredzēta izdot 8 sējumos. Trešais sējums iznāca 1975. gadā un tikai pēc 5 gadiem (1980. g.) iznāca 4. sējums. Vajadzīgais manuskripts bijis gatavs jau priekš vairākiem gadiem, bet režīms izdošanu bremzē. Pirmie 4 sējumi izdoti 10 gados. Ja izdošana turpināsies tādā tempā, kādā izdeva 4. sējumu, tad visus 8 sējumus izdos 30 gados. Ja tā būtu krievu valodas vārdnīca, tad to izdotu dažos gados. Režīmam ir svarīgi, lai latviešus ar varu nospiestu zemāk un zemāk uz tālas provinces līmeņa, bet tai pašā laikā visu krievisko „pumpētu" iekšā pa visām iespējamām šķirbām.

Latvijas avīzes ir tādā pašā paskatā, kādas tās bija Baigajā gadā. Nav nekāda progresa. Ļoti maz informācijas un neinteresantas. Pelēcīgums — kā jau viss cits komūnistu diktātūrā. Un tas pats mazumiņš apcerēts pavisam greizā skatījumā. Komūnistu avīzes drusku atgādina oficiālu valdības rīkojumu lapu. Brīvajā pasaulē tāda avīze nemaz nevarētu pastāvēt. Velti meklēt kādu avīzi no rietumu pasaules.

Radio Amerikas Balsi traucē un Rīgā to nevar saprast, bet tālāk no Rīgas — uz laukiem, raidījumus tomēr var saprast un tautieši labprāt klausās. Režīms daudz nopūlas, lai visādā veidā tautu turētu it kā maisā — ka tikai neiekļūtu kaut cik plašāka un brīvāka informācija, kas varētu apšaubīt „visu gudrās partijas" psiholoģiskās bruņas — mūžīgos melus un riebīgo liekulību.

Braucot pa laukiem, cik nu mūs vadāja, varēja redzēt agrākās zemkopju mājas bēdīgā stāvoklī. Dažas ēkas redzēju ar „stikla jumtiem" — tikai spāres vien. Jaunceltos kolchozu ciemus nekur neredzēju. Vecā paaudze esot ļoti neapmierināta ar ciemiem, bet jaunie esot diezgan apmierināti. Tagad tā saukto piemājas zemes platību var ņemt cik patīk, bet dzīvojot kolchoza ciemā, to daudz grūtāk apsaimniekot nekā dzīvojot atsevišķā viensētā. Beidzot, pēc vairākiem gadu desmitiem, režīms uz lauku dzīvi tā kā sāk skatīties reālāk un iedomājies veicināt ražošanu uz piemājas zemītes. Sakarā ar šo jauno gājienu, kolchozu ciemu celšana tagad esot daudz gausāka. Patukšais vēders ir stiprāks nekā komūnistu ūtopijas. Kolchoznieki var turēt savā apsaimniekošanā tik daudz govju un cūku, cik grib, bet pats sev drīkst paturēt tikai vienas govs pienu un vienu cūku. Viss pārējais jāpārdod valdībai par noteiktu cenu.

Padomijā lauksaimniecības sistēma ir anachronisms. Kā viduslaiku feodālajā iekārtā zemnieku ražojumi bija jānodod pilskungam, tā Padomijā viss kolchoza un pāri par mēru uz piemājas zemes saražotais jānodod natūrālijās sarkanajiem varmākām. Tas nav tik svarīgi, vai labību nopļauj ar rokas izkapti vai ar kombaini. Svarīga ir sistēma, cik zemnieks jūtas nodrošināts uz savas zemes, kā zemnieka ļoti grūto lauku darbu atalgo un kāds ir ražojumu ceļš, sākot no graudiem vārpā līdz maizes kukulim uz ēdiena galda. Arī paši kolchozi ļoti atgādina senās feodālās muižas. Mūsu tautā privātīpašums ir dziļi iesakņojies, bet krievu kopīpašumu latvieši noraida, jo kopu cūka nebaro jas.

Piemājas zemes apstrādāšana un paša lopu turēšana un apkopšana tomēr kolchoznieku neatbrīvo no parastajiem darbiem kolchozā. Sacīto ievērojot, kolchozniekiem nav nekāda prieka turēt vairāk govju un cūku.

Manā ekskursijas laikā ar kombaiņiem pļāva rudzus, kas izskatījās labi auguši. Ievēroju lielos miežu laukus, kas bija ļoti labi noauguši — vietām varēja redzēt pat veldres. Ja rudens būs labs, tad varot sagaidīt pat „Ulmaņa gadu", t.i. ļoti labu.

Senāk, brīvās Latvijas laikā, vislielākā sējumu platība bija auzām, bet tagad vislielākā sējumu platība ir miežiem, kas senāk bija trešajā vietā. Ar miežiem it kā iegūstot vairāk barības vienību nekā ar auzām uz tās pašas platības. Ražu pļaujot un kuļot ar kombaiņiem, daudz graudu atstājot salmos. Mitrā laikā graudi, kas palikuši salmos, dīgst un veido koši zaļu zelmeni. Laukos esot ļoti maz strādnieku, un salmi ilgi stāvot uz lauka, vai pat tos atstājot uz lauka nenovāktus.

Kolchozos stipri palielinājies administrātīvais personāls, visāda veida padomdevēji un pārraugi, bet faktiskais strādnieku skaits uz lauka un kūtīs samazinās. Jaunā paaudze mīl aiziet uz pilsētām. Lai aizplūšanu uz pilsētām samazinātu, tad kolchoznieku algas esot palielinātas, kolchozniekiem dod priekšroku auto pirkšanā. Pēdējā laikā aizplūšana uz pilsētām esot it kā samazinājusies. Pārtikas trūkumam pilsētās laikam sava ietekme.

Ganībās redzēju lielus ganāmpulkus, kas izskatījās labā miesas stāvoklī. Zinātāji gan teica: „Bet tev vajadzēja šīs govis redzēt pavasarī." Bija tikai Latvijas brūnās. Citas krāsas govis neredzēju. Kāds zinātājs teica, ka visas Latvijas piena raža esot tikai 40 proc. no tās ražas, kas bijusi brīvās Latvijas pēdējos gados. Viesnīcā „Latvija" 3 dienas no vietas nebija piena, ko pieliet pie kafijas, kaut gan citādi mūs ēdināja diezgan labi.

Kad ekskursijā aizbraucu uz Latviju, tad sagaidīju, ka nu reiz dabūšu ēst garšīgo rudzu maizi, bet nekā... Tagad maize Latvijā ir lipīga, it kā nepilnīgi izrūgusi un neizcepta. Tas tamdēļ, ka rudziem jaucot klāt miežus. Baltmaize bija laba, bet ne tik mīksta un izrūgusi, kādu ēdam Amerikā.

Rīgas Centrāltirgū bija daudz kolchoznieku, kas tirgojās ar dažādiem dārzeņiem un ogām. Jāievēro, ka tagad rīdzinieki labprāt pērk puķes. Daudz skaistu gladiolu, kam ir lieli un krāšņi ziedi. Ir arī daudz liellapaino begoniju, bet tikai ar vienkāršiem ziediem. Kāds jaunums — kolchoznieki tirgojas ar dūmos žāvētiem mājputniem, galvenokārt ar pīlēm. Senāk tādus žāvētus putnus nepazinu. Tirgus lielajos paviljonos, kur valsts pārdotavas, gaļu neredzēju. Speķis bija lielā kaudzē, bet to neviens nepirka. Bija daudz žāvētu okeana zivju, kuru nosaukumus es nepazinu. Pie žāvētām (kūpinātām) mencām bija apm. 25 cilvēku pircēju rinda. Tādu rindu dzimtenes cilvēki uzskata par ļoti īsu. Parasti rindās stāvot daudz vairāk cilvēku. Līdz šim gaļu varējuši pirkt pietiekamā daudzumā Lietuvā, kur braukuši iepirkties pat no Rīgas. Bet tagad gaļas trūkumu manot arī Lietuvā. Ne katrreiz varot nopirkt pietiekamā daudzumā.

Kolchoznieki savā piemājas zemē cenšas kaut ko audzēt tirgum, kur ir daudz augstākas cenas nekā valdības veikalos. Parasti audzē dārzeņus, ogas un puķes. Samērā daudziem ir ne visai lielas siltumnīcas, kur audzē tomātus, vīnogas, bet sevišķi rozes. Par rozēm labi samaksā — pat 3 rubļi par augstākā labuma ziedu. Ļoti populāra ir sīpolpuķu audzēšana.

(Nobeigums nāk. n-rā.)

Psīchiatrija...

(Nobeigums no 2. lp.)

savas fizioloģiskās vajadzības. Rezultātā attīstās muskulātūras atrofija un izveidojas izgulējumi. Ievīstot ieslodzītajam stingri apkārt ķermenim tin mitru palagu. Kad palags žūst, tas saspiež ķermeni, no neciešamām sāpēm ieslodzītie kliedz, bet neviens nedrīkst tiem palīdzēt.

Dažu upuru vārdus zina brīvajā pasaulē, bet cik tādu, kas gājuši bojā šajās specslimnīcās, nezināmi plašākai sabiedrībai. Pat ja zinām dažu cilvēku vārdus, dažreiz nekas nav zināms par viņu likteni. Tā līdz šim, lai gan Austrālijas valdība pieprasījusi, nav zināms bijušā Austrālijas latvieša Pētera Pintāna liktenis, par kura ieslodzīšanu cietumā un turpmāk psīchiatriskajā slimnīcā es stāstīju Austrālijas parlamentā.

Rīgā Sarkandaugavas psīchiatriskajā slimnīcā ir cietuma nodaļa. Acīm redzot politisko „ārstēšanā" lielāki panākumi gūti tieši Krievijā, ja jau uz Volgogradas apgabalu nosūtīja Pēteri Lazdu. Cik man zināms no nostāstiem un arī Jahimoviča ekspertīzes norakstiem, tieši galvenā ārsta vietniece Marke bija parakstījusi dažus atzinumus par politisko cietumnieku it kā garīgo slimību. (Es nezinu tās tautību, bet latviski viņa neprot, un kad man gadījās ar viņu runāt, tas notika krievu valodā.) Turpretim daži latviešu ārsti atteicās parakstīt tādus atzinumus. Iespējams, ka ievērojamā latviešu psīchiatra docenta Eglīša brutālā piekaušana ir čekas atriebība par tādu atteikšanos. Ja vietējie ārsti izrādās godīgi un nepiekāpīgi, politisko var aizsūtīt uz Maskavu, uz Serbska institūtu pie cietuma psīchiatrijas „dižgariem" Morozova, Lunca, kas īsteno galvenā padomju psīchiatra Sņežņevska murgu idejas un čekas tiešās pavēles.

Lasītāju vēstules

(beigas no 2. lp.)

vērstā ķengu brošūrā „LSDSP — Partija vai burtu kopa?"

Kāds tad „pierādīšanas materiāls" ir Teodoram Sīlim? — „Visu to vecā paaudze redzējusi savām acīm (...)" Vāji redzēts! Nevienā nopietnā sakarībā šādus „redzējumus" par pilnu neņems! Sekojot viņa argumentācijai par sociāldemokratu un komūnistu „mērķtiecīgo sadarbību", iznāk, ka komūnistu pasaciņa par „sociālistisko revolūciju" Latvijā 1940. gadā ir pilnīgi pamatota! Lielkrievu šovinisms, Molotova ultimāti Baltijas valstīm līdz ar sarkanarmijas iebrukumu, Hitlera un Staļina slepenā vienošanās — viss tas Sīlim ir bez nozīmes. Vienīgais nelaimes cēlonis ir latviešu sociāldemokrati... Viņu velnišķīgajam spēkam un ietekmei jābūt neaprobežotai!

Teodora Sīļa gala secinājums ir, ka „Jācer, ka pašlaik ievēlamā jaunā PBLA vadība pārtrauks pieminēto brošūru izplatīšanu un sastādīs jaunas brošūras bez sociāldemokratu partijas propagandas, nepatiesībām un apzinātiem noklusējumiem." Kādu informāciju tad Sīlis atzīst par pareizu? Par to viņš raksta šādi: „Par patiesas informācijas iepludināšanu okupētajā Latvijā grāmatu, biļetenu un speciāla laikraksta veidā sistēmatiski rūpējas Latviešu Nacionālais Fonds (LNF) Zviedrijā (...)" — Pareizi! Nacionālais Fonds ir ļoti aktīvi darbojies līdz manu publikāciju izplatīšanā. Nacionālais Fonds ir arī izdevis manu zviedriski sarakstīto grāmatu „Sovjets och Nazitysklands uppgorelse om de Baltiska staterna", kas plaši tika recenzēta zviedru presē. Šajās recenzijās neviens nekad autoram nav pārmetis, ka viņš izplata „sociāldemokratu partijas propagandu" vai ka tur stāvētu „nepatiesības un apzināti noklusējumi". Teodors Sīlis, turpretim, lasot šīs grāmatas latviešu versiju, saskatījis to, ko neviens tur nav redzējis un ko Nacionālajam Fondam neviens nekad nav pārmetis!

Agnis Balodis

Rietumu pasaules . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Interesanti atzīmēt, ka tieši pirms tagadējās Gromiko tikšanās ar amerikāņu ārlietu ministru Heigu Ženēvā, Kisingers vairākās sanāksmēs pēkšņi ļoti asi kritizēja Rēgena un Heiga iesākto jaunās ārpolitikas kursu.

1982. gada Vašingtonas un Maskavas dialogs Ženēvā nekādā ziņā nav uzskatāms par amerikāņu izdabāšanas vai laipošanas politikas manifestāciju. Gluži otrādi — Heigs Rēgena uzdevumā brīdināja Gromiko no Kremļa tālāko politisko dēku sekām. Pirmā vietā, protams, ir sarežģītā Polijas problēma, par kuru Gromiko negribēja runāt un mazgāja rokas viltus nevainībā.

Kremļa sarkanā galma veco vīru triumvirāts — Brežņevs, Suslovs un Pelše — ir pārliecināti, ka prezidents Rēgens ,,izšaus savas stingrās nostājas pulveri'' un agri vai vēlu atgriezīsies dzīves īstenībā tāpat kā agrākie amerikāņu prezidenti, lai mēģinātu atrast formulu divu pasaules lielvaru — ASV un Pad. savienības — sava veida koeksistencei. Gromiko nav nekādu illūziju par to, ka šie 75 un 80 g.v. pieminētie sarkanā galma vecīgiņi cari ilgi pie varas vairs nepaliks. Līdz ar viņu aiziešanu droši vien pazudīs arī tagadējā Kremļa politbiroja vēlēšanās saglabāt stabilitāti.

Aiz tagadējo varasvīru muguriem jau saredzami vairāki troņa pretendenti, un pirmo reizi min divus jaunus vārdus — 58 g. veco Grigoriju Romanovu un tikai 50 g. veco Michaelu Gorbačevu. Personāla pārmaiņu gadījumā Kremļa galmā Romanovs ar Gorbačevu iestāšoties par visu sakaru nogriešanu ar rietumiem. Romanovs vairākās runās uzsvēra ideoloģiskās tīrības saglabāšanu un cīņas nepieciešamību pret rietumu dekadences iespaidu.

Novērtējot poļu strādnieku dumpja mēra baciļu briesmas, Romanovs ar Gorbačevu sludina nepieciešamību atgriezties pie Ļeņina un Staļina stingrās rokas politikas pašā padomju imperijā. Tikai tā Kremlis varēšot pastāvēt izšķirīgā konfrontācijā ar noziedzīgiem imperiālistu uzbrucējiem.

Nesteigsimies notikumiem priekšā, bet nav šaubu, ka Jaruzeļska kaŗastāvokļa izsludināšanas īstais mērķis bija rekonstruēt bankrotējošās poļu komūnistu partijas sašķobījušos varu. Vai viņam tas izdosies, ir cits jautājums, bet rietumi rūgti maldās, sagaidot kādu liberālu evolūciju Polijā.

Ir labi, ka prezidents Rēgens steidzas atgūt ASV zaudētā militārā prestiža potenciāli. Bez tā nav iespējams īstenot jebkādu ārpolitiku. Kremlis respektē tikai reālu spēku. Par morāli, taisnības principiem, brīvību runāt ar Kremli ir tikpat kā runāt ar leduskalnu vai nosūnojušu klints gabalu. Rēgena grūtākais uzdevums ir ne tikai atmodināt draudīgo briesmu priekšā amerikāņu tautu, bet arī visu pārējo civilizēto pasauli.

Pazīstamais padomju režīma nesaudzīgais apsūdzētājs un Kremļa politikas tulks rakstnieks Aleksandrs Solžeņicins uz Polijas notikumu attīstību raugās ļoti skeptiski. Nupat viņš izteicis jaunu brīdinājumu — Polijas liktenis var piemeklēt visu pārējo civilizēto pasauli. Pēdējos 65 gados, apgalvo Solžeņicins, vismaz 40 gadījumos, kas līdzīgi šīsdienas Polijas nelaimei, rietumi ir rūgto patiesību vienkārši ignorējuši. Tie nav spējuši saprast Kremļa īstos mērķus.

Nekur, kur komūnisti sagrābuši varu, tie nav labprātīgi no varas atteikušies vai arī padzīti. Un te Solžeņīcins piemin nožēlojamo patiesību, ka katrā komūnisma ekspansijai izraudzītā zemē vienmēr atrodas godkārīgi nodevēji, kas, paklausot Kremlim, kļūst par brīvprātīgiem bendēm un izpilda visnežēlīgākās komūnistu pavēles, pie kam nelaimīgā kārtā tautas vairākums nav sagatavots apņēmīgai pretestībai. Vai tā tas nebija arī 1940. gadā Latvijā?

No 40 pagātnes drūmajiem vēsturiskajiem piedzīvojumiem Polijas gadījums ir pats jaunākais, jo tur tauta reliģijas ietekmē apspiestībā bija saliedēta nacionālā vienībā, ko, likās, neviens nespētu sašķelt. Un tomēr arī šīs cildenās poļu tautas vidū atradās nodevējs Jaruzeļskis un viņam paklausīga dažu desmit tūkstošu stipra kvislingu armija.

65 gados komūnisms ir soli pa solim izpletis savus taustekļus visās pasaules malās, jo viņš zina, ka visur tas atradīs nelaimīgās tautās pietiekami daudz nodevēju, kas palīdzēs īstenot Kremļa neģēlīgos plānus. Solžeņīcins sašutumā piemin Rietumvāciju, kas vārda tiešā nozīmē lien uz vēdera, lai iztaptu Kremlim. Labāka nav Francija, un neviens nevarot pateikt, kā izšķirīgā brīdī rīkošoties Italija, Spānija un pat Lielbritanija.

Kremļa spiediena fainomens pasaulei var izrādīties liktenīgs. Vai Baltijas atdošana Kremlim neguļ uz rietumu valstu sirdsapziņas, tāpat kā vienaldzība Polijas, Ungārijas, Bulgārijas un arī Rumānijas liktenis 1946. gadā?

Šodien ir parādījies sauklis: ,,Komūnisma ideoloģija ir beigta''. Un tomēr ,,beigtajam nelietim'' vēl ir pietiekami daudz spēka, lai izšķirīgi apdraudētu politiskā letarģijā iemidzināto pārējo pasauli. Ja kāds meklējot glābiņu sociālismā, tad tā esot rūgta maldīšanās, jo tas būtībā esot tikpat bīstams garīgai brīvībai un cilvēka renesansei kā ortodoksālais Marksa, Ļeņina un Staļina evaņģelijs.

Solžeņīcina pārmetumi rietumiem pilnīgi pamatoti. Varbūt ka rietumu pasaules pagrimšanas periods tuvojas beigu cēlienam, jo katrai naktij taču seko diena. Tāpat kā cilvēku likteņi ir Dieva ziņā, arī atsevišķu tautu un visas pasaules nākotne ir Viņa ziņā. Mēs varam tikai cerēt, ka pasaule pārdzīvos nopietno pārbaudījuma laiku un noziedzīgais komūnisma ekspansijas periods vēstures lapās tiks ierakstīts kā jauns murgs.

Aleksandrs Ķegumnieks

Sidrabenes šā gada sarīkojumi

1982. gads ir Sidrabenes jubilejas gads, jo aizvadīti 30 rosīga darba pilni gadi, kopš Sv. Andreja ev. lut. draudze iegādājās lauku īpašumu, ko nosauca par Sidrabeni.

Sidrabenes pārvalde iesākusi daudzu un dažādu sarīkojumu programmas plānošanu un izraudzījusi jau datumus šiem sarīkojumiem.

Šī gada pirmais sarīkojums Sidrabenē būs Maija balle 15. maijā, kuŗā spēlēs Girgensona populārā skaņu lenšu mūzika. Līgo svētki būs 26. jūnijā; par deju mūziku rūpēsies E. Zakuļa deju orķestris. Sidrabenes 30 gadu jubilejas sarīkojums ar plašu programmu būs 17. un 18. jūlijā. Jubilejas ballē spēlēs E. Zakuļa deju orķestris. Kārtējais sidrabeniešu un viņu viesu vakars 11. septembrī, bet Elegantās pusdienas ar piemērotu programmu paredzētas 26. septembŗa pēcpusdienā. Pēdējais sarīkojums — Rudens ziedu balle ar programmu 2. oktobrī, kuŗā spēlēs Girgensona skaņu lenšu mūzika.

DV teātrim izcili panākumi

Daudzkultūru teātŗa festivālā, kas pagājušā gada novembrī Toronto atzīmēja savu desmit gadu darbību Sv. Lorenca mākslas centrā, ar izrādēm piedalījās 10 etniskie teātŗi. No latviešu teātŗiem festivālā piedalījās DV teātris Kanadā, Gunāra Vērenieka režijā izrādot dziesmu spēli Vecais pilskungs, kuŗu drāmatizējusi Elīna Zālīte no līdzīga nosaukuma Augusta Deglava stāsta. Mūziku izrādei rakstījis B. Sosars. Šo dziesmu spēli izrādīja arī pagājušās vasaras dziesmu svētkos Toronto.

Visas festivāla desmit izrādes vērtēja teātŗa mākslas lietpratējs prof. Edvīns Prokunjē. Rezultātus paziņoja 17. janvārī īpaši rīkotā banketā Limelight Theatre telpās. DV teātris ar Vecā pilskunga izrādi ar septiņām nominācijām bija nominēts piecām katēgorijām. Tiesneša speciālo balvu šogad ieguva režisors Gunārs Vērenieks — par vislabāko izkārtojumu masu skatos, kuŗā ,,katrs tēlotājs bija ar raksturu un dzīvs''. Parasti masu skatu uzvedumi ir nekustīgi un sastinguši, ne tā tas bija Vecajā pilskungā, uz ko vērību bija vērsis arī vērtētājs.

Starp labākajām izraudzītajām piecām izrādēm ierindojās arī DV teātris Kanadā. Labākā aktieŗa blakuslomu tēlotāju katēgorijā bija nominēti pieci kandidāti, starp tiem trīs latvieši: Valdis Martinsons, Vilnis Brastiņš un Juris Freijs, kas ieguva balvu labākās vīriešu blakuslomas tēlotājam. Viņš lugā tēloja vagara lomu. Trīs labāko galveno lomu tēlotāju vidū bija nominēts Arnolds Putniņš (saimnieks Sproģis), bet trīs labāko sieviešu blakuslomās — Irēne Kalviņa (pūšļotāja).

Banketā piedalījās 160 viesu, to vidū DV teātŗa Kanadā 35 dalībnieki. **V. S.**

Kļūmes izlabojums

Arī bargais aukstums nav aizdzinis niķīgo drukas kļūdu velniņu siltā gultā. Tā mūsu šī gada laikraksta 3. numura titullapā ievietotam foto uzņēmumam sajaukti paraksti. Uzņēmuma autore nav māksliniece Baiba Bērziņa, bet gan starptautiski pazīstamais fotografijas lielmeistars Dr. Juris Benjamiņš. Ceram, ka kā Dr. J. Benjamiņš, tā arī mākslinieces B. Bērziņa neņems ļaunā notikušo kļūmi.

Igauņu palīdzības komitejas
nesen uzceltā
PENSIONĀRĀ MĀJA
SCARBORO
40 Old Kingston Rd.
atvērta un aicina pieteikties uz
telpām vieniniekiem un divām
personām.
Zvanīt **284-0828** vai **284-0829.**

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

KREDITKARŠU ĪPAŠNIEKI MAKSĀS AUGSTĀKUS PROCENTUS

Visa 24.0%
Mastercard 24.6%
Eaton 28.8%
Simpsons 28.8%
Bay 28.8%
Canadian Tire 28.8%

Aizņemieties no Latviešu Kreditsabiedrības, lai nomaksātu izstāvošos parādus par tikai

20.0%

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St.
Tel. 922-2551

HAMILTONĀ
16 Queen St. N.
Tel. 527-4344

LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Drive
Tel. 751-8982

LONDONĀ
Pārvaldnieks R. Bērziņš